

སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པའི་གསུང་འབྲུམ།

༼ད༽

སེ་ར་བྱེས་ཁིག་མཚན་ཆེན་མོ་འི་ཚུམ་མཆོག་ཁང་།

༡༡། །བསྟན་པ་ཙོས་མདོན་པ་རྟོགས་པ་འི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འི་རྣམ་
བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་འི་
ཡིགས་བཤད་སྐལ་བཟང་གྱུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པ་འི་ཁྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སྟེ་ རྩ་བཅུ་ཙོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་།

༡༩༦༧ --- ༡༩༩༩

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིམ་ཡང་།

SJRB-0453

པར་ཚུ་མེད་བྱེས་བྲུ་ཆོད་ནས་འགྲེམས་སྤྲེལ་གནང་བའི་དཔེ་བསྐྱར་ཨ་ཡིན།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤྲེལ་བྱས།

༡༩༩༩ ཟླ་༨ལུ་པར་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་བྲ་བྲང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

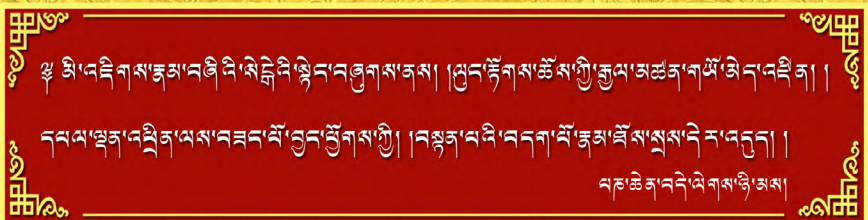
ཡིག་འབྲེལ་བྲ་བྲང་།

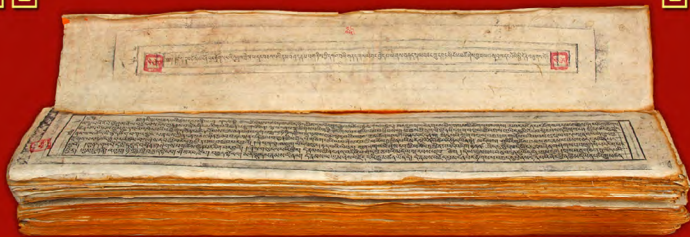
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

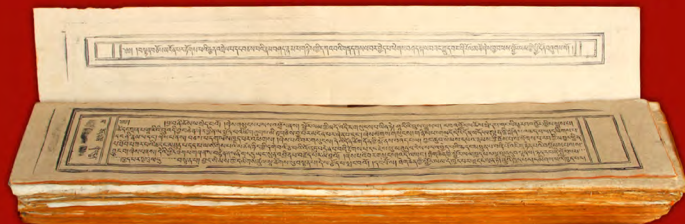
འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་བྲུ་ཆོད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པར་རྩ་གནང་སྟེ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས་
པའི་བཀའ་མངགས་གནང་དོན་ལྟར་བསྤྲིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་དེ་ལྟ་མཛུགས་ཆེན་ཏུ་
བཀོད་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་བའི་ཆེད་མཐའ་མཆན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་འདི་གའི་སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་
རྒྱབ་ལ་སྤྱད་པ་སོགས་ལས་གཞན། པར་རྩ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད།

པར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་མེད་བྱེས་བྲུ་ཆོད་ལ་ཡོད།

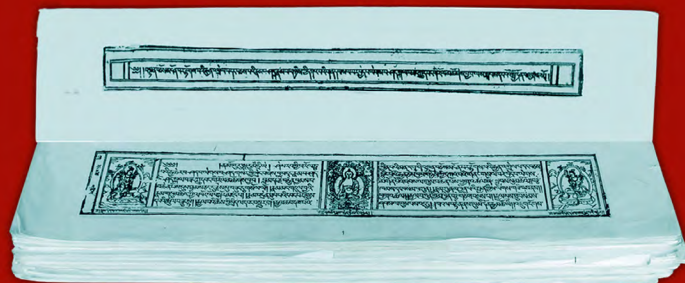
ལྷ་གར་མེར་བྱིས་ལྷ་ཆོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ལྷ་གར་མེར་བྱིས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

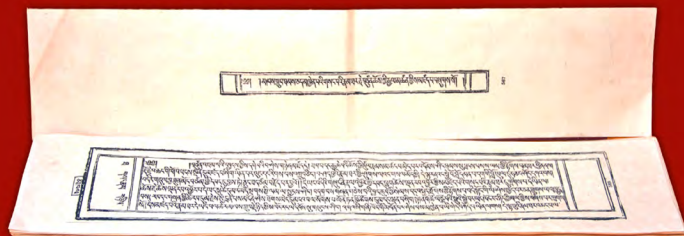
ལྷ་གར་མེག་ས་མོ་སྒྲིབ་དྲུ་བཞུག་བྱས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

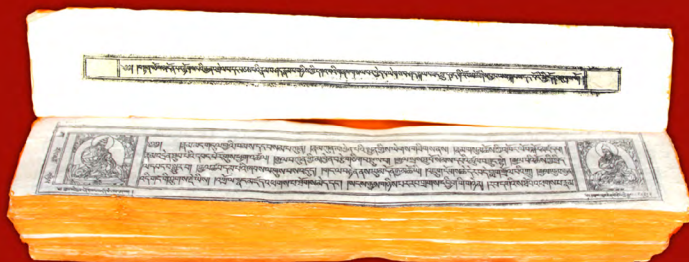
འབྲས་མཛོད་མ་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ཐུགས་ཀྱི་ཡི་ར་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྟེན་པ་རྒྱུན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་བྲས་ཀྱི་རྒྱུན་པའི་རྟེན་པ་རྒྱུན་ཡིག་ཆ།

སྒྱུ་འབྲུག་ནས་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྟེན་པ་རྒྱུན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

༄༅། རྒྱལ་ཁབ་ལ་སྐྱེས་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་སྐྱོན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལུགས་
 རྒྱལ་པོས་སྐྱེ་འགྲོ་རྒྱུ་ལྟེ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལན་བདེའི་ཅ་བར་བྱུང་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྒྱལ་གཞུག་ལས་ལས་བཞུང་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟེ་ཅིང་རྒྱལ་
 བར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྱི་འཇུག་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱེ་
 གཙུག་དཔལ་རྒྱལ་ལྟེ་མཉེན་པར་བྱུང་བའུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིར་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་མཁས་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་རྒྱལ་པོ་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་པོ་པར་བཀའ་བྲིན་ཅན་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟོན་ཅིག་པོ་དང་རྒྱ་དུ་
 བསྐྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་མཁས་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱིར་དར་རྒྱས་སུ་སྤྱི་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲེལ་
 བསྐྱུབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་རྒྱས་འགྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱིར་དོན་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པོ་དུ་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་བར་རྒྱས་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཀའ་བ་ཆད་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྒྱལ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའགཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེས་རར་གྲགས་
བའང་རྒྱས་བསྐྱེས་འཆོས་ཞིང་ཐོགས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཀྱི་སློ་འབྲེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཐབ་
སས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ལན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་བ།

ད་ལས་སེར་གྲེས་མཁས་སྤྱན་ལྷ་ཆོང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོད་ལྡ་སོགས་ཡིག་ཆ་
ཁག་གི་མ་དཔེ་རྩ་ཕྱི་གང་བྱུང་ཕྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྤྱིག་པར་སྤྱན་
བཅུས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེས་བཞོད་དང་། འབད་པས་བསམགས་པའི་ལེགས་
བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
ཆེར་ཡོང་བའི་སྟོན་ལས་དང་བཅས། ཏུ་པའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། རྒྱ་ཁྲི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཙུབ་དུན་པའི་ཕྱི་སྤྱོད་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
ཆོས་ ༥ ལ།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་སྡེ་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་མེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་
 གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་མཛད་རྣམས་
 ཐར་གཅིང་བཟུངས་སྟེ་ཐོར་པར་སྦྱོར་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྦྱོར་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
 བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མཛད་ནང་བཅོས་སྟངས་མཛོད་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་
 ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ཀྱིས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཞིས་སྟེ་ཐོར་པར་མ་ལ་
 བཟུང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྦྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟུང་། མེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་
 བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། མེ་བཙུན་གྱིས་
 གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྣང་སྟེ།
 གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བཟུང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་གི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་
 བཙུང་གི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟུང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
 སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་ལོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུ་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་མེ་ཡོད་ཀྱི་སྟོར། དང་པོ་སེར་བྱས་གྲ་ཚང་དུ་སྣང་བོད་ནས་
 གདན་ཏུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུ། བར་པེས་སྦྱོར་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱོར་དོན་དང་། རིགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝေဒနာသုတ္တံ

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

[illegible]

གཉིས་པ་འབྲས་ཐུངས་ཀྱི་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུད་དཔེ་རིང་གས་སུ། ལར་
མེན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ལྷུང་བའོལ་མཐའ་དཔྱིད་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། དབུ་མ་དང་།
འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཐའ་བྱུང་འེན་པོ་
ཆའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཆོད་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

གསུམ་པ་ཀྱུ་པར་སྟོ་སྟོགས་སེར་ཤེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སྟུ། བར་ཁྱིམ་སྟེ་
མཐའ་དཔྱོད་རྒྱར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་བ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

འཛིན་པ་སྐྱེ་བཅུ་མ་པར་མ་དཔེ་ཤིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚད་པ་ཞིག་
བརྒྱུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་ལྟས་ལྟོངས་སྐྱེ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་ཆིང་གས་ཀྱི་
པར་གྱི་མ་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་འཛིན་གྱིས་བྱ་ཆད་དུ་སྤར་པོད་ནས་གདན་ཁྱུ་གནད་པའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་གྱི་མ་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆེ་གདོན་གཉིས་སྐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤར་དཔེར་
མཆོན་ཅིས་ཞུས་ཐེན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་བ་རྩི་མེད་དང་མེད་གས་ནས་གསུང་པ་ན་རྒྱ་རྒྱུབ་དགོངས་ཀྱིས་དང་། རྒྱ་ཁ་ལྟ་བུ་ཅན་ཐུན་མེད་དང་།
གོ་པ་ན་གནས་རྒྱལ་ས་ཐོག་ཡེད་ས་དང་གསུམ་པ་རྒྱུད་གཞི་མེད་གས་སུ་བཞུགས།

རྒྱལ་པ་རྒྱུ་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཚོ་སྟོན་པར་ས་པར་སྤྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་
པའི་སྐལ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དེའོ་ཆ་ཚང་དང་། སེར་བྲེས་བྲལ་ཆང་དང་དགའ་བྲལ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱིར་པར་
སྐྲུན་གནང་པའི་གས་ནས་ཤོད་ལྷ་ཆ་ཚང་དང་། ཐེན་མཆོན་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་དགའ་ལན་སྟོར་དང་བྲལ་དོན་
ས་གསུམ་ལྷ་བྲལ་པས་གཞན་ཤོད་ལྷ་ཆ་ཚང་བཅས་རྒྱུ་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞག་པོད།

བདུན་པ་པོར་བརྒྱུད་གཞི་དང་ལྷན་ཏེ་གསུམ་པོར་དར་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཆ་རྒྱུ་ཉིད་ཏེ་དུ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2006 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲུ་ཆོང་དུ་
 བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་རྩལ་མཆན་གང་གི་གྲས་སུའང་མེད།

༡༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟར་ལྟར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེ་བ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་
 པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱག་པ་ཤོག་གངས་ཡིག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༡༩། ༢༠། ལྷ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་ཀྱས། གཉིས་པ་བོད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་ལ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐེག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
 གསུང་འབྱུང་ཅ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྲེང་། ༡༩༧༠། ལྷ་བུ་ཡིན།

༢༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྤར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱལ་དགོས་རིགས་
 ལ་མདུན་ཉགས་ (ན) དང་རྒྱལ་ཉགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྟན་ལྡང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ལྡང་
 ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
 བསྟན་བཅོས་ཇི་ཡོད་ཅོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསམ་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩེ་བཙུན་པའི་
 པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་པར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱུད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
 ཡིན་ཡང་། འདིར་ལུས་པར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
 བཀོད་ཡོད་པས་འགྲུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྤང་།

༣༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས། སེར་
 གྲེས་གྲུ་ཆོང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྩུང་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཉག་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
 མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཉག་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
 ཆ་ལ་ཉག་དང་། ལྷ་མའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྐུ་འབྱུང་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། རྒྱག་པའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྒྱུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སྤྱ་ཆོང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་སྤོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཔྱད་སྤྱི་བཞུགས་སྤྱ་བཞུགས་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞུན་
 རི་ཡོད་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་རྒྱུན་བསྐྱར་འབྲས་སྤྱ་ ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་འཆད་ཉན་སྐབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
 རིས་དང་སྐར་ནས་ཆོག་གསལ་མོར་བཞུགས་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཞུགས་སྤྱོད་བྱས་མེད།
 རྟོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཡང་རྟགས་སྐོར་བྲིམ་མ་འདི་(1)(2)འདྲ་སྤྱོད་
 བྱས་ཡོད།

༤༽ རྟོར་མཆོན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁུམས་གྲིས་
 བ་སོགས་རྟོར་བ་རྒྱུན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྷ་བྱ་བར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྤྱོད་བྱུང་བ་
 ཞག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གྲིས་པ་ལྷ་བྱ་གོང་འོག་གངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
 རྟོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་ཟེན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འཁྱུར་བ་བཏང་མེད། རྟོར་བ་ངོས་ཤེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆོན་སྤྱར་
 བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏགས་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་རྟོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཆོམས་གྲིས་པ་ལྷ་
 བྱ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་རྩུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཞུགས་མེད། བྱ་ཆོག་ཡིག་གཞུགས་མི་
 མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
 དཔྱད་སྤྱི་བཞུགས་སྤྱ་གཞུན་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱུངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་རྟོར་
 གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་གང་བྱུངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་འོག་གངས་
 རྟེན་སྤོང་བཅས་བྱུང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྷ་བྱ་ལུང་མིང་རྟོར་བའི་རིགས་
 ལ་གསལ་བ་འདྲ་ལྷང་ཅམ་རིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འཁྱུར་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་མོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འཁྱུར་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

१ यक्षप्रवचनप्रमाणम्

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

བྱུང་པར་མ་ཟད། སར་སྤྱོད་སྤྱི་དོན་ལྷ་ཁུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལ་འདུག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
ན། རྟགས་བསལ་རྟགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོས་སྐལ། མའོན་འཕྱར་པ་མའོན་ཕྱར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྟེན་འྲིགས། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པར་སྤྱང་། འདི་ནི་རྩེ་
བརྩུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་སོ་མེན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདུངས་ཁུབ་རྩོམ་
ལྷ་ཁུར་སྤྱང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་
ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འདོག་ན་དགེ་མཆན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་པ་བཞིན་སྤྱར་
བཅོས་ཐེན་ལྷག་ལུས་བྱུང་པ་བྱུང་གཞན་སར་སྤྱོད་དུ་གང་འདོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

[illegible]

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཆུ་མར་དང་། མཁམ་ལུ་རྩེའི་ཆུ་མར་ ལུ་པོ་ན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ནས་སྤྱན་ལྡན་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྤྱོད་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྔ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚོས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། པོད་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(S)(V) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝေဒနာတရား

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༧༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ལྟེ་སྒྲོང་། སྒྲིང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་ཆམས་སུ་ཆོད་
པའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་མ་སྟད་ཀྱི་དྲེ་སྟོང་ལྷུང་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབྱ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱུང་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སྐབས་སུ། ཉགས་གཞན་བཞི་བ་དང་། སྤུང་ཁྱུང་བཟུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་བྱ་མ་སྟད་ལགས་ཆེ་བ་གཙོ་པོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྷུང་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་ལྷགས་བརྗོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
པོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྟེ་མ་ལྷུང་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུམ་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དབྱུང་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་སོར་འཛོགས་པ་ལས་ཆེ་ག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འབྱུང་དཔོན་འག་གིས་འབྱུང་བ་གཏོར་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་བྱ་དགག་གཞག་སྟོར་
གསུམ་དང་། སྟེ་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུང་ཡོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཛོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྟར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་ལྟ་བུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཛོལ་བ་དང་དཔེ་བསྟར་བ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་ཉིད་དང་དབྱེ་མ་གསར་ཉིད་དང་པར་ཕྱིན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལུང་ནང་ནས་ལོ་སྟེ་མའི་རྒྱལ་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྒྱམས་ཡིན། མོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲ་བ་རྒྱམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ལེགས་པར་བྱིན་པའི་རྩེ་སུ་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པས་ཐ་མའི་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་ལྟ་བུ་བསྟོན་མཁན་པར་བྱིན་རྩེ་སུ་བསྟར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྟར་ནས་བསྟར་སྟོན་ཐངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ལྷ་སྟབས་རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱེ་ཆོས་རྒྱལ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆེད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྟར་དུ་ལྷ་སྟབས་རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྟར་བྱེད་སྟོན་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

པོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༤ ཉིན་
 སེར་བྱིས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

དཀར་ཆག

ཇི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རྒྱུ་མཛུགས་བསྐྱུས། xi

པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི།

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༡
༡ རྩེ་ལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༡
༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	༡༡
༣ སྐབས་བསྐྱར་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༩
དེས་ན་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	༣
༡ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	༣
༡ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས།	༡༠
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	༡༠
༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་།	༡༠
༡ ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༡
དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ།	༡༠
༡ མཆོན་ཉིད།	༡༡
༡ དབྱེ་བ།	༡༡
༡ ས་མཆོམས་གསུམ་ལས།	༡༡

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།	༡༡
༡ རེ་མཚན་ཉིད།	༡༡
༡ རྟེན་གྱི་བཤེས་པ།	༡༡
༣ རྟེན་མཚན་གསུམ་ལས།	༡༡
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།	༡༡
༡ རྟེན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་།	༡༣
༡ རྟེན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ལས།	༤༤
དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ།	༡༣
༡ རྟེན་མཚན་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༣
༡ རྟེན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༣
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༣
༡ རྟེན་ཅུ་བ།	༡༣
༡ རྟེན་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལས།	༡༣
ཅུ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་ལྟར་དང་།	༡༣
༡ རྟེན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་།	༡༣
༡ རྟེན་བརྟན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་གཉིས་ལས།	༡༤
གཉིས་པ་བརྟན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ།	༡༤
༡ རྟེན་སྐྱེ་ཚུལ་དང་།	༡༤
༡ རྟེན་དོན་དང་།	༤༤
༣ རྟེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་གསུམ་ལས།	༤༣
དང་པོ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ།	༡༤
༡ རྟེན་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་།	༡༤
༡ རྟེན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་ཀྱི་བྱེད་པར་གཉིས་ལས།	༡༢

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲེ་ཚུལ་གྱི་བྲད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ།	༡༥
༡ རྒྱ་དོན་དང་།	༡༥
༢ གཞུང་དོན་གཉིས་ལས།	༤༤
དང་པོ་སྒྲི་དོན་ལ།	༡༥
༡ མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལ་བྲང་ངེས་སུ་འདོད་ཚུལ།	༡༥
༢ ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་གང་ནས་འབྱུག་པ།	༣༥
༣ འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།	༤༠
དང་པོ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལ་བྲང་ངེས་སུ་འདོད་ཚུལ་ལ།	༡༥
༡ དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་།	༡༥
༢ དེ་བྲང་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་།	༣༥
༣ ཞར་ལ་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།	༣༣
དང་པོ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ།	༡༥
༡ མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་།	༡༥
༢ དེའི་དོན་རྗེས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༤
གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྗེས་སུ་བཤད་པ་ལ།	༡༤
༡ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	༡༤
༢ དེ་ལ་ནང་འགལ་སྤང་བ་དང་།	༣༡
༣ མདོ་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས།	༣༣
གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་བྲང་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས།	༣༥
༡ མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་།	༣༥
༢ རྗེས་སུ་རྣམ་གཞག་བྲུ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༥
གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ།	༣༣
༡ མཆོན་ཉིད།	༣༣

༡ ་ དབྱེ་བ།	༣༤
༣ ་ ས་མཆོམས།	༣༤
༤ ་ གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་བཞེ་ལས།	༣༤
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ།	༤༥
༡ ་ དེ་ལ་བྱང་འཕགས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།	༤༦
༡ ་ དེ་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གཉིས་ལས།	༤༩
དང་པོ་བྱང་འཕགས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།	༤༦
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༤༦
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༤༧
གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	༤༧
༡ ་ རྩོ་བྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༤༧
༡ ་ དཔལ་ཐོང་གི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༤༩
གཉིས་པ་ལན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ།	༥༤
༡ ་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	༥༤
༡ ་ རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	༥༣
༣ ་ བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་གསུམ་ལས།	༡༠༤
དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ།	༥༤
༡ ་ ལམ་ཤེས་དངོས་དང་།	༥༤
༡ ་ དེའི་རྒྱ་དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གཉིས་ལས།	༦༩
དང་པོ་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ།	༥༤
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༥༥
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༥༥
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༥༥

༡༽ མཚམས་སྒྲུབ།	༥༥
༡༽ རྩ་བ།	༥༦
༡༽ འགྲེལ་བཤུགས།	༥༦
གསུམ་པ་འགྲེལ་བཤུགས།	༥༦
༡༽ ཞེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དང་།	༥༦
༡༽ དེ་ཞེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༦༠
དང་པོ་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་ལ།	༥༦
༡༽ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དང་།	༥༦
༡༽ རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས།	༥༩
དང་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ།	༥༦
༡༽ སོ་སའི་རྣམ་པ་དང་།	༥༦
༡༽ ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས།	༥༧
དང་པོ་སོ་སའི་རྣམ་པ་ལ།	༥༦
༡༽ སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་།	༥༦
༡༽ ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས།	༥༧
གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ།	༥༩
༡༽ འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་།	༥༩
༡༽ ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས།	༥༩
གཉིས་པ་ལམ་ཞེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉོན་པའི་སྐབས་སྒྲུབ།	༦༠
༡༽ མཐའ་རྩེ་ཟད་དཔྱད་པ་དང་།	༦༠
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས།	༦༦
དེས་ན་རང་ལུགས་ལ།	༦༦
༡༽ མཚན་ཉིད།	༦༦

༡ ་ དབྱེ་བ།	༤༢
༣ ་ ས་མཆོམས།	༤༢
༥ ་ བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ།	༤༢
གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པ་ལ།	༤༤
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༤༤
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༤༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༤༤
༡ ་ མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༤༤
༡ ་ ཅ་བ་དང་།	༤༤
༣ ་ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	༤༤
གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འཆད་པ་ལ།	༥༣
༡ ་ བཞོད་པ་པོ་ཉེན་གྱི་བྱེད་པར་དང་།	༥༣
༡ ་ བཞོད་པར་བྱ་བ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་།	༥༥
༣ ་ དེའི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་གསུམ་ལས།	༡༠༠
དང་པོ་བཞོད་པ་པོ་ཉེན་གྱི་བྱེད་པར་ལ།	༥༣
༡ ་ བྱེད་པར་དངོས་དང་།	༥༣
༡ ་ ཚེད་པ་སྤོང་བའོ།	༥༥
དང་པོ་བྱེད་པར་དངོས་ལ།	༥༣
༡ ་ མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༥༥
༡ ་ ཅ་བ་དང་།	༥༥
༣ ་ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	༥༥
གཉིས་པ་ཅ་བ་ལ།	༥༥
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༥༥

༡༽ དེ་ཉིད་ཅ་བས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༥
འདི་ལ་ཡང་།	༥
༡༽ ལམ་བཟོད་པའི་བྱད་པར་དང་།	༥
༡༽ ཆོས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་གཉིས་ལས།	༦
འདི་འོ་སྐབས་སྟུ།	༤
༡༽ སྤྱི་དོན་དང་།	༤
༡༽ གཞུང་དོན་གཉིས་ལས།	༣
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ།	༤
༡༽ རིགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་།	༤
༡༽ ལམ་བཟོད་པའི་བྱད་པར་དང་།	༤
༣༽ ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་བྱད་པར།	༡༠
༤༽ ཆོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར།	༡༠
༥༽ གནས་པའི་བྱད་པར།	༡༣
༦༽ རྒྱ་བའི་བྱད་པར།	༡༣
༧༽ རྒྱ་བའད་པ་དང་བདུན་ལས།	༡༣
ལྷ་བ་གནས་པའི་བྱད་པར་ལ།	༡༣
༡༽ ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་དང་།	༡༣
༡༽ སྤྱི་གནས་པ་གཉིས་ལས།	༡༣
གཉིས་པ་བྱད་པར་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྟོང་པ་ལ།	༡༥
༡༽ ཚོད་པ་དང་།	༡༥
༡༽ ལན་གཉིས་ལས།	༡༥
གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས།	༡༥
༡༽ ཅ་བ་དང་།	༡༥

༡༽ འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	༡༩
འདི་ལ་ཡང་།	༡༩
༡༽ རྒྱ་རྩས་སུ་སློན་ལས་འདེབས་ཚུལ་མཚུངས་བ་དང་།	༡༩
༡༽ འབྲས་རྩས་སུ་སློན་ལས་འབྲུབ་ཚུལ་མཚུངས་བར་བསྟན་བ་གཉིས།	༢༡
གཉིས་བ་བཟོད་བྱ་ལས་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་བ་ལ།	༡༡
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༡
༡༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༡
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༡
༡༽ མཆོམས་སྦྱར་བ།	༡༡
༡༽ རྩ་བ།	༡༩
༡༽ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	༡༩
མདོ་རྩ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལའང་།	༡༩
༡༽ བརྟན་བ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་བར་དང་།	༡༩
༡༽ རྟན་རིགས་ཀྱི་བྱད་བར་གཉིས་ལས།	༢༡
དང་པོ་བརྟན་བ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་བར་ལ།	༡༩
༡༽ གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་བ་སྤངས་བའི་བྱད་བར།	༡༩
༡༽ ཤེས་བ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་བའི་བྱད་བར་གཉིས་ལས།	༢༠
འདིའི་སྐབས་སུ།	༢༡
༡༽ སྤྱི་དོན་དང་།	༢༡
༡༽ གཞུང་དོན་གཉིས་ལས།	༢༩
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ།	༢༡
༡༽ བྱད་ཆོས་བཤད་བ་དང་།	༢༡
༡༽ ལས་ཤེས་དངོས་བཤད་བ་གཉིས་ལས།	༢༡

དང་པོ་བྱང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	༤༩
༡ རྟེན་པ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་།	༤༩
༢ རྟེན་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་གཉིས་ལས།	༤༩
གཉིས་པ་རྟེན་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ།	༤༩
༡ རྟེན་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང་།	༤༩
༢ རྟེན་པ་པོའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༤༩
དང་པོ་རྟེན་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ།	༤༩
༡ བཤད་བྱེད་ལུང་འགོད་པ་དང་།	༤༩
༢ རྟེན་པོའི་རྟེན་བཤད་པ་ལོ།	༤༩
གཉིས་པ་ལམ་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༤༩
༡ མཚན་ཉིད།	༤༩
༢ དབྱེ་བ།	༤༩
༣ ས་མཚམས་སོ།	༤༩
གསུམ་པ་དེའི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པ་ལ།	༡༠༠
༡ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༠༠
༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༠༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༠༡
༡ མཚམས་སྦྱར་བ།	༡༠༡
༢ ཅ་བ།	༡༠༡
༣ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༡༠༡
གསུམ་པ་བྱང་མེས་ཀྱི་ལམ་ལུས་པོའི་ལམ་ལུས་བཤད་པ་ལ།	༡༠༩
༡ རྟེན་པོའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།	༡༠༩
༢ སོ་སོའི་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༠༩

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	༡༠༥
༡ ་ མཐོང་ལམ་བཤད་པ་དང་།	༡༠༥
༡ ་ སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༥༠
དང་པོ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་ལ།	༡༠༥
༡ ་ མཐོང་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༠༥
༡ ་ བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༠༥
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༠༥
༡ ་ མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བསྟན་པ་དང་།	༡༠༥
༡ ་ སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	༡༠༦
༡ ་ རྣམ་པ་མ་བཤད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ།	༡༡༦
དང་པོ་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བསྟན་པ་ལ།	༡༠༥
༡ ་ ཅ་བ།	༡༠༥
༡ ་ འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས།	༡༠༦
གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ལ།	༡༠༦
༡ ་ གང་གིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག	༡༠༦
༡ ་ གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས།	༡༠༦
༡ ་ གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ།	༡༠༦
༡ ་ གང་དང་ལྟན་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་བཞི་ལས།	༡༠༦
གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༡༠༦
༡ ་ མཚམས་སྦྱར་བ།	༡༠༦
༡ ་ ཅ་བ།	༡༠༦
༡ ་ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༡༠༦
གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་ཡང་།	༡༠༦

༡ ་ རྒྱལ་པར་བཤད་བ་དང་།	༡༠༢
༡ ་ རོན་བསྐྱ་བ་གཉིས་ལས།	༡༠༢
གསུམ་བ་རྣམ་བ་མ་བཤད་བར་འདོད་བ་དགག་བ་ལ།	༡༡༤
༡ ་ ཁས་སྦངས་བརྗོད་བ་དང་།	༡༡༤
༡ ་ དེ་དགག་བ་གཉིས་ལས།	༡༡༤
གཉིས་བ་དེ་དགག་བ་ལ།	༡༡༤
༡ ་ རིགས་པས་དགག་བ་དང་།	༡༡༤
༡ ་ ལྷང་གིས་དགག་བ་གཉིས་ལས།	༡༡༢
དེས་ན་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	༡༡༢
༡ ་ མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བཤད་བ་དང་།	༡༡༢
༡ ་ བརྟེན་བ་མཐོང་ལམ་བཤད་བ་གཉིས་ལས།	༡༡༡
དང་པོ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བཤད་བ་ལ།	༡༡༢
༡ ་ ལུས་རྟེན་བཤད་བ་དང་།	༡༡༢
༡ ་ སེམས་རྟེན་བཤད་བའོ།	༡༡༤
གཉིས་བ་བརྟེན་བ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་ལ།	༡༡༡
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༡༡༡
༡ ་ དབྱེ་བ།	༡༡༣
༣ ་ མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྟན་བ།	༡༡༥
༤ ་ སྤང་ཅིག་མ་དུར་སྐྱེ་བ་དབྱེད་བའོ།	༡༡༣
གཉིས་བ་དབྱེ་བ་ལ།	༡༡༣
༡ ་ ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་།	༡༡༣
༡ ་ སྤང་ཅིག་མ་དུར་བཤད་བའོ།	༡༡༥
གསུམ་བ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྟན་བ་ལ།	༡༡༥

༡ ་ བཤད་ཚུལ་འགོད་པ་དང་།	༡༣༥
༢ ་ འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པའོ།	༡༣༧
དང་པོ་བཤད་ཚུལ་འགོད་པ་ལ།	༡༣༥
༡ ་ ཚུལ་མཛོན་པ་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་།	༡༣༥
༢ ་ ཇིས་འབྲང་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ་གཉིས་ལས།	༡༣༦
བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མ་དུར་སྐྱེ་བ་བཤད་པ་ལ།	༡༣༣
༡ ་ འདོད་པ་དགོད་པ་དང་།	༡༣༣
༢ ་ འཐད་སྤྱོགས་བསྟན་པ་དང་།	༡༣༧
༣ ་ ལུང་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།	༡༣༩
དང་པོ་འདོད་པ་དགོད་པ་ལ།	༡༣༣
༡ ་ འབྲས་བུའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་སོ་སོའི་ མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ པ་དང་།	༡༣༣
༢ ་ སོ་སོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ ལས།	༡༣༥
གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ།	༡༤༠
༡ ་ མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།	༡༤༠
༢ ་ རོན་དངོས་བཤད་པའོ།	༡༤༡
གཉིས་པ་རོན་དངོས་བཤད་པ་ལ།	༡༤༡
༡ ་ སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་།	༡༤༡
༢ ་ བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༤༧
དང་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ།	༡༤༡
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༤༡

༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༥༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༥༡
༡ ་ མཆོམས་སྦྱར་བ།	༡༥༡
༡ ་ ཅ་བ།	༡༥༢
༡ ་ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༡༥༢
གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ།	༡༥༣
༡ ་ སྤྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༡༥༤
༡ ་ སོ་སེའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༥༥
འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	༡༥༤
༡ ་ སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་།	༡༥༤
༡ ་ བརྟེན་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༥༤
དང་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ།	༡༥༤
༡ ་ ལུས་རྟེན་དང་།	༡༥༤
༡ ་ སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས།	༡༥༤
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	༡༥༤
༡ ་ མཆོན་ཉིད།	༡༥༤
༡ ་ དབྱེ་བ།	༡༥༤
༡ ་ ས་མཆོམས་སོ།	༡༥༤
གཉིས་པ་སོ་སེའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ།	༡༥༥
༡ ་ ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་།	༡༥༥
༡ ་ ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལས།	༡༥༥
དང་པོ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ།	༡༥༥
༡ ་ དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༡༥༥

༡ ་ སོ་སེའི་རང་བཞིན་བཤད་བ་དང་།	༡༤༤
༣ ་ བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་གསུམ་ལས།	༣༠༣
གཉིས་པ་སོ་སེའི་རང་བཞིན་བཤད་བ་ལ།	༡༤༤
༡ ་ མོས་བ་སྒོམ་ལས།	༡༤༤
༡ ་ བསྟོ་བ་སྒོམ་ལས།	༡༤༤
༣ ་ རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལས་དང་གསུམ་ལས།	༣༠༡
དང་པོ་མོས་བ་སྒོམ་ལས་ལ།	༡༤༤
༡ ་ མོས་བ་དངོས་དང་།	༡༤༤
༡ ་ མོས་བའི་ཕན་ཡོན་དང་གཉིས་ལས།	༡༤༡
དང་པོ་མོས་བ་དངོས་ལ།	༡༤༤
༡ ་ མཛོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༤༤
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༥༣
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༥༣
༡ ་ མཚམས་སྦྱར་བ།	༡༥༣
༡ ་ ཅ་བ།	༡༥༤
༣ ་ འབྲེལ་བའོ།	༡༥༤
སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	༡༥༥
༡ ་ མོས་བའི་ཡུལ།	༡༥༥
༡ ་ མོས་བའི་ངོ་བོ།	༡༥༤
༣ ་ མོས་བའི་རྒྱ།	༡༥༤
༤ ་ མོས་བའི་བྱེད་ལས།	༡༥༤
༥ ་ འདིར་བསྟན་མོས་བ་གཏན་ལ་དབབ་བ་དང་ལྷ་ལས།	༡༥༥
གཉིས་པ་མོས་བའི་ངོ་བོ་ལ།	༡༥༤

༡ ་ སྤྱི་འོ་མོ་དང་།	༡༥
༡ ་ བྱེ་བྲག་གི་འོ་མོ་གཉིས་ལས།	༡༥
ལ་བ་འདྲི་མོས་བ་གཏན་ལ་དབབ་བ་ལ།	༡༥
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༡༥
༡ ་ དབྱེ་བ།	༡༥
༡ ་ བྱེ་བ་མོ་མའི་འོ་མོ།	༡༥
༡ ་ གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན།	༡༥
༡ ་ མོས་བ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་བ།	༡༥
༡ ་ ས་མཚན་ས་དང་བྱག་ལས།	༡༥
གཉིས་བ་དབྱེ་བ་ལ།	༡༥
༡ ་ ཅ་བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ།	༡༥
༡ ་ ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ།	༡༥
༡ ་ ཉིང་ལག་གི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ།	༡༥
༡ ་ དོན་བསྐྱེ་བ་བཞི་ལས།	༡༥
གཉིས་བ་མོས་པའི་མན་ཡོན་བཤད་བ་ལ།	༡༥
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་རྒྱལ་དང་།	༡༥
༡ ་ བསྐྱེ་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་རྒྱལ་གཉིས་ལས།	༡༥
གཉིས་བ་བསྐྱེ་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་རྒྱལ་ལ།	༡༥
༡ ་ མཚན་ས་སྐྱེ་བ།	༡༥
༡ ་ ཅ་བ།	༡༥
༡ ་ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	༡༥
གསུམ་བ་འབྲེལ་བ་ལ།	༡༥
༡ ་ ཅ་བའི་དོན་བཀའ་བ་དང་།	༡༥

༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༠༢
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༠༢
༡ ་ མཆོམས་སྦྱར་བ།	༣༠༢
༡ ་ ཅ་བ།	༣༠༣
༣ ་ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༣༠༣
གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ།	༣༠༥
༡ ་ ཐུན་མོང་བའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༣༠༥
༡ ་ སོ་སའི་ངོ་བོའི་བཤད་བཤོ།	༣༡༠
གཉིས་པ་སོ་སའི་དོན་བཤད་བཤོ།	༣༡༠
༡ ་ སྦྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་བཤོ།	༣༡༠
༡ ་ རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་བཤོ་གཉིས་ལས།	༣༡༥
དང་པོ་སྦྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་བཤོ།	༣༡༠
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༡༡
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༡༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༡༡
༡ ་ མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།	༣༡༡
༡ ་ ཅ་བ་དང་།	༣༡༡
༣ ་ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༣༡༡
མདོ་ཅ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་བསྟན་ན།	༣༡༡
༡ ་ གང་གིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དང་།	༣༡༢
༡ ་ གང་བསྦྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམས་པ་གཉིས་ལས།	༣༡༣
དང་པོ་གང་གིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་།	༣༡༢
༡ ་ རོ་བོ་དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་སྦྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།	༣༡༢

༡༽ འབྲས་བྱ་དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་།	༡༡༩
༣༽ བྱེད་ལས་དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༡༩
གཉིས་པ་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱས་པ་ལ།	༡༡༩
༡༽ གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པའི་མངོན་པར་ཉོགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དང་།	༡༡༩
༡༽ མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ།	༡༢༠
གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ལ།	༡༡༥
༡༽ རྣམ་དག་གི་རྒྱ་དང་།	༡༡༥
༡༽ རྣམ་དག་དངོས་གཉིས་ལས།	༡༡༧
དང་པོ་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ལ།	༡༡༥
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༡༥
༡༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༡༦
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༡༥
༡༽ མཆམས་སྦྱར་བ།	༡༡༥
༡༽ ཅ་བ།	༡༡༦
༣༽ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༡༡༦
མདོ་རྩ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་བསྟན་ན།	༡༡༧
༡༽ སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་།	༡༡༧
༡༽ མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཉིས་ལས།	༡༡༨
དང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་ཡང་།	༡༡༧
༡༽ སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཅིང་མཉམ་པར་བྱེད་པ།	༡༡༧

༡ ་ རང་གི་རྒྱུན་སྒྲིལ་སོགས་པར་བྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ།	༡༡༧
༢ ་ ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༡༧
གཉིས་པ་མི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ལ་ཡང་།	༡༡༨
༡ ་ སྤྱོད་དགེ་བ་མ་བྱས་པས་བདུད་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་།	༡༡༩
༢ ་ ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་།	༡༡༩
༣ ་ བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པ་དང་།	༡༡༩
༤ ་ མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་སྤྲོགས་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་བཞི།	༡༢༠
གཉིས་པ་རྣམ་དག་དངོས་ལ།	༡༢༡
༡ ་ རྣམ་དག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།	༡༢༡
༢ ་ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༡༢༢
དང་པོ་རྣམ་དག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ།	༡༢༡
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༢༡
༢ ་ བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༢༢
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༢༢
༡ ་ མཆམས་སྤྱར་བ།	༡༢༢
༢ ་ ཅུག་	༡༢༢
༣ ་ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༡༢༢
འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	༡༢༣
༡ ་ ཆོས་ཅན་དགག་གཞི་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་།	༡༢༣
༢ ་ བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་།	༡༢༤
༣ ་ སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་སོགས་བཞིར་བྱེ་བའི་དོན་བཤད་པ་ལོ།	༡༢༤
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	༡༢༤
༡ ་ ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་།	༡༢༤

༡ རྩམ་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་བྱད་པར་རྟོ།	༡༣༤
དང་པོ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་ལ།	༡༣༤
༡ རང་ལམ་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༣༤
༡ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༣༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༣༤
༡ མཆོམས་སྦྱར་བ།	༡༣༤
༡ རྩམ་པ།	༡༣༤
༣ འགྲེལ་བ་གསུངས་ལས།	༡༣༠
མདོ་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཡང་།	༡༣༠
༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་།	༡༣༠
༡ རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་དང་།	༡༣༠
༣ བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་།	༡༣༡
༤ སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཕྱིན་ཏུ་བ་དང་བཞི།	༡༣༡
གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་བ་ལ།	༡༣༤
༡ ལམ་གྱི་བྱད་པ་དངོས་དང་།	༡༣༤
༡ རྩམ་པ་སྟོང་བཤོ།	༡༣༤
དང་པོ་ལམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་ལ།	༡༣༤
༡ རང་ལམ་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༣༤
༡ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༣༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༣༤
༡ རྩམ་པ་དང་།	༡༣༤
༡ ལན་གཉིས་ལས།	༡༣༤
གཉིས་པ་ལན་ལ།	༡༣༤

༡ ་ ཅ་བ།	༣༣༧
༢ ་ འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	༣༣༧
རང་ལུགས་ལ།	༣༣༩
༡ ་ རྟེན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་བ་དང་།	༣༣༩
༢ ་ བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྤང་བྱ་ཅི་ལྟར་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ བཤད་བའོ།	༣༣༩
གཉིས་བ་ཚུད་བ་སྒྲོང་བ་ལ།	༣༣༩
༡ ་ ཚུད་བ་སྒྲོང་བ་དང་།	༣༣༩
༢ ་ ལན་གཉིས་ལས།	༣༤༠
གཉིས་བ་ལན་ལ།	༣༤༠
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༤༠
༢ ་ བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༤༠
འདི་ལ་ཡང་།	༣༤༠
༡ ་ གཉིན་པོ་བྱེད་ཚུལ།	༣༤༠
༢ ་ ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ།	༣༤༡
༣ ་ ཚུད་བ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ།	༣༤༡
གསུམ་བ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ལ།	༣༤༢

པར་བྱིན་སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱོད་ན།

གསུམ་བ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་ བཤད་བ་ལ་གསུམ།	༣༤༤

༡ རྟེན་འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྒྱུར།	༣༩༩
༢ རྟེན་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།	༣༥༥
༣ རྟེན་སྐབས་བསྐྱེད་པོ།	༣༣༩

འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས།

དེས་ན་གཞི་ཤེས་ལ།	༣༥༩
༡ རྟེན་མཆོན་ཉིད།	༣༥༩
༢ རྟེན་དབྱེ་བ།	༣༥༩
༣ རྟེན་ས་མཆོམས།	༣༥༥
༤ རྟེན་ཞར་ལ་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།	༣༥༥

མིང་ཁྱིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༣༥༥
༡ རྟེན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།	༣༥༦
༢ རྟེན་ཉི་ཤིང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་།	༣༥༥
༣ རྟེན་སྒྲུབ་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དབྱེ་དང་།	༣༥༧
༤ རྟེན་རི་ལྷར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་།	༣༥༥
༥ རྟེན་དེ་ལྷར་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དང་།	༣༥༧
༦ རྟེན་མཐའ་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱེད་བཤད་པ་དང་བྱུག་ལས།	༣༥༧
དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ།	༣༥༦
༡ རྟེན་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༥༦
༢ རྟེན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༥༦
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༥༦

༡ ་ ཅ་བ་དང་།	༣༥༩
༢ ་ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	༣༥༩
གཉིས་བ་འགྲེལ་བ་ལ།	༣༥༩
༡ ་ རྗེས་འགྲོའི་སློན་ས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་།	༣༥༩
༢ ་ རྗེས་འགྲོའི་སློན་ས་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ལས།	༣༥༩
རང་ལུགས་ལ།	༣༦༡
༡ ་ འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་གཉིས་བཤད་བ་དང་།	༣༦༡
༢ ་ འདིར་བསྟན་སྤྱད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་བཤད་བཤོ།	༣༦༢
གཉིས་བ་ཉེ་རིང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་བ་ལ།	༣༦༥
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༦༥
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༦༩
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༦༩
༡ ་ ཚུད་བ་དང་།	༣༦༩
༢ ་ ལན་གཉིས་ལས།	༣༦༩
གཉིས་བ་ལན་ལ།	༣༦༩
༡ ་ ཅ་བ་དང་།	༣༦༩
༢ ་ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	༣༦༩
དང་པོ་ཅ་བ་ལ་ཡང་།	༣༦༩
༡ ་ ཐེག་དམན་འབྲས་ལུས་ལ་རིང་བར་བསྟན་བ་དང་།	༣༦༩
༢ ་ ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་བསྟན་བ་གཉིས་ལས།	༣༦༩

མི་མཐུན་སྦྱོགས་དང་གཉེན་པོ་སྦྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས།

གསུམ་བ་སྤང་བུ་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་ལ།	༣༧༡

༡ ་ གཞི་ལམ་ལ་མཆན་འདོན་གྱི་སྒྲིབ་གཉེན་དང་།	317
2 ་ འབྲས་བུ་ལ་མཆན་འདོན་གྱི་སྒྲིབ་གཉེན་དང་།	318
3 ་ དེ་དག་གི་མཐུག་བསྟེན་བ་དང་གསུམ་ལས།	321
དང་པོ་གཞི་ལམ་ལ་མཆན་འདོན་གྱི་སྒྲིབ་གཉེན་བཤད་བ་ལ།	317
༡ ་ སྒྲིབ་བྱ་དང་།	317
2 ་ གཉེན་པོ་གཉིས་ལས།	318
དང་པོ་སྒྲིབ་བྱ་ལ།	317
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	317
2 ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	318
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	318
༡ ་ མཆོམས་སྒྱུར།	318
2 ་ ཅ་བ།	318
3 ་ འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	318
གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ།	318
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	318
2 ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	319
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	319
༡ ་ མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་།	319
2 ་ ཅ་བ།	319
3 ་ འགྲེལ་བ།	321
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་མཆན་འདོན་གྱི་སྒྲིབ་གཉེན་བཤད་བ་ལ།	318
༡ ་ ཆགས་པ་འདི་ངོ་པོ།	318
2 ་ ཆགས་པ་ཡིན་པ་འདི་རྒྱ་མཆོན།	319

༣ ་ ཆགས་པའི་གཉེན་པོ།	༣༩༣
༤ ་ རྒྱ་མཚན་ལས་འཕྲོས་དོན་ནོ།	༣༩༥
དང་པོ་ཆགས་པའི་ངོ་བོ་ལ།	༣༩༩
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༩༠
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༩༠
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༩༠
༡ ་ ཅ་བ།	༣༩༠
༢ ་ འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས།	༣༩༠
གཉིས་པ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པ་ལ།	༣༩༡
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༩༡
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༩༢
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༩༢
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ།	༣༩༢
༢ ་ ཅ་བ།	༣༩༢
༣ ་ འགྲེལ་བ།	༣༩༢
གསུམ་པ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ།	༣༩༣
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༩༣
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ།	༣༩༣
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༩༣
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ།	༣༩༣
༢ ་ ཅ་བ།	༣༩༣
༣ ་ འགྲེལ་བ།	༣༩༣
བཞི་པ་རྒྱ་མཚན་ལས་འཕྲོས་དོན་ལ།	༣༩༥

༡ ་ ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་།	༣༩༥
༢ ་ རྟོགས་དཀར་པའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་ལས།	༣༩༥
དང་པོ་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ།	༣༩༥
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༩༥
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།	༣༩༥
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༩༥
༡ ་ མཆམས་སྒྲོར་བ།	༣༩༥
༢ ་ ཅ་བ།	༣༩༥
༣ ་ འགྲེལ་བ།	༣༩༥
གཉིས་པ་རྟོགས་དཀར་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ།	༣༩༦
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༩༦
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༩༦
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༩༦
༡ ་ མཆམས་སྒྲོར་བ།	༣༩༦
༢ ་ མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་བ།	༣༩༦
༣ ་ དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོནས་བཤད་བ།	༣༩༧
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཛུགས་བསྟུ་བ་ལ།	༣༩༧
༡ ་ མཆམས་སྒྲོར་བ་དང་།	༣༩༧
༢ ་ ཅ་བ།	༣༩༧
༣ ་ འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	༣༩༨
བཞི་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ།	༣༩༨
༡ ་ གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་པའི་ངོ་བོ་དང་།	༣༩༨
༢ ་ རྣམ་པའོ།	༣༩༩

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ།

དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་ངོ་བོ་ལ།	༡༩༧
༡ བཤོལ་ས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༩༩
༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༩༩
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༩༩
༡ མཆོམས་སྒྲུབ།	༡༩༩
༢ ཅ་བ།	༡༩༩
༣ འགྲེལ་བ།	༡༩༩
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	༡༩༩
༡ དངོས་བསྟན་སེམས་དབའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།	༡༩༩
༢ དེས་ལུགས་ལ་འཕངས་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༩༩
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་ནས་བསྟན་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ལ།	༢༠༦
༡ མཆོན་ཉིད།	༢༠༦
༢ དབྱེ་བ།	༢༠༦
༣ ས་མཆོམས།	༢༠༧
མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་བ།	༢༡༣

སྒྲུབ་བའི་མཉམ་ཉིད།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་པ་འམ་མཉམ་ཉིད་ལ།	༢༡༤
༡ བཤོལ་ས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༢༡༤
༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	༢༡༥
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༢༡༥
༡ མཆོམས་སྒྲུབ་བ།	༢༡༥

༡ ཅེ་ཅེ་བ།	༣༡༥
༣ ཅེ་འབྲེལ་བ།	༣༡༥

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ།

ཐུ་བ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ།	༣༡༦
༡ ཅེ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༡༦
༡ ཅེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༡༧
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༡༧
༡ ཅེ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།	༣༡༧
༡ ཅེ་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	༣༡༨
གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	༣༡༨
༡ ཅེ་མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	༣༡༨
༡ ཅེ་ནམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༣༡༨
༣ ཅེ་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ་བཤད་པའོ།	༣༡༩
དང་པོ་མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	༣༡༩
༡ ཅེ་ཅེ་བ་དང་།	༣༡༩
༡ ཅེ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས།	༣༡༩
གཉིས་པ་ནམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༣༡༩
༡ ཅེ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།	༣༡༩
༡ ཅེ་ཅེ་བ།	༣༡༩
༣ ཅེ་འབྲེལ་པའོ།	༣༡༩
གཉིས་པ་ཅེ་བ་ལ།	༣༡༩
༡ ཅེ་བཤད་པ་དང་།	༣༡༩

༡༽ རོན་བསྐྱ་བ་གཉིས་ལས།	༣༡༠
གསུམ་བ་འབྲེལ་བ་ལ།	༣༡༠
༡༽ དངོས་བསྐྱ་བ་མེས་ཀྱི་མཐོང་ལས་དང་།	༣༡༠
༡༽ རྒྱགས་བསྐྱ་བ་ཀྱི་མཐོང་ལས་བཤད་བ་གཉིས་ལས།	༣༡༠
དང་པོ་དངོས་བསྐྱ་བ་མེས་ཀྱི་མཐོང་ལས་ལ།	༣༡༠
༡༽ སོ་སོར་བཤད་བ་དང་།	༣༡༡
༡༽ རོན་བསྐྱ་བ་གཉིས་ལས།	༣༡༡
གཉིས་བ་ལྷགས་བསྐྱ་བ་ཀྱི་མཐོང་ལས་ལ།	༣༡༡
༡༽ སྐྱག་བདེ།	༣༡༡
༡༽ ཀྱན་འབྱུང་།	༣༡༣
༡༽ འཕོག་བདེ།	༣༡༥
༩༽ ལས་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཞི།	༣༡༧

སྒྲིམ་ལས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

གསུམ་བ་སྒྲིམ་ལས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བ་ལ།	༣༣༠
༡༽ གཞན་ལྷགས་དགག་པ།	༣༣༠
༡༽ རང་ལྷགས་བཞག་བ་གཉིས་ལས།	༣༣༩
གཉིས་བ་རང་ལྷགས་བཞག་བ་ལ།	༣༣༩
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགྲོད་བ་དང་།	༣༣༥
༡༽ དེའི་རོན་བཤད་བ་གཉིས་ལས།	༣༣༥
གཉིས་བ་དེའི་རོན་བཤད་བ་ལ།	༣༣༥
༡༽ རྩོད་བ་དང་།	༣༣༥
༡༽ ལན་གཉིས་ལས།	༣༣༥

མཁེན་གསུམ་གྱི་མཁུག་བསྟུ།

ཁྱག་པ་མཁེན་གསུམ་གྱི་མཁུག་བསྟུ་བ་ལ།	༣༣༧
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༣༧
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༣༧
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༣༧
༡ ་ མཆོམས་སྟོར་བ།	༣༣༧
༡ ་ ཅ་བ།	༣༣༩
༣ ་ འགྲེལ་བ།	༣༣༩
གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི།	༣༣༩
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	༣༤༡

༂༩། །བསྟན་བཅོས་མངོན་བར་རྟོགས་པ་འི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པ་འི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བ་འི་གནས་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ཟུང་བར་གི་
 རྩལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་
 པ་འི་སྤྱི་དོན་བརྒྱགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་
 བཀོད་པས་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 དང་། སྐབས་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་
 ཀྱན་མཐེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་འཆད་ན། རྣམ་མཐེན་གྱི་རྗེས་སུ་ལམ་
 ཤེས་འཆད་པ་འི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་རྗེ་གསུམ་པར་སྒོམ་པ་འི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་མ་ཐོབ་པར། སྐབས་དང་པོར་བསྟན་
 པ་འི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྩ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་འི་
 རྣམ་མཐེན་ཐོབ་མི་ལུས་པ་འི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འི་བྱིར། ཞེས་
 མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་
 པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༤༦-༧།

ཁོན་ཅེ། སྐབས་གཉིས་པ་འདིར་ལམ་ཤེས་སྟོན་མི་དགོས་ཏེ། སྐབས་དང་
པོར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོར་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐབས་དང་པོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་བསྟན་ཟིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་སྐབས་
གཉིས་པར་མ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས།^༡མཐོང་
བའི་ལམ་དེའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལས་བརྩུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས།^༢གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ས་རྣམས་དེར་སྟོས་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་
ཅེན། ཞེས་གསུངས།

ཚུད་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་གཉིས་པར་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་
པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་
མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་མཐུན་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
དུ་གཟིགས་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་མཐུན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་ཅན་གྱིས་ཆོག་སྟུང་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ཆ། རྟོག་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༡༥༠་༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ཆ། རྟོག་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༡༥༠་༡༥།

སྐབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་སྟམ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་
ཞིང་སྐྱོའོལ་སྐྱེད་བ་ནི་ཉན་རང་རྣམས་ལ་འོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་
འདུག་¹ དགོས་པའི་ཕྱིར་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་རྣམས་བསལ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་ལམ་
ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་བཅུའི་
ནང་ནས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་ནས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་
ཤེས་ལོགས་སུ་བཞད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ¹བརྗོད་
པར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་
པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་བའི་སྤྲས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པ་མིན་
ལོ། །ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་
པ་དང་། རང་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོང་རྒྱུག་པ་ན་རྟེ། ལམ་
གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་

¹ ག་ན་བ་ཉ་བཞུགས། བ་ན་བ་ཉ་འདུགས། ག་ན་བ་ཙ་བཞུགས།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུང་སྤྱི་ ༥༡ ། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྫོང་དཔོན་སངས་ཤེས་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༡༥༠༡༩།

ཉིད་ཅེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ ཁ་ཅིག །ལམ་གསུམ་བདེན་
སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་
དུག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་^༢ བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་^༣ ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲོམ་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྒྲོབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མཉམ་རྗེས་ངོ་
བོ་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལམ་ཤེས་ལ་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་པའི་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལམ་
ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་
རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟིང་རྗེས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
ན་ལམ་ཤེས་ལ་དེས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནས་ཤོ། །ཤེས་གསུངས།
དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

^༡ ལྷ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། རྣམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན། ༡༡༥།

^༢ ག་མ་ན་ལ་དེ་ལྟར་ན། བ་མ་ན་ལ་དེ་ལྟར་ན། ག་མ་ན་ལ་དེ་ལྟར་ན།

^༣ ག་མ་ན་ལ་དཔའི། བ་མ་ན་ལ་དཔའི། ག་མ་ན་ལ་དཔའི།

ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་
བརྩ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་
གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོབ་ལམ་ན་སྟོ་
གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་¹ དུ་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡོད་
པར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། སྟོབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཐད་པར་སྤངས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
རབ་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཁུས་ཏེ།

¹ ག་ན་བ་ཏ་ཕྱིར། བ་ན་ན་ཏ་ཕྱིར། ག་ན་བ་པ་ཕྱིར་ཏེ།

² ག་ན་བ་ན་དུ་དངོས་སུ་མངོན་སུམ། ག་ན་བ་པ་དུ་མངོན་སུམ། ག་ན་བ་པ་དུ་དངོས་སུ་མངོན་སུམ།

ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱིང་རྩེས་ཞི་ལ་
མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱིང་རྩེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
པའི་ལམ་ཤེས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་
གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་
བའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲུལ་ལས། བྱམས་སོགས་མོངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར། །ཤིན་
ཏུ་ཉེས་པ་ཆར་གཅོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་ལམ་ན་མཉམ་རྩེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
པར་ཐལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྩེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རྩེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན། རྩེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་

^༡ ག་ན་བ་པ་ལྔ་བྱིར། བ་ན་བ་པ་ལྔ་བྱིར། ཀ་ཅན་པ་བྱིར་ཏེ།

^༢ ག་ན་བ་པ་ལྔ་བྱིར་ཏེ། བ་ན་བ་པ་ལྔ་བྱིར་ཏེ། ཀ་ཅན་པ་བྱིར།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥༽ ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲུལ། ༤༡༤༽ ༡༠༽

^༤ རྒྱུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་ལོ་རྒྱུན། ༡༥༡༽

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་དོན་དམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་གཉིས་
སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་
པ་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་
བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་
མ་སོང་བའི་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་སློབ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་^༡ དུ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
སློབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་
བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
བེད་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་^༢ མཉམ་རྗེས་
གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
ནམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་

^༡ ག་ཅ་བ་ཉ་ཆར། བ་ཅ་བ་ཉ་ཆར། ཀ་ལ་ན་ཉ་ཆར།

^༢ ག་ཅ་བ་ཅ་མཁྱེན་པ་དེ། བ་ཅ་བ་ཅ་མཁྱེན་པ། ཀ་ལ་ན་མ་མཁྱེན་པ་དེེ།

དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལམ་ཤེས་ཡིན་ན།
རང་གི་ཉིང་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་བས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་དེས་བྱུང་། རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་དེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་
བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དེས་པར་འབྱེད་^༡ པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྡོན་
དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། ལམ་བརྗོད་ནས་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་ཐོབ་ན་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ལམ་སྦྱོར་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་འོ་པོ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་
བསྐྱུས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་
གང་ཞིག ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ན་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ཐེག་ཆེན་དུ་
རིགས་སད་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱུང་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་

^༡ ག་ཅ་བ་པ་པ་དེས་འབྱེད། བ་ལ་ན་པ་དེས་པར་འབྱེད། ག་ལ་བ་པ་དེས་པར་འབྱེད།

ལག་ཏུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་དེ་དེ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་^༡། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་
རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ། འདིར་བསྟན་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། འདིར་བསྟན་ལམ་
ཤེས་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། གཞན་
ཡང་། འཕགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་བ་དང་། ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ།

^༡ ག་པ་ན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བ་པ་ན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ག་པ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ས་མཆོམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རོ་བོ་འབྲས་བྱ་གསུམ་
པོ་གང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་
ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། བགེགས་
ང་རྒྱལ་མཛོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་བ། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་བ། རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་
སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བ། བྱེད་ལས་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་
པ་སོགས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་
རིགས་སད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྷན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལའང་རྒྱ་ལམ་
ཤེས་དང་འབྲས་བྱ་ལམ་ཤེས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་ས་མཆོམས་^༡་
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། འོ་ན།
སྐབས་གཉིས་པ་འདིར་ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒྲོན་ས་

^༡ ག་ཡ་བ་ཡ་འཆོམས། བ་ཡ་བ་ཡ་མཆོམས། ཀ་ཇ་བ་མ་མཆོམས།

རྒྱལ་པར་འཆད་ན། འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདི་
ཡན་ཆད་ཀྱི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་རྣམས་མཐུན་བཤད་ཟིན་པ་དང་། འདི་
ཆེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་ཇི་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ལྷའི་བྱ་སྟོང་ཐག་དུ་མ་དང་ལྷན་
ཅིག་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་བཞིན་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་
བརྒྱ་བྱེན་རྣམས་དང་། མཐའ་བྲལ་པ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྷན་པ་རྣམས་དང་།
འབྲུལ་དགའ་པ་རྣམས་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། ཆངས་
འཁོར་ནས་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བར་དང་། གཞན་ཡང་། སྟོང་གསུམ་
གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། འོད་རླངས་གནས་གཅང་མའི་
རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷའི་བྱ་བྲེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དང་ལྷན་
ཅིག་དུ་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ།
ལྷ་རྣམས་དུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་
སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྟེ་དུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་གསུངས། རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་ན་ཡང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་ཁྲི་ག རྟོན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༥༥་་་༡༠།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༤༦་་་༤།

དང་། བརྟེན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༡ རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་
རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གང་ཡིན་པ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱི་བྱང་ན་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་དེ་ནི་ལྷམ་མེ་མ་ཡིན། ལྷ་ནི་
མ་ཡིན། ལྷ་དང་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་
བྱའོ། །གཙོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་གོང་ན་མེད་པ་དང་གོང་མའི་ཡང་
གོང་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།^༢ དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆེ་
དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་སོ། །བཙུན་པ་རབ་འབྱོར། སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་
རྣམས་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། མཐའ་བུ་པ་རྣམས་དང་། དགའ་
ལྷན་པ་རྣམས་དང་། འབྲུལ་དགའ་པ་རྣམས་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་
ལྷ་རྣམས་ནས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷའི་བྱ་གང་རི་
སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་ཐོས་པར་འདོད་ནས། ཤེར་ཕྱིན་ཉི་བར་བསྟན་པ་ཉན་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་
ན། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར། རི་ལྷར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་བྱ། བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་བསྟན། དེ་ཡང་མདོ་ཆོས་དང་པོ་དེས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༦། ཉི་མེ་ག །སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༡༥༥་༥།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༦། ཉི་མེ་ག །སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༡༥༥་༧།

པོ་སྟེ་གཟི་མེད་པར་མཛད་པར་བསྟན་ནས། མདོ་ཚན་གཉིས་པས། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་སྟོད་རུང་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་འོད་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་ན་ང་རྒྱལ་བཅགས་ཏེ། མ་བྱ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ལ་དད་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ལྷ་འགའ་ཞིག་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལམ་ཤེས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་སྟོད་རུང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །ཞེས་དང་། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཛད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོག་ཟུར་གྱིས་རྟེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་སྟོད་རུང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དེ་ལ་བགེགས་ང་རྒྱལ་མཛོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་དང་མ་བྲལ་བར་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༧༩-༧༩༩

རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ། སྐྱེ་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་དང་།
བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་
བྱང་པར་དང་། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། འོ་ན། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་བགལ་ས་ང་རྒྱལ་མངོན་གྲུང་པ་དང་བལ་
བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་གམ་ཞེན་དེས་མི་ཚོག་སྟེ། དེ་ལ་མ་ཐུན་རྒྱུན་བྱང་ཚུབ་
མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མདོ་
ལས། "དེ་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱས་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྟ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱས་སོ། །ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཐུ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཤེར་
བྱིན་དང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་རི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ། ལྷའི་
བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་མ་
བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པར་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་
ལ་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡུལ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། "དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཏུ་

¹ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༡༥༩་ཉ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དོན་མེད་གཤམ་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩་༩་།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོན་ཡིན་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་
སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། ལམ་ཤེས་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་
རྟེན་ལ་དངོས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དངོས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལམ་ཤེས་དངོས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་
གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སྐྱེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་
ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་
ཟག་ཁོན་འདི་རྒྱད་ལ་དངོས་སྐྱེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སྐྱེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སྐྱེ་གསར་དུ་མི་
སྐྱེ་བས་མ་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་རྒྱད་ལྟན་ལ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག །ལམ་ཤེས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། དེས་ན་གང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་དང་། མཆོམས་བཅད་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལོག་པ་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྒྱན་སྤང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ལ། འོན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལ་ལམ་ཤེས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་
གི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་
བར་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཐེག་
པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
འོ། ཞེས་ལུགས་ལས་བྱུང་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལ་བྱང་ངེས་སུ་འདོད་ཚུལ། ཉན་རང་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩། ༡།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༦་ལ།

ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་གང་ནས་འབྱུག་པ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ངས་དོན་དུ་འདོད་པའི་
ལུགས་དང་། དེ་བྱང་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། ཞར་ལ་ཐེག་པའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ། མདོ་གང་གི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དེའི་དོན་
རྩིས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས།^༡ ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ལུ་^༢ རྩི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་བཅོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་གྱུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ། ལྷ་
མེད་རྩོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་
སྤྲིང་རྩི་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།^༣ ཉན་ཐོས་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ངས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐལ་ནས་ཤེས་
བྱའི་སྤྲིབ་པ་ལས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མདོ་དེ་
ལས་ཞི་བ་བཟོད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་ལས་ལྷོག་མི་སྲིད་
པ་དང་། ལྷོག་སྲིད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་དོ། །

^༡ བཀའ་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྡེ་ན། སྤོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༤༥་༥།

^༢ ག་པ་ན་མ་གཅིག་ལུ། བ་པ་ན་མ་གཅིག་ལུ། ༡༥་བ་མ་གཅིག་ལུ།

^༣ བཀའ་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྡེ་ན། སྤོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༤༥་༣༠།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་ནང་འགལ་སྤང་བ་དང་།
མདོ་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་པ་
རྣམས་ན་རེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུབ་པར་གསུངས་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་
ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་
གྱུབ། རིགས་པས་ཀྱང་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
སྤང་བཞིན་གསུངས་པ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས་^༡ རིགས་སྤང་གསུངས་པ་
དང་། རྫོགས་མི་ཟད་པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ^༢ གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ངེས་པར་
འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་
སྣ་ཆོགས་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཁམས་སྣ་ཆོགས་པར་གསུངས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་སོ་སོའི་
ལམ་དུ་དཀྱིར་རུང་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དོན་དམ་པར་རིགས་སོ་
སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྱུབ་བདེན་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་
དང་^༣ རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མེད་སྤང་
འདས་ལ་གནས་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་སྤིད་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། མདོ་སྟེ་ན། རྫོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལང་ག་ཤེགས། ༡༩༩༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༦། མདོ་སྟེ་ན། རྫོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྫོགས་མི་ཟད་པའི་མདོ། ༣༡༩༡༣།

^༣ ག་པ་བ་ན་ཕྱིར་ཏེ། བ་པ་བ་ན་ཕྱིར་ཏེ། ༡༡༠ན་ན་ཕྱིར་དང་།

ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། བསྐྱ་
བ་ལས།^༡ ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཅི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་
ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲས་པ། ཕྱང་པོའི་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་དེ་བྱེད་
དེ། འདི་ལྟར་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་པ་ནི། ཚུམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་འབད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལྷག་བཅས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྷོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མཐུས་ཆེ་བསྐྱེདས་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་ལ། རང་གི་ལུས་ཕྱང་ན་
ལས་མི་འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིང་སྒྲུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་གཞན་རྩོར་ལྷག་
མེད་དུ་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ནས། ལུས་སྒྲ་མ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མི་མཐོང་བར་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་བ་འད་པའི་མདོ་སྤེལ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་
ལས།^༢ གང་ཡང་དག་པའི་རྒྱུན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་
རྒྱན་གྱིས་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་

^༡ བསྐྱ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥། སེམས་ཅན་གྱི་ འཕགས་པ་རྫོགས་མེད། བསྐྱ་བ། ༡༠༥༡/༡༦།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༢། ཉི་མེད་ལ། རྒྱུན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེད་ ༣། ༤།

གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འདི་པས་བཞེད་དེ། རྒྱན་
སྒྲུང་ལས།^༡ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་
སྤྱ་འབྲང་བའི་ཐོག་པ་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱ་སྤྱ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་དེ། གང་
ཡང་དག་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་^༢ དོན་ནི་ངེས་
པའི་དོན་དང་། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་
དོན་ནི་བྱང་བའི་དོན། རྒྱབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ནང་འགལ་སྤང་བ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། ས་སྤར་དག་བཅོམ་པ་སྦྱི་བ་མི་ལེན་པ་དང་མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་གསུམ་
རིགས་ཐ་དད་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱད་ཁྲ་མའི་འབྲེལ་བར།^༣ དཔལ་སྤེང་
གི་མདོ་བྱངས་ནས་བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་བ་^༤ དང་སྦྱི་བ་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། འདིས་ནི་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་ལ་འཕྲོག་དགོན་པའི་དབྱས་སྤྱ་བྱོང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ཆ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༠༥་ན་༤།

^༢ ག་ལྷ་ན་ན་གིས། བ་ལྷ་ན་ན་གིས། ༡༡༠་བ་༩་གིས།

^༣ ག་ལྷ་ན་ན་གིས། བ་ལྷ་ན་ན་གིས། ༡༡༠་བ་༥་གི།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠། སེམས་ཅོམ་ལྟེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཁྲ་མའི་འབྲེལ་བ། ༡༠༥་༤།

^༥ ག་ལྷ་ན་ལ་འཕོ་དང་། བ་ལྷ་ན་ལ་འཕོ་བ་དང་། ༡༡༠་བ་༩་འཕོ་དང་།

ཁྱེད་སྤྱལ་པ་བཞིན་དུ། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུ་རྒྱལ་ཆུམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཐེག་པ་དམན་པ་གཉིས་རེ་ཞིག་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུད་ཆ་
མཐུ། ཞེ་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། རྒྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། དམ་
ཆོས་བསྐྱེད་ཀྱང་ལ་སོགས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་ངར་
འཛིན་ལས་ལྟོག་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བརྒྱུད་པ། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་
སྦྲིན་མཛད་དེ། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་ཀྱང་སོ་ལས། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག་
ལས་ཁྱོད་ཐར་ཡང་། ཁྱོད་ནི་ད་དུང་རྒྱ་ངན་ཡོངས་མི་འདུ། སངས་རྒྱུ་
ཐེག་པ་འདི་ནི་བཙུན་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
འཛུགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

དང་སོ་དང་མི་འགའ་ཉེ། བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱུད་ཆ་མའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀའི་
དགོངས་འགྲེལ་དང་། དཔལ་སྤངས་གི་དོན་བཀའ་བས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་མདོའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བར་མཚུངས་ལ། རྒྱུད་ཆ་མའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་
ནི། ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྤྱལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་
ཚུལ་བསྟན་ནས་དང་སོའི་ལུས་ཀྱིས་དབེན་པར་གནས་པ་ན། ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་སྦྱེ་འཆི་ལས་འདས་ཀྱང་། ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་རྟེན་བག་ལ་ཉལ་དང་། དེས་ཀུན་
ནས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟེན་པའི་ཡིད་ལུས་ཡོད་པ་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལྟེ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོ། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༡༥

^༢ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། མདོ་སྟེ། སྦྲིན་པ་བཙུན་ལྟེ། དམ་ཆོས་པར་དགས། ༤༦༥

དགོངས་ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་
བྱས་པའི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་ལེན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དབྱ་བཙམ་པ་ཤི་
ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཆམས་སྒྲོར་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དང་ཡང་^༡མི་འགལ་ཏེ། མདོ་དེ་བྲངས་ནས་ཉན་རང་ལ་སྤངས་
པ་ཉི་ཆེ་ལས་མེད་པའི་བྱིར། སྒྲིབ་^༢གཉིས་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་མཆན་ཉིད་
པ་ཡོད་པ་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་གྱི། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་དུ་སྒྲོག་པའི་སྒོ་
ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་བྲང་དོན་དུ་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་དང་ཡང་^༣མི་འགལ་ཏེ། བད་དཀར་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
དེས་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་ཉན་ཐོས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོའི་ལུས་ཀྱིས་དབེན་
པར་གནས་པའི་ཆེ་རང་དོན་ལ་དགའ་བས་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བག་ཆགས་མེད་
པར་བྱུང་པ་དང་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མདོ་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ། གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་བྱུབ་པར་གསུངས་པ་དེས་དོན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བད་
དཀར་ལས། ཐེག་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
བྱུབ་པར་གསུངས་པ་དེས་དོན་དང་། གསུམ་དུ་བྱུབ་པར་གསུངས་པ་བྲང་དོན་

^༡ ག་ལ་བ་ལ་དང་ཡང་། བ་ལ་བ་ལ་ཡང་དང་། ག་ཉ་བ་མ་དང་ཡང་།

^༢ ག་ལ་བ་ལ་སྒྲིབ་གཉིས། བ་ལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས། ག་ཉ་བ་མ་སྒྲིབ་གཉིས།

^༣ ག་ལ་བ་ལ་དང་ཡང་། བ་ལ་བ་ལ་ཡང་དང་།

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༡ མདོ་སྒྲེ་ན། ཉན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། དམ་ཆོས་བད་དཀར། ༡༡༤༡༥།

དུ་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེན་
མི་འགལ་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དྲང་
དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། བཟོད་བྱའི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱེངས་ནས་མཁའ་ལྷུང་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་
མཚུངས་པ་དང་། བཟོད་པ་པོའི་ཐེག་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་བདག་
མེད་རྟོགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། གང་གི་ཆེད་དུ་བཟོད་པའི་ཐེག་པ་སྤྱག་ཀྱན་
སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་
མ་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལམ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིགས་ཐ་
དད་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་འགའ་
ཞིག་རེ་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱད་ནས། དེ་བཟང་ནས་ཉན་ཐོས་ལམ་
དུ་ཞུགས་ཏེ་དེས་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟོན་བདག་
གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱད་པས་སངས་རྒྱས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བདག་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
སྤྱད་པས་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་
ཅམ་རྟེན་པས་བསམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་
གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་ལན་དུ་མར་བསྟན་པ་དང་། སྤངས་

རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་སྟེ་བདུན་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས།¹ ཆོས་དང་གང་ཟག་རྣམ་གྲོལ་
ལམ། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྱལ་པའི་
ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་མ་ངེས་པ་
ཁ་ཅིག་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་² །གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་དུ་
རིགས་མ་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་རྫོགས་བྱང་ལས་མི་ཉམས་པར་བཟུང་བའི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ཉིད་ལས།³ ཁ་ཅིག་དག་ནི་བྱང་ཕྱིར་དང་། །གཞན་
ཡང་ཀུན་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །མ་
ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སངས་
རྒྱས་སུ་གྱུར་པར་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཉ། དེ་ནི་སྤྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་
སམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐེག་དོན་བདེན་
པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མ་མཐོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། 20 ། སེམས་ཅམ་ལ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱན། 136་ཉ།

² ག་ཀྱང་བ་ཉ་ཕྱིར། 670་བ་3་ཕྱིར་དང་།

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། 20 ། སེམས་ཅམ་ལ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱན། 136་ཉ།

མཐོང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་དམན་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་རྩོགས་བྱང་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་པ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་སུམ་
དུ་རྩོགས་པའི་ཉན་ཐོས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པར་སྐྱར་བའི་
སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཐོབ་པའི་འཕགས་ལམ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དག་
དུ་སྐྱར་བར་བྱེད་ཀྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་རབ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་ལྷན་
པའི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱལ་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་
བ་རབ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་
ནམ་གཉིས་ཏེ། ཤེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་དང་། དོན་མཐོང་འདོད་ཆགས་
བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་བྲལ་མིན་འདིར་དམན་པའོ། དེ་གཉིས་འཕགས་
པའི་ལམ་ཐོབ་པ། སྲིད་པ་དག་དུ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་སྐྱར་
བ་ཡི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་ཡང་དག་ལྷན། གཅིག་ནི་སློན་ལམ་དབང་གིས་ནི། སྐྱེ་
བ་རབ་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། ལྷན་ཕྱིར་སྐྱལ་པས་
རབ་དུ་སྐྱབ། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་བྲལ་བདེན་པར་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱར་གྱི་ལུང་དེ་དག་
གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། མེས་མ་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༣༩-༡༤།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་བྲང་དོན་དུ་འདོད་པའི་
ལུགས་ལ། མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རི་ལྷར་རྣམ་གཞག་གསུངས་
‘ཚུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།’¹ ལྷ་ཡི་ཐེག་དང་
ཆངས་པའི་ཐེག་ །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་
རང་རྒྱལ་གྱི། ཐེག་པ་འདི་དག་ངས་བཤད་དོ། །རི་སྤྲོད་སེམས་ནི་འབྲུང་གི་
བར། ཐེག་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་མེད། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ན། ཐེག་པ་
མེད་ཅིང་གྲོལ་བ་མེད། ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་མིན་ཉིད། ཐེག་པ་གཅིག་དུ་
ང་སྤྲོའོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཡོངས་བྲང་དོན་དུ། ཐེག་པ་ཐ་དང་ང་སྤྲོའོ། །ཞེས་དང་།
དམ་ཆོས་བད་དཀར་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་དོ། །

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷར་ལུང་གིས་
ཀྱང་གྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལང་གཤེགས་
ལས།² ‘ཚུ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་
གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་
ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བད་དཀར་ལས།³ ‘བྲང་སྤྲོང་ཆེན་པོས་
ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། རྣམ་འདྲན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ཐེག་

¹ ག་ཉ་ན་མ་གསུང་ཚུལ། བ་ཉ་ན་མ་གསུངས་ཚུལ། ཀ་ཉ་ན་མ་བྱ་བའི་ཚུལ།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥ མདོ་སྤྲེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལང་གཤེགས། ༣༧༡༥

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥ མདོ་སྤྲེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལང་གཤེགས། ༣༧༠༡༠

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༧ མདོ་སྤྲེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དམ་ཆོས་བད་དཀར། ༡༧༦༡༦

བ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན། །བསྟེ་བའི་དོན་དུ་ཐེག་བ་གསུམ་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་དང་། བདེན་བ་པོའི་ལེའུར།^༡འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་བས་
ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་བར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་བ་སྟོན་བར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་དག་བར་འགྱུར།
མངོན་བར་ཞེན་བའི་ཉེས་བར་འགྱུར། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་བའི་ཉེས་བར་ཡང་
འགྱུར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉེས་བར་ཡང་འགྱུར། ཆོས་ལ་དཔེ་འབྱུང་བྱས་བར་
ཡང་འགྱུར། ཞེས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེས་བའི་གོ་
འཕང་ལ་འགོད་བར་གསུངས་བའི་བྱིར་དང་། དཔལ་ཐྱེང་གི་མདོ་ལས།^༢ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་
སོ། །ཞེས་དང་། བྱིར་མི་ལྷོག་བའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས།^༣རིགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་
ཅན་དེ་དག་ནི་དམན་བ་ལ་མོས་བ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཐེག་བ་གཅིག་ལ་མི་
འབྱུག་བ་ལ་ཐབས་མཁས་བ་དེ་དག་ཉེ་བར་འབྲིང་^༤དེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་སངས་
རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་ཐབས་མཁས་བ་དང་ལྡན་བའོ། །ཞེས་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས།^༥“ཐེག་བ་གཉིས་པོ་དག་ཀྱང་ནི། ཐེག་བ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ དབུ་མ་ཨ། སྟན་རས་གཟིགས་བརྒྱུ་ཞུགས། ཤེས་རབ་སྟོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
ལ། ༤༩༠་༡།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ མདོ་སྟེ་ཞ། སྟོན་བ་བཙུངས་ལྡན་ལ། དཔལ་ཐྱེང་གི་མདོ། ༢་༣༥་༡༤།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། མདོ་སྟེ་ཞ། སྟོན་བ་བཙུངས་ལྡན་ལ། བྱིར་མི་ལྷོག་བའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༩༣༤་༣།

^༤ ག་༡༡་བ་༣་འབྲིང། བ་༡༡་བ་༩་འབྲིང། ༡༡༩ན་༣་འབྲིང།

^༥ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡༡། རྒྱུད་དེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ། ༡༡༢་༤།

ཆེན་པོར་འབྱུང་བས་ན། སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་དབུ་ཆ་མས་ལ། ཁང་བ་སེའི་དོན་
ཉི་དེ་ཉིད་མིན། ཞེས་དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
དབྱེར་མེད་ཕྱིར། གཙུག་པོའི་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་
ལྷགས་དོན་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
འཇུག་པར་མདོ་སྤེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡང་ལྷག་བཅས་མུང་
འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེས་སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་འཕོ་ཀར་
ཐག་བཅས་ཀྱི་ལུས་འདིར་བོར་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྐྱའི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སྤངས་ལ། ཐུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་ཉར་ཞི་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བར་མཉམ་པར་གཞག་^༢ བར་བྱའོ་སྤྱམ་དུ་འཕེན་པ་
བཏང་བ་ལ་བརྟེན་^༣ ཉན་དེར་སྦྱེས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་འཇུག་^༤ བ་ཡིན་
ཉེ། རྒྱན་སྤང་ལས། “ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་
ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་པོ་ཐོབ་ཅིང་། སྙིང་རྩེ་དང་ཤེས་རབ་
ཆེན་པོ་དང་བལ་བ་སྲིད་པ་ལ་སྐྱག་པའི་ཡིད་དང་སྟོན་གྱི་འཕེན་པའི་ལྷགས་
གྱིས་འཕངས་པའི་ཆེ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་གྲགས་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ མགོན་པོ་སྐྱ་སྤྱུག་ དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༥༡༡

^༢ ག་༡༡་བ་༩་བཞག་ པ་༡༡་བ་༥་བཞག་ ༡༡༩་བ་༡་གཞག་

^༣ ག་༡༡་བ་༥་བརྟེན། པ་༡༥་ན་༡་བརྟེན། ༡༡༩་བ་༡་བརྟེན།

^༤ ག་༡༡་བ་༩་འཇུག། པ་༡༥་ན་༡་འཇུག་ ༡༡༩་བ་༡་འཇོག།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༠༡་༡་༦༡

ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའི་མིང་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཁམས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་
ལས་འདས་པ། འཕོ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
དག་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་དང་། བསྐྱེད་
སྤྱོད་པོར་སྐྱེའོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་དེ་དག་རི་སྤྱོད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་བ། །དེ་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ལུས་གཅིག་གིས། །ཉིང་འཛིན་སྤྱོས་པས་
བརྒྱལ་ཏེ་གནས། །ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། །ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་
ན། །བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མི་སང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྤྲོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་
དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བཞེངས་
ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་དམ་པའི་ཆོས་གསན་ཏེ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གསོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། །འཁོར་བའི་སྤྱལ་བསྐྱལ་
དག་ལས་ཁྱོད་ཐར་ཡང་། །ཁྱོད་ནི་ད་དུང་ལྷ་པོ་ཡོངས་མི་འདུ། །སངས་
རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ནི་བཙལ་བར་རིགས། །ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། །རྩི་
ལྷར་སྐྱེས་བྱ་སྤྱོས་པ་ནི། །སྤྱོས་བྱུར་མེད་པ་སངས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་དག་ང་
ཡི་སྤྱ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་འཛོམ། །ཅེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། །དེ་
ནས་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། ལང་ག་ཤེགས། ༣༧༣་༡།

༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། དམ་ཆོས་པད་དཀར། ༤༩་༡།

༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། ལང་ག་ཤེགས། ༣༧༣་༡།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེར་བྱིན་ཆ། སྟོན་པ་འོད་ཟེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༠༧་༡་༣།

ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བས་སད་པར་མཛད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
གྲོལ་བའི་སྐབས་སུ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་རྒྱ་བ་དང་འབྲ་བར་འགྲོ་ཞིང་རིམ་གྱིས་
བྱང་ཆུབ་རིན་པོ་ཆའི་ཆོགས་བསགས་ནས་འཛིག་ཉེན་གྱི་སྒྲ་མར་འབྱུང། ཞེས་
ལུང་ལས་ངས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་རིགས་པས་བྱུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱ་དང་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་སེམས་རྒྱ་དང་འབྲལ་བྱུང་གི་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
སྒོང་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་
གཞི་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་སུ་མོས་པ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་དང་ཁམས་མི་འབྲ་བ་
གསུམ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་དུ་དཀྱིད་གོས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། གཉིས་སྟོང་བདེན་བྱུབ་མ་བཞག་པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འབྲིང་དགོས་
པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེད་དཔོན་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པའི་ཆོང་སྟག་རྣམས་དབྱུགས་དབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིང་དུ་གྲོང་ཁྱིམ་སྐྱུལ་ནས་དབྱུགས་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་
སྒྲར་ཡང་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིང་ལ་འབྲིང་བ་ལྟར། འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལུན་
རིང་དུ་དུབ་སྟེ། དེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཐར་
པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་དབྱུགས་ཕྱིན་པར་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་དུ་བྱངས་པར་བྱ་བའི་

དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པར། རྟེན་གྱི་མཁའ་སྒྲིབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྒྲིབ་དུ་ཆས་པའི་སྤྱོད་ཆོག་གས་ཀྱི། རང་ལ་བ་ཉེར་སེལ་གྲོང་བྱེད་ཡིད་འོང་བར་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར། རྟོན་གྱི་ཐེག་པ་འདི་ནི་སྒྲོབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལས་ཡིད། རྒྱུར་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་པའང་སྒྲོས་སྤྱད་ས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་བདེན་པར་མ་བྱུང་ཅིང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆད་ལྟར་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཡང་དག་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་སོགས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་དེ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བྱེད་དོན་དུ་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ཁྱེད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཁྱབ་པའི་དོན་དང་། གོ་རིམ་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱད་པར་གྱིས་དོན་གྱི་གང་གསུངས་པ་ཡིན་པའོ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཟད་པ་ཡིན་གྱི། འདིས་ནི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༩་ཉ་༥།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཤེར་བྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེ། ཉི་སྤང་། ༡༡་༥། ༡༥།

ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་^༡ བ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཆན་ཉིད་པ་
མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲང་ལས། ^༢དེ་བས་ན་ཐེག་པ་
ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གསལ་བར་བཤད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་སོགས་ལས་
གསུངས་པ་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་རེའི་བྲ། ཁྱོད་མ་འོངས་པ་ན་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་ནི་གཅིག་སྟེ་གཉིས་
སུ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་མིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་
དེ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་གཱ་རྩེ་ཞལ་སྤྲོ་ནས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གཅིག་ཤུའི་ཚུལ་དུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་གཉིས་ཐོབ་
ནས། །མིད་པས་སྒྲག་ཡིད་དེ་དག་ལ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་ཆོགས་
བསགས་ནས། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འབྲེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ།
ས་མཆན་ས། གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་
གཉིས་གང་རུང་ཁྱར་དུ་འབྲེར་བའི་ལམ་ཁྲལས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་པའི་

^༡ ག་༡༣ན་༡་གཞག བ་༡༣ན་༣་གཞག ཀ་༡༤ན་༣་གཞག

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ཆ། ལྷོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༠༧་༡་༢༡

མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཐེག་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད། ཐེག་པ་གང་ཞིག །ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་དང་
པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།^༡ དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་
བཞིན་སྐྱབ་པ་གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །ཐབས་
ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཡང་དག་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་
འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་
པར་བརྟུན། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་
བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་མདོ་སྤེའི་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་
པ། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བདག་མེད་གཉིས་
རྟོགས་པ། རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པ།
ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པ། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོ་སྟོབས་སོགས་འགྲུབ་
པ། འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་
དོན་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་གང་ཞིག །ཆེན་པོ་བདུན་དང་མི་ལྡན་
པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ། རང་
རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། བཞི་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༡༡༡༦།

ནི། ཐེག་པ་ལ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་དང་།
ཐེག་དམན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་མི་འདྲ་ཞིང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་
ལ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ས་བཞག ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་
བར་ཆེར་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ཡོད་པས་དེའི་སྒྲོན་ས་
བཞག་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་གང་ནས་འཇུག་པ་
བཤད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་
པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་ཀྱང་
ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་འཐད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཆོག་གསལ་
ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ཏེ་
ལམ་མཆོག་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ཐོག་མ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་པོར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་དང་།
མ་དག་ས་བདུན་དུ་གྲངས་མེད་གཅིག་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་གྲངས་མེད་
གཅིག་སྟེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གསོག་དགོས་པའི་བྱིད།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆོག་གསལ། ༢༠༩༥།

ཁ་ཅིག་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ས་དང་མོ་ནས་འཇུག་ཟེར། ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་འཐད་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་སྤྱོད་དུ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཆོག་ས་བསགས་དགོས། བཅོན་འབྲས་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ཉན་ཐོས་ཆོག་ས་ལམ་པས་ཆོག་གསུམ་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ལས། ལྷུང་བ་སྤྱི་དཔག་གི་མཐར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྣམས་དམན་ལམ་སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཆེས་བྱལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། རྟེན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བློ། ལྷུང་ན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། རང་སེམས་ཀྱི་ཏུ་འཇུག་ལྷན་པས། རྟོགས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། རྟེན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱབ་དགོངས་ལྟར་ན་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་གིས་བྱལ་ལ། དགེ་བའི་ལྷན་གྲངས་མེད་བཞི་བརྒྱས་བྱལ་བར་བཤད་དོ། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་པ་དེ་མོ་མོ་སྤྱོད་མོ་ཡིན་ཟེར་ན། དེས་ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥༥ མངོན་པ་ཀྱུ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༤༤:༥༠༡

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠༡ སེམས་ཅམ་ལ། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱན། ༡:༣༤:༡༥༡

³ ག་༡༤:ན་༣:མཇུག་ ༥:༡༤:ན་༥:མཇུག་ ༡༡:༡:བ་༣:འཇུག།

ཁྱབ་སྒྲེ། མཛོད་ལས།^༡ ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། སྒྲེ་བོར་འདོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཁོ་ན་དེ། ཐེག་དམན་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་སོ་སྒྲེ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། ཐེག་ཆེན་ལ་དེའི་བྱིར་ཐེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་
ཙམ་^༢ པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཆོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་
ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁོ་ན་དེ། ལམ་ལྔ་འགལ་བར་ཐལ། སློབ་ལམ་
དང་མི་སློབ་ལམ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོགས་ལམ་དང་མི་སློབ་
ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་དེ། དེ་ཆོས་ཙན།
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྔ་ན་གྱི་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྒྲེ། དེ་ཆོས་ཙན། ཐེག་ཆེན་དག་བཙུང་
དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་དག་བཙུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་ཆོགས་པ་སྡོན་དུ་
སོང་བའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ལ། མཛོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༡་༡༥

^༣ ག་༡༥་ན་༩་ཆར། པ་༡༥་བ་༣་ཆར། ཀ་༡༤་བ་༡་ཆར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས།^༡མཆོན་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གོ་ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།^༢ས་མཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་སྣ་མ་
དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༣མཆོན་ཉིད་ནི་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་ལམ་ཤེས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་འཕགས་པ་བྱང་སུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཕགས་པ་
གང་ཞིག ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་^༤པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་

^༡ ལྷ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༡༩་༣།

^༢ ལྷ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༡༩་༥།

^༣ ལྷ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༡༩་༥།

^༤ ག་༡༥་བ་༥་ཆར། བ་༡༥་ན་༣་ཆར། ཀ་༡༤་བ་༣་ཆར།

རྟོགས་པ་སྒྲི་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་
པ་སྤང་སྤུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
དེ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་[དེ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྤིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་
པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མཛོད་ལས།¹དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གང་། [དེ་ནི་རྩོམ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། [དེའི་ཆེ་དེ་མི་
སློབ་དག་བཅོམ། [ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་[དེ་མི་སློབ་པ་མ་ཡིན་ཟེར་
ན། འཕགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་མི་སློབ་པ་གང་ཞིག་[དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲི་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་[ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡང་སློབ་པར་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་སློབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ལམ་ལྟ་བོ་གང་རུང་ཡོད། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་དང་བོ་བཞི་བོ་གང་རུང་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་སྤྱགས་དང་སྤུན་ཚོགས་འོག་མའི་ལྟ་སྤྱགས་
ལ་སློབ་སྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། མི་སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་མི་སློབ་པའི་རྣམ་
གྲོལ་སྤུན་ཚོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སློབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༥། མཛོན་པ་ཀླ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་ག། ༢༩་༡༥།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་མི་
སྲིད། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་
དུས་སྲིད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཉ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
པར་ནམ་མཁུན་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་
དུ་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱུས་པའི་དུས་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱེའི་འཁོར་
དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆེན་སངས་མ་རྒྱུས་

པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་རྩ་བར་མ་བྱུང་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་སངས་
མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་
དང་། སེམས་ཅན་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་སེམས་ཅན་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པར་བྱུང་ཟེར་བའི་བྱིར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་། །ཁ་ཅིག་དེའི་ཆེ་ན་སེམས་
ཅན་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་དེ་སློག་དབང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སློག་དབང་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། གཞན་
ཡང་། རིགས་གཏེར་ལས། ས་ཐོན་ཐོག་མཐའ་ཡོད་མིན་ཡང་། །སེམ་བསྟེགས་
པ་ན་བྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །བདག་མེད་མཐོང་།

¹ ག་ཀྱང་བ་ཅ་བྱིར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་། བ་ཀྱང་ན་ཀྱང་བྱིར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་། ག་ཀྱང་བ་ཅ་བྱིར་ན་མ་བྱུང་།

² ག་ཀྱང་བ་ཅ་ཁ་ཅིག་དེའི་ཆེ། བ་ཀྱང་ན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་དེའི་ཆེ། ག་ཀྱང་བ་ཅ་ཁ་ཅིག་རྩ་བར་མ་བྱུང་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ།

³ ག་ཀྱང་བ་ཅ་ཐལ་ལོ་ཟེར། བ་ཀྱང་ན་ཅ་ཐལ་ལོ་ཟེར། ག་ཀྱང་ན་ཀྱང་ཐལ་ལོ། །

⁴ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྗེ་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ་ཡོད་གསུམ་པ། ས་བཀ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིགས་གཏེར། 37-༥

བས་ཕྱི་མཐའ་འབྲུག། །ཅེས་གསུངས་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཕྱི་
མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་དེ་
ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཏུས་གསུམ་པོ་དེ་མི་དམིགས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་དམིགས་
བ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག །འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། སྲིད་པའི་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་
གཉིས་བ་བའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཁོར་བ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། འཇུག་པར།^༡ རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་མིན་སྲིད་
བ་ཡི། །དཔལ་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན་^༢ བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ།
དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེའི་
ཆེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དེས་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༥༡་༡༡།

^༢ ག་༡༤་ན་༣་ཆེ་ན། བ་༡༤་བ་༡་ཆེ་ན།

མཐའ་མེད་ཀྱང་ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་ལེས་
ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉེན་པོས་སྒོར་
རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས།^༡ གང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དང་
ཟད་པ་ན་འབྲི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་
བ་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་པར་གྱུར་པ་སྟེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་རྩི་མ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་ཡང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱན་ཆད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་དེ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་རེ་རེ་སྟོན་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་ལ་བཀོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ལ་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།
དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱན་སྒྲུབ་ལས།^༡ ཁ་ཅིག་ན་དེ། གང་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
འདི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པའམ། སངས་རྒྱས་རེ་རེ་རྒྱུད་པ་ན་སེམས་ཅན་གངས་
མེད་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཁོར་བ་ཟད་པ་མེད་པས་
མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲས་སྟེ། རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་གཡོག་དུ་
མ་ཡོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༩༡༠་མ།

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༩༠༤་མ།

ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་ཨ་མ་གྱི་
སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང་། མཐའ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཐད་བ་
ཡིན་ཏེ། མཐའ་ཡོད་འདོད་བ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་བ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡ འབྲིབ་
དང་ཕུལ་བྱུང་སྤྱད་པར་འདུག །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་
གོམས་བ་ལ་བདག་འགྲུང་བས། །ལ་ལར་ཟག་བ་ཟད་པར་འགྲུང་། །ཞེས་པའི་
དོན་དུ་སྒྲུབ་ལ། དེ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལ་སོགས་ཉེས་བ་དང་བྲལ་བ་བྱུང་སྤྱད་པ་
ཅེས་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་དགོས་
པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་ནི་བྱི་མ་སྒོ་བྱར་བ་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་
བ་ཡིན་པས་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ན་གཉེན་པོ་སྟེ་རུང་དང་སྟེའི་བ་སྦྲང་རུང་ཅེས་
ཡིན་ལ་དེ་ཅེས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
ལུ་འབྱུང་རུང་འབྱུང་ངེས་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་གཞུང་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ལ་
ལམ་ཤེས་མི་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཉན་རང་དབྱ་བ་ཅེས་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱི་རོལ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༢༤༤།

དུ་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱམས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་པའི་དུས་སྤིང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་
སྟོན་པའི་མདོས་མི་གཞོད་དེ། དེ་འབྲ་བ་དེ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་
ངེས་དོན་མཆན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་
དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་ཆད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་སྤིང་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ལྷས་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ལྷས་བྱིན་ཆོས་
ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཆོས་དེ་དང་པན་
ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ལྷས་བྱིན་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་སྐྱར་ནས་
སྟོན་འཕེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ལ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལམ་
ཤེས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་ཁྱད་

པར་ཅན་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས།^༡ ཁོ་བོས་ནི་དེ་དག་གིས་
དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། རང་བཞིན་དང་ནི། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་
སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འོ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་འཆད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མི་
སྤང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་དེ་གང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་ཏུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་
བཤེད་པ་དང་། དེ་བཞུལ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉི་སྤང་ལས།^༢ བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་
ཏུ་མེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྟུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་ནི་བསམ་བཞིན་ཏུ་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དང་སྲིད་
པའི་ཐག་པས་བསྟུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འཛོམས་
པ་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།^༣ མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྟུས་

^༡ བག་ལ་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། རྟོན་པ་བཅོས་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༤།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་ན། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་སྤང་། ༣༤༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་ན། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༤༩༡༣།

པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་དང་སྤིང་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་སྤིང་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་ཞེས་དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ལྟའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། དེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་པོ་དེ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་^༡ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲོ་བློས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ^༢དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་རྒྱ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྤིང་བར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཕྱད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤོན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མི་སྐྱོ་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འབྲལ་བ་དང་། ཚོས་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མི་འདོར་བ་སྟེ། ཞེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་

^༡ ག་ཏཱ་ན་པ་སྐྱེས་པ། བ་ཏཱ་ན་པ་སྐྱེས་པ། ཀ་ཏཱ་བ་ཏཱ་སྐྱེས་པ།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༡། མདོ་སྟེ་ལ། ཉོན་པ་བཙོན་ལྡན་འདས། རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༡༩༩༡༡

བརྒྱད་གསུངས། འདི་དག་དགེ་ཅུ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པས་དགེ་ཅུ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་འགྱུར་རམ་
ཞེས་པའི་དྲི་བ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།^༡བཙུང་ལྡན་འདས་གང་གི་ཆེ་དགེ་བའི་ཅུ་
བ་ལགས་ན་དེའི་རྒྱ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བགྱི། ཞེས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དངོས་མིན་གྱང་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཉ། ཉོན་མོངས་པས་རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་གསུམ་དུ་སྦྱོར་
བར་བྱེད་ལ། འདིས་གྱང་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༢སྒོ་
གྲོས་རྒྱ་མཆོ་འདི་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་
^༣ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། བཏགས་པའི་དགོས་
པ་མདོས་དངོས་སུ་མ་བཟུང་གྱང་དོན་ཐོབ་འདི་ཡིན་ཉ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
ནི་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཉ། དེས་གཞན་དོན་དུ་སྤྲོད་པར་ཉིང་^༤མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རང་དོན་དུ་ཉོན་
མོངས་པ་ཡང་མི་སྦྱོང་^༥བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། མདོ་སྡེ་ལ། ཉོན་པ་བཙུང་ལྡན་འདས། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༢༠༠་༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། མདོ་སྡེ་ལ། ཉོན་པ་བཙུང་ལྡན་འདས། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༢༠༠་༡༠།

^༣ ག་༡༥་བ་༤་ཁམས་གསུམ་པ། བ་༡༩་བ་༣་ཁམས་གསུམ་པ། ག་༣་ན་ན་ཁམས་གསུམ་པ།

^༤ ག་༡༥་བ་༥་ཉིད། བ་༡༩་བ་༣་ཉིད། ག་༣་ན་ན་ཉིད།

^༥ ག་༡༥་བ་༥་མི་སྦྱོང་བར། བ་༡༩་བ་༣་མི་སྦྱང་བར། ག་༣་ན་ན་མི་སྦྱོང་བར།

གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། དེས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ ཇི་སྲིད་ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བས་ཡིན་
ཀྱི་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་
རྒྱུ་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུ་གྱིས། ཟག་
པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སམ། མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རང་རྒྱ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བའི་ཀུན་སྒོར་གི་རྩིས་པ་སྤྲོས་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་གཉིས་ཉན་
རང་དག་བཅོམ་དག་ཞིང་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེར་
གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་དེ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇི་ཆེན་པོ་དང་སྒོན་
ལམ་སོགས་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྒྲིབ་རྒྱུ་འཁོར་
མོངས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་སྲིད་པའི་སྒྲེ་བ་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱང་འཕགས་འཁོར་བར་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། མདོ་སྡེ་ག། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྒྱ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༡༠༠་༡༥།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དཀོན་བཅེགས་ཆ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཔལ་ལྷན་གྱི་མདོ། ༢་༣༡་༡༤།

སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱའི་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་
མོངས་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན།
ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པའི་རང་ཉིད་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་
མོངས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་དེ་དེ་ལྟར་
མི་སྤོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་
རང་གི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོན་སྤང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་
ལོ། །ཞེས་དང་། ཉི་སྤང་ལས། རང་བཞིན་རྩི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་
གྱི་འབྲས་བུ་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དབའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་
གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྱིབ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྱིབ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བག་ལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོས་སྒྲུ་ཉི་སྤང་། ༢༡༤།

ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲིབ་དེ་དེས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་སྤྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲིབ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲིབ་ཉོན་སྤྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་ན། ཉོན་སྤྲིབ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉོན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་དེ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཉོན་སྤྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུའི་གཙུག་བར་རྒྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེར་ཐལ། དེར་རྒྱུར་པའི་ཉོན་སྤྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་རྒྱུར་པའི་ཤེས་སྤྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་རྒྱུར་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་དེར་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་མ་ལས་སྤྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷ་མ་ལས་ ༤༣༩་༥།

སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་
ན་རེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ།
དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་བ་ཆེ་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་
སྐྱེ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །དེ་གཉིས་ལུས་རྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཀྱི།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དེ་རྣམས་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་
པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་རྒྱུ་ལྟེན་སྐྱབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་རང་
རྒྱད་ཀྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་འཁོར་ལོས་རྒྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་
ཚུལ་བཟུང་ནས་སྤྱི་བསྐྱུན་པ་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་

⁹ ག་ཀྱེན་ལ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བ་ཀྱེན་བ་ཉ་མི་ལེན་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀ་ཤེན་བ་ལ་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

¹⁰ ག་ཀྱེན་ལ་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། བ་ཤེན་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཀ་ཤེན་བ་ལ་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་སུ་སྒྲི་བ་ལེན་པའི་ཆེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པའི་
ཟག་པ་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དམན་
ལམ་སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་
ཉན་རང་གི་ལམ་^༡ ལས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོན་ས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས། ^༢ བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་མཆོག་
ཏུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་ལས། ཞེས་དང་། ^༣ དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཀྱི་ལས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་
ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ལ་
སོགས་པས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དམན་ལམ་སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་རང་གི་

^༡ ག་༡༩ན་༢་ལམ་ལས། བ་༢༠ན་༤་ལམ་ལས། ཀ་༢༥ན་༣་ལམ་ཤེས་ལས།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༢། ༩།ཁྱིམ་སྒྲིན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༩།ཁྱི ༤་༣།

^༣ བསྐྱན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེས་ཀྱིན་ཟེ། སྒྲོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༤༤་༡༢།

ལམ་ལས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སེམས་
ཅན་འཁོར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ཅིང་སྤྲོད་གྲོལ་ལ་
འགོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་དོན་དུ་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་སྙིང་རྩི་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་སྤྲས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།
མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། ཁྲིས་
འཆད་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཐོབ་པར་
ལམ་ཤེས་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འོ་ན། ལམ་
ཤེས་དངོས་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མ་ཐུན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་
གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆེན་ཤེས་བྱིན་གང་ཞེས་རབ་འབྱོར་ལ་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥།

ངེས་པའི་ལན་དུ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་
ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་ཉག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱལོ། །སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། རད་ཉིད་དང་།
འབྲས་ཉིད་དང་། ཟུག་རྩ་ཉིད་དང་། སྤྲིག་པ་ཉིད་དང་། པ་རོལ་ཉིད་དང་། འཛིག་
པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་འཛིག་པ་ཉིད་དང་། འཛིགས་
པ་ཉིད་དང་། འགོ་བའི་ནད་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱལོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར། ཅ་བ། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་དེ་
ལྟར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་བརྟུན་པའི་འོག་ཏུ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིད། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ། ཇི་དུང་
རྟེན་ལ་སོགས་པ་བརྟུན་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་ཐམས་ཅད་
རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། ཞེས་གསུངས། ལམ་ཤེས་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་

¹ ག་པོ་ན་པོ་འཛིགས་། བ་པོ་བ་པོ་འཛིགས་། ཀ་པོ་ན་པོ་འཛིགས་།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟན་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩་པ་།

རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བ་དང་མཐུན་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་བ་ལ་སྐྱེས་
བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྒོ་སྒྲིང་བ་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བུ་
བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ལ། མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་བ་ལ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་བ་ལ་ཤེས་པར་བུ་བའི་ལམ་དང་། དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
¹ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་
བ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སོ་
སོའི་རྣམ་བ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱག་བདེན་
གྱི་རྣམ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་¹མདོ་
ལས། ²གཟུགས་ནི་མི་རྟག་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཉིད་དང་།
བདག་མེད་བ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་
ལ། དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་གོ་རིམ་ས་བཞེན་དུ། མི་རྟག་བ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་དང་། སྒྲིང་བ་དང་། བདག་མེད་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཞི་བའི་
རྣམ་བ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་གསུངས།

¹ ག་པ་བ་ཀ་བའི། བ་པ་ན་ལ་བའི། ཀ་པ་བ་པ་བའི།

² ག་པ་བ་པ་དང་པོ་ནི། བ་པ་ན་ལ་དང་པོ་ལ། ཀ་པ་བ་པ་དང་པོ་ནི།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༥། ཉི་ཞི་ལ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཞི་ ༩༥།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལ།¹ ནད་ཉིད་དང་།
འབྲས་ཉིད་དང་། ཟུག་རྩ་ཉིད་དང་། སྤྲིག་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ།² ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་
སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ནད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྩ་དང་། སྤྲིག་
པའི་རྣམ་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྤུན་མཐང་བའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལ།³ ས་རོལ་ཉིད་དང་། འཛིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་འཛིག་པ་ཉིད་དང་། འཛིག་ས་⁴ པ་
ཉིད་དང་། འགོ་བའི་ནད་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་འཆེ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱལོ། ཞེས་
གསུངས། དེའི་⁵ དོན་བཤད་པ་ལ།⁶ ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོའི་ཡིད་འབྱུང་བའི་
མཆན་ཉིད་དག་གིས་ས་རོལ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ངོ་བོ་གཡོ་བ་དང་རབ་ཏུ་འཛིག་
པའི་རྣམ་པ་དག་དང་། འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིག་ས་པ་དང་། ནད་འགོ་བ་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉེ་ཁྱིམ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱི ༤༡༠།

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༤༥། ༥།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉེ་ཁྱིམ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱི ༤༡༡།

⁴ ག་༣༠་བ་༥་འཛིག་ས། བ་༣༡་བ་༣་འཛིག་ས། ༡༡༥༥་ན་༡་འཛིག་

⁵ ག་༣༠་བ་༦་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བ་༣༡་བ་༣་དེ་ཡི་དོན་བཤད་པ་ལ། ༡༡༥༥་ན་༡་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།

⁶ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༤༥། ༥།

དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལ།¹རྣམ་མཁུན་དང་ལྷན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རིག་པ་འགག་པས་འདྲ་
བྱེད་འགག་པ་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱལོ། ཞི་བ་ཉིད་དང་། དབེན་པ་
ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་
དང་། མངོན་པར་འདྲ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱལོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ།¹འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མེད་
པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གྲུ་ཚོམ་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་དབེན་པ་དང་། དེས་པར་
འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་
མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལ།¹ བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁེབ་
དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྲན་པ་ཉི་བར་
བཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་མོ། །ཞེས་པ་ནས། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བསྐྱེད་གྱི་བར་དང་།
བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁེབ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྒྲིབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྟོན། ཅེས་སོགས་དང་།² ཡང་བྱང་ཆེན་

⁹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༧། ཉི་མི་ཁ། རྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༤༡༣།

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་མེད་པེ་བཟང་པོ། འཕྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༥།

༩ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། ཉི་མི་ ༡༠༥།

༥ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༧། ཉི་མི་ཁ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི་ ༡༠་༣༠།

ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་གང་གི་ཆོས་རྣམས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོམས་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་བར་བྱེད་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་རྒྱས་བར་བྱེད་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་^༡ བས་བདག་མེད་པ་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ཙམ་སྟེ་བདག་གམ་བདག་གི་བ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ཡང་བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་འགྲོགས་པ་མ་ཡིན། རི་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
བའི་སེམས་དང་འགྲོགས་པ་མིན། རི་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས། རི་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་
སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་ལ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གོ་ཅུ་ཤི་ཀ་
ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོགས་
ནས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་མ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་མེད་དོ། །གོ་ཅུ་ཤི་ཀ་འདི་ནི་
བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^༡ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་ལམ་དང་། རིགས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། དེས་བར་འབྲེན་པའི་རྣམ་པ་
རྣམས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མི་
དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་

^༡ ག་པ་ན་པ་རྟགས། བ་པ་ན་པ་རྟགས། ཀ་པ་བ་པ་རྟགས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་སྤྱད། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༡༩།

ཡིན་པས་^༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གིས། རྣམ་པ། ཞེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་བསྟན་ནས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །མི་དམིགས་སྒྲོན་ནས་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྔོ་བ་གཉིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ལ། རོང་རྒྱུག་པས་^༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་

^༡ ག་ཨ་ཁ་བ་ཨ་ཡིན་པས། བ་ཨ་ཨ་ན་ཨ་ཡིན་པས། ག་ཨ་ཨ་ན་ཨ་ཡིན་པར།

^༡ ག་ཨ་ཁ་བ་ཨ་རོང་རྒྱུག་པས། བ་ཨ་ཨ་ན་ཨ་རོང་རྒྱུག་པས། ག་ཨ་ཨ་ན་ཨ་རོང་རྒྱུག་པ།

ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་
ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོན་ས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས། དེའི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལྟོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོས་པའི་
རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་
དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་
སྤངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་¹མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་སྤྱིབ་

¹ ག་ཤད་ན་ན་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས། པ་ཤད་ན་ཉན་ཐོས་སུ་རྟོགས། ག་ཤད་པ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས།

² ག་ཤད་ན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་། པ་ཤད་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་། ག་ཤད་པ་པ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་།

སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་དང་། དེས་^༡རང་རྒྱལ་ལ་རིགས་འདྲ་ཟེར་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་
ལོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་ན། དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་མི་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཐབས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་

^༡ ག་པ་ན་ན་ཆ་དེས། པ་པ་ན་ན་ཆ་དེས། ཀ་པ་ལ་ན་ན་དེས།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འཁོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པ་དེ་དེའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་རྒྱལ་
སློབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མི་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་དེ་བསྐྱེམ་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱོད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་
ཚུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱོད་ཐོབ་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་
བྱང་ཚུབ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གང་རུང་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེས་མཚོན་ནས་ཐར་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་
ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐོབ་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཐེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། སྐབས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་

༡ ག་ཤ་ན་ཆ་༩་དང་པོར། བ་ཤ་ན་༩་དང་པོར། ཀ་༣༠ན་༥་དང་པོ།

བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
ཁས། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
སྟོབ་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉ། དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་རྒྱལ་
དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐར་ནས་མཚུངས་པ་བྱའོ། །

ཁོ་ན་ལ། ཉན་སྟོབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པའི་
ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁོ་ན་ལ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐོབ་བྱ་གང་ཞིག །དེའི་
ཐོབ་བྱ་པལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། བདེན་འཛིན་དེ་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་དེའི་སྤང་བྱ་གང་ཞིག །དེ་དེའི་སྤང་བྱ་པལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
འགྲིག །འདོད་ན། བདེན་མེད་དེ་དེའི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་
ན་རེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་མཁྱེན་པ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞིའི་
ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས། བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་
གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་'ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐོག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དེ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

༡ ག་༥༥ན་༡་བཟུང་བའི། བ་༥༥་བ་༥་བཟུང་བའི། ཀ་༣༡ན་༣་བཟུང་བའི།

བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་སྒྲོར་བའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད། དངོས་
གཞིའི་དུས་སུ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་དང་།
མཐུག་དུ་བསྐྱོ་བ་སྟེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་སྒྲོར་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁོན་པེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་
སུ་གཟུང་བའི་⁹ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཕྱིར། དེ་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་¹⁰ཕྱིར་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། དེར་ཐལ།
རྟོགས་བྱང་སྐབས་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

⁹ ག་པ་ཅ་ན་༤་བཟུང། པ་པ་ཅ་ན་༥་བཟུང། ཀ་༣༡་བ་༣་བཟུང།

¹⁰ ག་པ་ཅ་ན་༤་བཟུང། པ་པ་ཅ་ན་༥་བཟུང། ཀ་༣༡་བ་༣་བཟུང།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་རེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^༡འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆུ་མས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་ཅིང་
སྟོ་བ་བསྐྱེད་པ་རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱང་^༢ལེགས་སོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གིས་ནི་བཀའ་བློན་བླ་མ་རབ་བཀྱིས་ཏེ། བཀའ་
བློན་མི་བླ་མ་རབ་མི་བཀྱིའོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྟོན་གྱི་དེ་བཞེན་གསལ་བ་དབང་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆུས་ཆུས་ཀྱི་བྱང་ན་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
དེ་དག་གིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལས་གདམས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། འོན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་དེའི་
རྒྱ་རེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། བདེན་བཞེས་ཏེ། སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོ་སྤྱོད་ཏེ། རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་ལ། དེའི་རྒྱ་རེས་འབྲེད་ཆ་འཐུན་

^༡ ག་པ་བ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། བ་པ་ན་ན་ཏེ། ག་པ་བ་པ་ཏེ།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ ཤེར་ཕྱིན་ད། སྟོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་སོ། ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱད་མ། ༤༣༡་༣།

^༣ ག་པ་བ་པ་ཁྱོད་ཡང་། བ་པ་ན་ན་ཏེ། ག་པ་བ་པ་ཏེ།

ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཚམས་སྦྱར་བ་ལ།¹ བདེན་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ལམ་བཟོད་ནས་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་འདིའི་དོན་འཆད་པའི་སློན་ས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་བཞི་སྟོན་པ་ལ། འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི།² གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱང་པོ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་³ ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དེ་ལ། རྟོག་ ཅེ་མོ།
བཟོད་པ། ཆོས་མཚན་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།⁴ ཀོ་ཁྱུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་
ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། ཀོ་ཁྱུ་ཤི་ཀ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྟོང་ངོ་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའས་སྟོང་ངོ་། ཀོ་ཁྱུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། ཞེས་སོགས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀུན་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༩༤། ༡།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀུན་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༩༤། ༢།

³ ག་༡༩་བ་༡་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། བ་༡༥་བ་༦་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། ཀ་༣༡་ན་༦་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས།

⁴ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༢། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ༡་༣་༡།

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། གཞུགས་
ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། རྩོ་བ། ཞེས་
དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། འདྲེན་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིར་གྱིས་
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་འདྲི་སྐྱད་ཅེས་སྒྲས་སོ། བཅུན་པ་རབ་འབྱོར།
རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་མི་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་
པ། ཀོ་ཁུ་ཤི་ཀ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུགས་ལ་གནས་
པར་མི་བྱའོ། རྩོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
གནས་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་དག་
མི་དམིགས་པས། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཅེས་དང་། གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་གནས་པར་
མི་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་
ཚུལ་གྱིས། གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། ཞེས་དང་། “དེ་བཞིན་དུ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༤། ༥༡།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༠༠།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༤། ༡༡།

⁴ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༣༠།

⁵ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༤། ༡༡།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པའང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཞི་བ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ¹གོ་ལུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ས་དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆེ་དང་ལྗན་པ་ལྷ་རིའི་བྲ། དེ་ལྟར་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ས་བཅུ་དག་ལས་བརྒྱུ་ནས་ནི། །མི་གནས་
རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཁུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །ཞེས་
དང་། ²གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆད་མའི་སྒྲེས་བྱ་མ་
³དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིལ་བཤད་པས། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་མི་གནས་པ་རྒྱས་པར་ངེས་ཏུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམས་པ་དེ་རྣམས་
གྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་བདེན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་སྒྲེའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྲེད་ཆ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༩༩། ༡༣།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༣། ཤེས་ཕྱིན་རྒྱ། སྟོན་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འོན་གསལ། ༩༩། ༡༣།

³ ག་༣༥་བ་༣་མ་དམིགས་པའི། བ་༣༦་བ་༣་མི་དམིགས་པའི། ཀ་༣་ན་ལ་མ་དམིགས་པའི།

མ་ཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་རྩོད་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞིར་ཡོད།

ཁོ་ན་དེ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་
མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་
པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་དེར་
གནས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ཉིད་དོན་
སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་

ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་གང་ཞིག །དེས་འབྲེད་ཆ་
མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐུག། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ལམ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐུག། འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞུང་དེས་ཉན་ཐོས་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
གོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འཆད་པ་ལ། བཟོད་པ་
པོ་ཉེན་གྱི་བྱེད་པར་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བ་ལམ་གྱི་དོ་ཐོ་དང་། དེའི་རྒྱ་དེས་
འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བྱེད་པར་དངོས་དང་། ཚུད་
པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཐུག་¹དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་འཆད་རིགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་
དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ལོགས་སུ་

¹ ག་ཤུ་ན་པ་འཇུག །བ་ཤུ་ན་པ་འཇུག །ག་ཤུ་ན་པ་འཇུག །

འཆད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་བྱུང་པར་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཉན་ཐོས་
གྱི་ལམ་ལས་བྱུང་པར་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༡ ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་
གྱི་ལམ་བཟོད་པར་རིགས་མོད་གྱི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་ན་གང་གིས་ན་དེ་དག་གི་ལམ་གཞན་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་
བསུ་བར་རེ་ཞིག་བྱུང་ཞུགས་པ་ཉིད་སྦྱབ་ལ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་རྩ་བས་འཆད་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་དུ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྣམས་ལ་གནས་
པ་དང་མི་གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡུམ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་
ཏེ།^༢ དེ་ནས་ཡང་འཁོར་དེ་རྣམས་ལས་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་པར་
གྱུར་ཏེ་གང་གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་གྱི་སྐད་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་
འཆད་པ་ལ། ལུང་ལས།^༣ ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བསྟོས་
ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་ལམ་བཟོད་པའི་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་
སྟོན་པའི་བྱུང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། དེ་ནས་ཡང་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༩། ༡༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱིལ། ༣༩། ༡།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༩། ༢།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱིལ། ༣༩། ༡།

འཁོར་དེ་རྣམས་ལས། ལྷའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ་གང་གཞོད་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དང་། གཞོད་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱི་ཆིག་དང་། གཞོད་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་དང་། གཞོད་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྲས་པར་གྱུར་ན་ཤེས་པར་རུང་གི། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་ཕྱིན་འཆད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་པ་དང་། དེ་ནས་འཕགས་པར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་སེམས་ཀྱིས་རིག་ནས། ལྷའི་བྱ་དག་སྤྲས་པར་གྱུར་ན་ཤེས་པར་མི་རུང་ངམ། ལྷའི་བྱ་དག་གིས་སྤྲས་པ་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་གང་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་དེ་གང་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་རུང་ངོ། །གང་ཐོས་པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་མདོ་ཆོན་དང་པོ་དེས་ཤེས་པ་ཟབ་པ་དེ་བསྟན་ནས། ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་བརྗོད་པ་ཟབ་པ་དེ་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་གྱུར་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ། ཞེས་དང་། ལུང་ལས།⁹ ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་དགོ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །རང་སངས་

⁹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་མ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༥།

རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོན་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་གཞན་གྱི་
¹བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་གིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟན་མི་
དགོས་སོཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་ལྷགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་སྟོན་པ་ལ། ²དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་འདི་
སྟུང་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གྲེ་མ་གནས་བརྟན་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདི་
ནི་ཤེས་ཕྱིན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་བསས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་བྱེད། སྤ་
བ་བསས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བརྟེན། །ཅེས་
དང་། ³སྒྲར་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་གིས་འཆད་
པ་པོའི་ཤེས་པའི་རྩལ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན། དེ་དག་ནི་རང་གི་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སྒྲ་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས། གཞན་དག་དགེ་བ་བཅུ་
ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་⁴ཡེ་ཤེས་མི་རྟོགས་
པ་ཉིད་ནི་བྱད་ལྷགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་མདོ་ཆན་དང་པོའི་དོན་མཉམ་གཞག་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཟབ་པ་སྟེ་རང་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་

¹ ག་ཨ་ཡ་ན་ལ་གཞན་གྱི་བསྟན་པ། བ་ཨ་ཡ་ན་ཨ་གཞན་གྱི་བསྟན་པ། ཀ་ཨ་ཡ་ན་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཨ་ཡ་ ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༠་ཡ་།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥་ཡ་།

⁴ ག་ཨ་ཡ་ན་ཡ་དེ་དག་གིས། བ་ཨ་ཡ་ན་ཡ་དེ་དག་གིས། ཀ་ཨ་ཡ་ན་ཡ་དེ་དག་གི།

བ་དང་། གཉིས་པའི་དོན་རྗེས་སྐབས་ཏུ་དག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ལས་གཞན་གྱིས་
མི་རྟོགས་བ་ནི་མ་བཟོད་བ་ཟབ་བ་སྟེ། ཅ་བའི་ཡང་སྐྱས་བསྐྱས་བ་རང་གིས་
གཞན་ལ་བསྟན་མི་དགོས་པའོ། །ཟབ་བ་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་
རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟབ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ཆོན་གསུམ་པའི་དོན་ནི། ཟབ་བ་
ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྐྱ་ལས་བདེན་བཞི་
རྣམས་བ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ཟབ་བ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་
སྟེ། རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདི་ཅམ་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤ་བ་ནི་
ཉན་ཐོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ། ཉན་སྒྲིབ་ཅམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བས་སྤ་བ་ནི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ། གཟུགས་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་པར་འིང་
བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རིང་བ། ཞེས་འབྲུང་བས། དེ་ལ་རིང་བ་ནི་ཕྱ་སྟེགས་གྱི་སྟོང་
ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་ཆེས་རིང་བ་ནི་
ཉན་ཐོས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རིགས་
གྱི་ཁྲད་པར་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་ཁྲད་པར་དང་། ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་
ཁྲད་པར། ཆོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་ཁྲད་པར། གནས་པའི་ཁྲད་པར། རྒྱ་བའི་
ཁྲད་པར། སྤྱ་བཤད་བ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། བརྒྱད་སྟོང་ཀ །སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༡༩༡།

ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཤམ་ཚུང་བས་འདྲ་འཇི་
ལ་མི་དགའ་བར་རང་ཉིད་གཅིག་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱད་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ལ་བཟློས་ཏེ་སྒྲིང་རྩི་ཚུང་བས་^༡ གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མི་འདུག་པར་སེམས་
ལས་ཚུང་དུར་གནས་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་དུ་རྒྱར་ཅིང་ར་རྒྱལ་སྟོན་པ་
ཅན་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་གི་བྱད་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསེ་དུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་^༢ ལམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་ནས་བསྐལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་
བ་མཉེས་པར་བྱས་ནས། རང་བྱད་ཚུབ་ཏུ་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱིས་
རང་གི་བྱད་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ལ་
མཁས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་དུག་ཡོད་དེ། བྱད་པོ་དང་། ཁམས་དང་།
སྟེ་མཆེད་དང་། ཉེན་འབྲེལ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་
པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟོར་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ལ་འབྲས་བུ་
སྟོན་དུ་མ་བཏང་བའི་ཆོགས་སྟོན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱིས་^༣ ལམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ཡོད་
དེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་། སྟེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོས་ཉན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡོད་ལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་མངོན་དུ་མ་

^༡ ག་ཕྱ་པ་བ་ཅ་ཚུང་བས། བ་ཕྱ་པ་བ་ཅ་ཚུང་བས། ག་ཕྱ་ན་ཅ་ཚུང་བས།

^༢ ག་ཕྱ་པ་བ་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ། བ་ཕྱ་པ་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ། ག་ཕྱ་ན་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ།

^༣ ག་ཕྱ་ན་པ་རང་རྒྱལ་གྱི། བ་ཕྱ་ན་པ་རང་རྒྱལ་གྱི། ག་ཕྱ་བ་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་ལ།

བྱས་པའི་སྤྱིར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་མངོན་
པར་རྟོགས་པའམ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་དེ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་
པས། བྱིས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དྲུག་ལ་
མཁས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། སྤྱིར་བ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་
ཆོགས་སྦྱོང་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་
མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་
དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་འཕྲོལ་ལ། དབྱ་བཙུང་བ་ནི་ཐོབ་མི་རུས་པས།
འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་མཁས་པར་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་དྲུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གསུམ་པོ་
དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་
ནས་རང་བྱང་ཚུབ་དུ་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོགས་ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་
པ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྤྱིར་ལམ་རྟོག་ནས་རང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་
སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་བཟོད་པ་
འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་དེའི་བྱི་མ་ལ་ལམ་ལྷག་མ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་ཤིང་དེའི་བྱི་མ་ལ་
ལམ་ལྷག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་ཚུལ་
ལ་གསུམ་ལས། ལམ་དང་པོ་འབྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་

བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བ་ན་སློབ་དཔོན་མེད་པར་
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱེད་ཅིང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བྱི་མ་གཉིས་འབྲུབ་
ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་
རྒྱས་མི་འབྱུང་བ་ན་སློབ་དཔོན་མེད་པར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བསྐྱོམས་^༡པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་
དང་། འབྲས་བུ་ལྷག་མ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་དུ་རིམ་བཞིན་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཆོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་
ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། དེས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་ཆོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཛོད་ལས། ^༢བསེ་རུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པར། ^༣བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཆོགས་དག་ལ་སྤྱད་པས་བསེ་རུ་
ལྟ་བུར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་ཆོགས་
གསོག་དགོས་པ་དང་། ཆོགས་སྦྱོད་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱའི་སུམ་ཉིས་
དང་། ཆོགས་སྦྱོད་ཆུང་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱའི་སུམ་གཅིག་

^༡ ག་ཤ་བ་ན་བསྐྱོམ། བ་ཤ་བ་ན་བསྐྱོམ། ག་ན་ཡ་ན་བསྐྱོམས།

^༢ ག་ཤ་བ་ན་ཕྱིར་ལོ། བ་ཤ་བ་ལ་ཕྱིར་ལོ། ག་ན་ཡ་ན་ལ་ཕྱིར།

^༣ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ག་ཤ། མངོན་པ་གྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༣་༡༡།

^༤ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ག་ཤ། མངོན་པ་གྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༣༤་༣་༡།

ལ་ཚོགས་གསོག་དགོས་ཟེར་བ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བར། དེ་
བཀག་ནས། རང་རྒྱལ་གསུམ་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་དུས་མཚུངས་པར་བཤད་
ཀྱང་། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ཏེ། ཆེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་
ལ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤྱང་བྱ་ཅིག་
ཆར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས།¹ སངས་རྒྱས་
འབྲུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས།² རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་བ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། རྟེན་པ་མེད་པར་
རབ་དུ་སྒྲི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་དེ་
ལ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་འཇུག་པ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་དེར་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྒྲིབ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན།
ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས།³ རང་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་འི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀྱན་བརྟུས། ༩༥༥།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། དབྱ་མ་ཅི། མགོན་པོ་རྒྱ་མཁུ་བ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༩༦༥།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། མཛོན་པ་ཀྱ། རྫོག་དགོན་དེ་ཅིག་གཉིས། མཛོད་འབྲེལ། ༣༤༩་༡༥།

སངས་རྒྱས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོག་པ་ཤིང་སྤྱོད་པ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཆོག་པ་ཤིང་སྤྱོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིག་པ་སུ་རྒྱུར་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འབྱུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱིར་མི་འོང་དེར་འབྱུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།^༡ གང་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆོག་པ་ཤིང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ། ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་དང་། སྤྱིའི་གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཀ་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་། ཉེན་འགྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གཅིག་ཤིང་གནས་པ་ཤིན་ནོ། ། ཆོག་པ་ཤིང་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྲོགས་དང་བཅས་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྲུག་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་གོང་དང་གོང་ཁྲིར་དུ་རྒྱ་ཞིང་གནས་པའི་ཆེ། ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཟུང་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་ཤིང་གོང་ཁྲིར་སོགས་སུ་བསོད་སྦྲུམས་ལ་རྒྱ་ཞིང་རྩ་འབྲུལ་བསྐྱར་ཏེ། གཤུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༠༡ མཛོད་པ་གྲ། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲམ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ༢༥༥༥

བདུན་པ་ལ། སྤྱིའི་སྐྱེ་བ་ཤད་ནི། སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་
སྟོས་མེད་ཏུ་རང་ཉིད་གཅིག་སྤྱིའི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ། དབང་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
མདོ་ལས། ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་སྤྱིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་
རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསེ་རུའི་རྩ་ལྟ་བུར་གཅིག་སྤྱིར་གནས་པས་
ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྟར་བསེ་རུ་དག་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་དག་གྲང་ཁྱིམ་
པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་དང་མ་འདྲེས་
པར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཐོགས་དང་སྟུན་ཅིག་ཏུ་སྟོང་པས་ན། ཆོགས་ཤིང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། རང་སྐུལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་
ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་སློན་སྐྱོལ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཏེ། མིང་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་
དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་རག་ལ་མི་སྟོས་བར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་
ཆུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་
ཐོས་ལས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སློན་སྐྱོལ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཏེ། གཙོ་བོར་རང་
གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱི་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུལ་གྱི་སློན་སྐྱོལ་ཆོས་སྟོན་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་ལྟེ་ ཆེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རང་སྐུལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མཛོན་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། མཛོན་བ་ཡུ། རྫོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ། མཛོད་གི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༧༩།

དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཆར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་ལྟ་
མ་ལ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་
ངག་ལ་མི་སྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་
པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱལ། ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
ལས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྤྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་
སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་སྤྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་རྒྱལ་
གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་དགྲ་བཅོམ་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་རྒྱུན་མཐའ་པ་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུ་པས། རང་
རྒྱལ་སྟོབ་པ་མེད་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། རང་དོན་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་ཐུང་
འདས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།^༡ རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟོན་ཐུ་

^༡ ག་༥༤་བ་༤་ཕྱིར་ཏེ། བ་༣༠་བ་༤་ཕྱིར། ག་༣༤་བ་༤་ཕྱིར་ཏེ།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟན་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༠༥་༥༠།

ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་
བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་རང་རྒྱལ་སྒྲི་ལམ་པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་ཡིན་
ན། དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་
ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །དགེ་སློང་དུ་
གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་བྲིས་པས། བྲིས་ནས་བྲིས་མེད་པར་
རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དུར་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རུས་པ་འདི་དག་རྒྱ་ཅི་ལས་བྱུང་སྟེ་
བསམས་ནས་དེ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ཏེ་རྟོག་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་ཆད་ལྷན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དེ་ལ་ཚོད་པ་སློང་བ་ལ། ཚོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲ་མེད་ལུས་གྱི་རྣམ་འགྱུར་
གྱི་སློན་ཆོས་སྟོན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྲ་མེད་ན་ཆོས་སྟོན་པ་འགལ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བའི་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བ་ལ།¹ ཡང་ནི་ལྷར་སྤྲ་
མེད་པར་ཆོས་སྟོན་སྟེ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༥༡༥།

མི་འགལ་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དེས་སྤྲེལ་བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུང་གི་སྒོ་
ནས་ཆོས་བསྟན་བས་རང་གི་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་
ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་བྱའི་དོན་དེ་དང་དེ་ནི་ཉན་པ་པོའི་ཇི་ལྟར་
ཉན་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལ། གང་གང་དོན་ནི་གང་
གང་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྤྲེལ་བའི་ཀྲང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་
འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་རྒྱ་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་
འདེབས་ཚུལ་མཚུངས་པ་དང་། འབྲས་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་འབྲུབ་ཚུལ་མཚུངས་
པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲེལ་བའི་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་
རྒྱ་གང་ཞེས། དེའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱར་ཆོགས་བསགས་ཤིང་སྟོན་ལམ་བཟུང་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོན་ལམ་བཟུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལམ་
རྣམས་སྟོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་
བརྟེན་པའི་སྤྲེལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་ལམ་ལྟར་ཕྱིར་ཕྱོད་པའི་སྟོན་ལམ་
བཟུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོག་ཏུ་
བརྟེན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཏུ་རྣམ་པར་གཡོང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་འབྲུགས་
པ་སྟེ་མ་ཞེ་བར་བྱེད་པས་ཉེས་པ་དེ་མཐོང་ནས་སྟོན་ལམ་བཟུང་པའི་ཕྱིར། དེ་
གཡོང་བ་ཡིན་པ་ཡང་། ཆོག་པས་རོ་བོ་ལ་རྣམ་པར་མ་བཟུགས་དཔྱད་པས་བྱུང་
པར་ལ་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཆོག་ཏུ་སྤྲེལ་བའི་ལམ་ཀྱང་། ཆོག་དཔྱད་དག་ཀྱང་སྟོང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༡ རྣམ་པར་མ་བརྟགས་རྣམ་པར་མ་དབྱེད་པར་
ཆོག་ཏུ་མི་སྤྲོ་བས་བརྗོད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཤེད་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་འཁྲུག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུ་སྤྱུ་
ནས་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་གོ། ཞེས་
གསུངས། རང་རྒྱལ་གྱིས་^༢ སྤྲོ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤར་བཞིན་
སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བཟུང་བ་དེ་བས་ན་སངས་
རྒྱུ་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་སྤྲོ་མེད་ཏུ་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་
འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༣ དེ་བས་ན་སངས་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱིས་^༤ སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་བཟུང་བའི་
མ་ཐུས་སངས་རྒྱུ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྲོ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ལྟར། རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་སྟོན་སྤྲོ་མེད་
ཏུ་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རི་ཅམ་འཆམས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་
ཏུས་པའི་སྟོན་ལམ་བཟུང་བའི་མ་ཐུས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཡང་གཙོ་བོར་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྲོ་མེད་ལུས་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་
སྟོན་པ་ཆོས་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རི་ཅམ་འཆམས་པའི་རྟོགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༧༥༡།

^༢ ག་༣༡ན་༡་རྒྱལ་གྱི། བ་༣༩ན་༡་རྒྱལ་གྱི། ༡༧༠ན་༤་རྒྱལ་གྱིས།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༧༥༡།

^༤ ག་༣༡ན་༣་སངས་རྒྱུ་གྱི། བ་༣༩ན་༣་སངས་རྒྱུ་གྱི། ༡༧༠བ་༡་སངས་རྒྱུ་གྱིས།

བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༡སངས་རྒྱས་དང་འབྲུ་བའི་རང་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས། སྐྱ་
མེད་ཀྱང་གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་རིམ་ལྔར་ཉན་འདོད་པ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བས་སྐྱ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲུའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉན་པ་པོའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཙོ་
བོར་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ཆོས་སྟོན་པས་
རིམ་པ་འཆམས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ། སྟོན་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་སྟོན་
ལམ་བཅུ་བའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཟོད་བྱ་ལམ་གྱི་དོ་བོ་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་^༢འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༣དེ་ནས་ཆེ་དང་
ལྷན་པ་རབ་འབྱེར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ལྷའི་བྱ་དག་
གཟུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ།
མཆོམས་སྒྱུར་བ། ཅུ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༯༤༩༡

^༢ ག་༣༡་བ་༡་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། བ་༣༩་བ་༡་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། ག་༤༡་ན་༡་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༩༠༡༠།

ལས་རང་རྒྱལ་བྱད་ཞུགས་པ་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མ་སྟེ་དཀྱུས་མ་རང་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོ་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ།¹ དེ་
ལྟར་བྱད་ཞུགས་པར་བརྗོད་ནས་བྱད་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྣམ་མ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པའི་སློན་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་འཆད་པ་ལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་བྱིང་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ནས་འཆད་པ་ལ།² རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ལ་ཇི་སྟངས་བཤད་པའི་བདེན་པ་སློམ་པ་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

མདོ་ཅ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལའང་། བརྟེན་པ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་པར་
དང་། རྟེན་རིགས་ཀྱི་བྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་
འཛིན་གྱི་རྟོག་³ པ་སྤངས་པའི་བྱད་པར་དང་། ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་
པའི་བྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།⁴ ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ནི་
ཐབ་པ་མ་ཡིན། སྤ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་
ནས། ལྷའི་བྱ་དག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྗོད་པ་དང་
མཉན་དུ་མེད་པ་ལས་བཟུང་སྟེ་ཤེས་བྱེན་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་སངས་རྒྱལ་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་བྱེན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༠་༦།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་བྱེན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༠་༧༠།

³ ག་༣༡་བ་༥་རྟོགས། པ་༣༩་བ་༥་རྟོགས། ༥་༣༡་བ་༥་རྟོགས། ༧་༣༡་བ་༥་རྟོགས།

⁴ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་མེད་སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཉི་མེད་ ༣༠་༡་༣།

གྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཟབ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་
རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་
པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་
སྤོང་བྱེད་དང་། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།^༡དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟུམ་
དུ་སེམས་པར་བྱུང་ཏེ། གནས་བཟོན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་རྣམ་པ་རི་
ལྟ་བུ་དག་བཅའ་བར་བྱ་སྟུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
ལྟའི་བྱ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟུམ་སོ། །ལྟའི་བྱ་དག་བདག་ལ་ཆོས་ཉན་
པ་ནི་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་དང་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྟའི་བྱ་
དག་འདི་ལྟར་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་དན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་
གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟུ་མ་མཁན་
གྱིས་^༢དེ་ལྟ་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་མ་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
སྤང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་
དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཤེས་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛིན་པ་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥༡། ཉི་མེ་ལ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༥༡།

^༢ ག་༥༥ན་༣་སྟུ་མ་མཁན་གྱི་དེ་ཤིང་། བ་༥༥ན་༣་སྟུ་མ་མཁན་གྱི་དེ་ཤིང་། ༡༤༡་བ་༥་མཁན་གྱི་

མི་སྒྲོང་བྱིར་དང་ནི། །ཞེས་དང་།¹ རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ངེ་སྐྱད་བཤད་
པའི་བདེན་པ་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དངོས་པོ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་བསྒྲོམས་པས་གཟུང་བ་དང་འཇིག་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དག་གོ་རིམ་བཞེན་དུ་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྟོན་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། མདོ་ལས།² དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
ལྷ་རིའི་བྱས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་
མཛོད་ལྡན་ཆེན་པོ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀ་བྱའི་བྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་
པ་བྱམས་གང་གི་བྱ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་། ལྷའི་བྱ་བྱེ་བ་
ཐལ་གྱི་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲས་སོ། །བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་ཤེར་བྱིན་འདི་ལྟར་ཟབ་པ་འདི་
ལྟར་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉེན་གྱི་བསེ་བྱ་ལྟ་
བྱའི་ལམ། །ཞེས་སོགས་དང་།³ རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྐྱས་པའི་རྟོན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིའི་བྱུང་པར་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སོ། །ཞེས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༠་༡༠།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་མེ། ༥༠་༥།

³ ག་༣༩ན་༥་ཐག་ཐིག། །བ་༣་༣་ན་༥་ཐག་ཐིག། །ག་༤༩ན་༣་ཐག་ཐིག། །

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༠་༡་༣།

དེས་ན། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲོང་བྱིང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་རང་
རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་བྲགས་ལ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་བསྟན་
པའི་བྲད་པར་གྱི་ཆོས་གསུམ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་དང་། བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀར་
བསྟན་^༢ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
གསེར་འབྲེང་ལས།^༣འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ལམ་བྲགས་ལ་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བྲད་
ཆོས་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བརྟེན་
པ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྲད་པར་དང་། རྟེན་རིགས་ཀྱི་བྲད་པར་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། སྤངས་པ་ལ་གཞུང་འདྲིན་རྣམས་གཞན་དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་
སྤངས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་ལས།
རྟོགས་པ་ལ་ཡང་གཞུང་འདྲིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས། གཉིས་པ་ཉན་
ཐོས་འཕགས་པ་དང་མཚུངས་པས་གོ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་གཞུང་ཙུ་བར་

^༡ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཆོན་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༥༠༥།

^༢ ག་༣༥་བ་༤་བརྟེན་ཅིང་། བ་༣་༣་བ་༤་བརྟེན་ཅིང་། ཀ་༤་བ་༥་བསྟན་ཅིང་།

^༣ ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། ཇེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་། ༢༤༦་པ།

དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལ་ངེ་
སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པ་སློམ་པ་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་འགྲེལ་བས་ཁ་བཀང་ནས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐུ་བ་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང་། སྐུ་བ་པའི་
དམིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་།
དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུམ་བར་མ་ལས།^༡ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་སམ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གས། དག་
བཙུམས་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའས། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་
ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྦྱེད་^༢པ་དག་གས། དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟེན་པའི་རིགས་གྱི་བྱ་དང་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དག་ལུམ་
འདི་ལྟར་ཟབ་པ། ཞེས་གང་ཟག་ལྟ་གསུངས། བརྒྱད་སྟོང་པར།^༣ཆེ་དང་ལྡན་
པ་དག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་སམ། ལྟ་བ་སྤུན་སུམ་རྫོགས་པའི་
གང་ཟག་རྣམས་སམ། དག་བཙུམས་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཤར་
སྒྲིན་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
གང་ཟག་གསུམ་གསུངས། མདོ་སྤྱད་པ་ལས།^༤རྒྱལ་སྤྱས་བདེན་ལ་མཁས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༧། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུམས་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༥༠༧།

^༢ ག་༣༣ན་པ་སྦྱེད། བ་༣༥ན་པ་སྦྱེད། ཀ་༥༣ན་པ་སྦྱེད།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ག། སྟོན་པ་བཙུམས་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༥༥༧།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༥། ཤེས་རབ་སྤྲ་རྫོགས་ཀ། སྟོན་པ་བཙུམས་ལྡན་འདས། སྤྱད་པ་རྫོགས་སུ་བཅད་པ། ༩༦།

དང་^༡ ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། །དབྱ་བཅོམ་བྱི་མ་བསལ་ཞིང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་
དང་། །བཞི་པ་^༢ དགོ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གང་ཟག་
བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དུམ་བར་མ་ནས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་
དང་། བརྒྱད་ཉློང་པ་ནས་གསུངས་པའི་དང་པོ་དང་། སྟུང་པར་གསུངས་པའི་
གཉིས་པ་གསུམ་ནི་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་
སྟོར་ལམ་པ་ལ་བྱེད། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་འབྱུང་བའི་ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། རྒྱན་སྤང་ལས། ^༣ ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
རྟོགས་པས་རང་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་བྱང་
ཆུབ་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་
སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཞིང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་
དང་ལྡན་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུམ་བར་
མ་ནས་གསུངས་པའི་གཉིས་པ་དང་། བརྒྱད་ཉློང་པ་ནས་གསུངས་པའི་གཉིས་

^༡ ག་ན་ན་ན་ཅ་མཁས་དང་། བ་ན་ན་ན་ཅ་མཁས་པ། ཀ་ཅ་ན་ན་ཅ་མཁས་དང་།

^༢ ག་ན་ན་ན་ལ་བཞི་བ་དགོ་བའི། བ་ན་ན་ན་ལ་བཞི་བ་དགོ་བའི། ཀ་ཅ་ན་ན་ལ་བཞི་བ་དགོ་བའི།

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ཆ། རྟོག་དཔོན་སེམས་ཤོང་གི་བཟང་པོ། རྒྱན་སྤང་། ༡༡༠༩་༡༥།

པ་དང་། སྤྱད་པ་ནས་གསུངས་པའི་དང་པོ་རྣམས་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་
དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་ཆོག་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་འབྲེལ་
ལས།¹ དེ་ལས་ཤེས་རབ་འབྲིང་གི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
པའི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་རྒྱལ་པའི་སྲས་པོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་གསུམ་པ་རྣམས་རང་རྒྱལ་
དུ་རིགས་ངེས་པའི་མཐོང་སློབ་མི་སློབ་ལམ་པ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་བྱེད་དམ།
དེ་གང་རུང་ལ་བྱེད་པར་སྦྲུལ་སྟེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།² དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཆོད་
པར་འོས་པའོ། ཞེས་དང་། སྤྱད་འབྲེལ་ལས།³ ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པར་
འོས་པས་ན་དག་བཅོམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གང་
ཟག་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ལ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི།
རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱེ་མཆོད་བྱུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སློན་སྐད་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་
གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད། ས་མཆོམས་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། སྤྱད་འབྲེལ། ༥༣་༡༧།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༡༠༩་༣༠།

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། སྤྱད་འབྲེལ། ༥༣་༡༧།

“ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་
བསྐྱོང་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཐེན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་
གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཟད་པར་སྟོང་
བྱས། རང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤང་མི་བྱས།
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
དེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་དེ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རྟེན་དེ་
དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེས་
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁའ་ལ་སྤྱང་བརྟེན་དེ་ལ་ཚུ་ཡི་
ཕྱང་པོ་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པའི་བརྟེན་ཚུལ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལས།^༡ གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་

^༡ ག་༣༣་བ་༩་ས་འཁོམས། བ་༣༩་བ་༡་ས་འཁོམས། ༡༧༩་ན་༣་ས་འཁོམས།

^༢ སྐྱེ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱ། ༣༥༩་ཉ།

ཡོད་པ་ནི་དེའི་སྒྲིང་མཆོད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིང་མཆོད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་དེ་
དམིགས་ཏེན་ལ་འཆད་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་ལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་
བྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྲད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྗན་ཏེ། གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་སྟངས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། ཤེས་པ་
ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྟངས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྟོང་བའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲད་ཆོས་
དང་ལྗན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཏེན་དེ་དམིགས་ཏེན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག །འདིའི་ཏེན་
དེ་དམིགས་ཏེན་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་ན་དེ་རྟོགས་
པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེས་དེ་ལ་དམིགས་
ན་དེ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁོ་ན་ལ། དེས་དེ་ལ་དམིགས་པར་
ཐལ། གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དེས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

གྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་^༡ བར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། བདེན་བཞི་བདེན་པས་སྒྲོང་བ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་འགྲིག་ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ་རང་
ལམ་དུ་ཤེས་སྐྱབ་གཟུང་རྟོག་ཟད་པར་སྒྲོང་བྱས། དེར་ཤེས་སྐྱབ་འཛིན་རྟོག་
ཟད་པར་སྒྲོང་མི་བྱས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པས་ཤེས་སྐྱབ་གཟུང་རྟོག་
ཟད་པར་སྒྲུངས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་འཛིན་
སྒྲུངས་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ^༡ རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་

^༡ ག་༣༩་བ་༩་བཅད་པར། བ་༣༥་བ་༩་བཅད་པར། ཀ་༩༥་ན་༣་གཅད་པར།

^༢ སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྡོད་པོ་རྒྱ། ༣༥་༣་༥།

དུ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་
པས་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུགས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བ་སྤངས་པར་
ཐལ། འདོད་བ་གང་ཞིག །དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུང་'བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དེ་བདེན་འཛིན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཉེ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྣོད་བདེན་འཛིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། རུམ་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྣོད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་
ཀྱང་དབང་པོའི་བྱང་པར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་བ་རྟོགས་ཞེས་པའོ། །

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་རྟོན་དེ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་
བརྟེན་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་དེ་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་
གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་
ལས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིའི་རྟོན་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་

༡ ག་༣༥་ན་༣་བཟུང་བ། བ་༣༩་ན་༤་བཟུང་བ། ཀ་༤༥་བ་༣་བཟུང་བ།

ལ་གང་ཟག་གི་བརྟན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཀྱི་རྟོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་མདོ་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་ཐོང་ལས།^༡སྟོབ་དཔོན་འདིས་གང་ཟག་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་གཉིས་ཀ་མཛད་པ་མདོའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་མི་
མཚུངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་ཡོད། དེ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྟོམ་བྱའི་ལྟ་བའི་གཙོ་བོ་ལ་
མཐོང་མན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོམ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེའི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^༢འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༣དེ་ནས་ལྟ་
རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །ཀྱེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་
ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཀོ་ལུ་ཤི་
ཀ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་ནོ། །དེ་ནས་ལྟ་

^༡ སྟོ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ནི་ ཇི་ཅོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་། ༥༥-༦༡

^༢ ག་༣༥་བ་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། བ་༣༦་བ་༣་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། ཀ་༣༦་ན་༤་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༦-༥༡

ནམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་གནས་བརྟན་རབ་
འབྱོར་འདི་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པ་ལགས།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། འོན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲི་
ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ། ཇི་སྒྲིབ་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལམ་སྦྱེ་བས་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་ཐོད་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་
དང་པོ་ཐོད་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཀོ་འུ་ཤི་ཀ་
གཟུགས་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། བཏགས་པ་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་
དེ་དེ་ནི་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་མི་འགལ་བར་བརྟན་ཏོ། ཞེས་སོགས་

¹ བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༠་ཉ་༦།

² བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༡་ཉ།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༢། ཉི་མཁའ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མཁའ། ༩༢་པ།

གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་
བར། །སྟོན་པའི་ནམ་པ་བློད་གྲུང་པ། །ཞེས་དང་།^༡ གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་རབ་ཏུ་བསྟན་
^༢ པ་དང་། །ཞེས་གསུངས། ཅེ་མོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༣ གཟུགས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
མི་སྟོབ་གཟུགས་འབྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་ཅེས་སོགས་གྱིས་བསྟན།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཅེ་མོར་གྲུང་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འབྲིབ་པ་མེད་ལ་
སོགས་པས་ཕྱེ། །ཞེས་དང་།^༤ གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲིབ་པ་
དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས། བཟོད་
པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༥ །ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཅིའི་ཕྱིར་
ན་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
མི་སྟོབ་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཡོངས་སུ་
བཟུང་དུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་བཟུང་དུ་མེད་པས་
སོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བློང་ཉིད་ལ་སོགས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༥༡་༡།

^༢ ག་༣༩་ན་༥་རབ་ཏུ་བསྟན། བ་༣༧་ན་༣་རབ་ཏུ་བསྟན། ༡༧༩་བ་༩་རབ་ཏུ་སྟོན།

^༣ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༩་༧།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༥༡་༣།

^༥ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༠༠་༣།

བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་ཕྱིར་བཟོད་པ། །ཞེས་དང་།^༡ རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་བ་
སྟོང་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་མཆོག་དེ་སྟོན་
བ་ལ།^༢ ཆེ་དང་ལྡན་བ་ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲིམ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་བ་རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་
སྟོབ་པའི་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། མེད་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་ན་རྣམ་མཁེན་དུ་རི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར།
རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་བ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་སྐྱེ་བ་མི་མཐོང་འགག་བ་དང་སྒྲུང་བ་དང་འདོར་བ་དང་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་སོགས་བ་དང་འཛི་བ་དང་།
འགྲིབ་བ་དང་འཕེལ་བ་མི་མཐོང་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་བ་ཤུ་རིའི་
བྱ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་
བ་ནས། རྣམ་མཁེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། རྣམ་པ་
ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ །ཅེས་དང་།^༣ གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་
བ་ལ་སོགས་བ་མེད་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༠༩་༡༩།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་༦།

ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱ་རེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རང་རྒྱལ་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བློད་སོགས་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་
མངོན་རྟོགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རེས་འབྲེད་ཆ་
མཐུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡང་མི་འདོར་ལ་ཆོས་ཉིད་
དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པའི་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བློད་དང་། གཟུགས་
སོགས་ལ་འགྲིབ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་བྱེ་བ་དེས་ཁྱད་བར་དུ་བྱས་པའི་
རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཅེ་མོ་དང་། གཟུགས་སོགས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་
པའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བཟོད་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཆོས་མཆོག་དང་བཞིར་ཡོད།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་
མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་
གྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ། ^༡རང་

^༡ ག་༣༩་བ་༩་གྱིས། བ་༣༧་བ་༥་གྱིས། ཀ་༩༧་བ་༣་གྱིས།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༡་ལ།

སངས་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་བཤད་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་^༡ འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཆེ་
དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སྤྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གང་ལས་
བཅའ་བར་བྱ། ཞེས་ངེས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་སྤྲས་པ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་ཤེར་ཕྱིན་
རབ་འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོམ་ནས།
དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་སྤྲས་སོ། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་སྤེལ་འདི་སྐད་
དུ་ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་
ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་པ་མ་བཤད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ། ཅེ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐད་ཅིག་
མ་བཅུ་དྲུག་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་
པ་དང་། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། དོན་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེན་པ་
གཉིས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་

^༡ ག་༣༧་ན་ན་གྱི་ པ་༣༩་ན་ཅེ་གྱི་ ཀ་༤༩་ན་༣་གྱིས།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟུངས། ༣༧། ཉི་མེལ། སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེལ། ༡༠༧་པ།

ཅིག་མ་བཞི་བཞིར་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདི་བྱི་བན་ཡོན་ཆེན་
པོ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། གང་
གིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་། གང་དུ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས། གང་བསྒྲོམ་
པར་བྱ་བ། གང་དང་ལྗན་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ།^༡ བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ།^༢ ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྐབས་སུ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ།^༣ འདི་དང་གཞན་པའི་
ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྗན་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་པན་ཡོན་ཆེན་
པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ།^༤ ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་སོ་སོར་སྟུག་བསྟུལ་
ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དང་འབྲེལ་བ་དག་དང་ལྗན་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་བ། ཅུ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་སྒྲོམ་ཆུལ་གྱི་རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་པར་བྱེད། ཅེས་ངེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་༡༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་༡༩།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་༡༩།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་༡༩།

པའི་སློན་ས་མཆམས་སྤྱོད་བ་ལ།¹ རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ལ་དེའི་ལན་སྟོན་བ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་
དག། ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སློན་ས་འཆད་བ་
ལ།² དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི།³ དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད། དེས་ན་མདོ་རྩ་འགྲེལ་
འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་
སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་རྟོགས་བྱ་བ་དེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་བསྟན་པས་ཤུགས་ལས་འཕངས་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་
པ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱག་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བཞི་ཡོད་
པའི་དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱུ་ལ་ཆོས་བཟོད་སྟོན་བ་ལ།⁴ དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་
དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་

¹ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༡་ཉ་ཉ།

² བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༩།

³ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་༣་ཉ།

⁴ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༠༥་ཉ།

སངས་རྒྱས་དག །ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །རྣམ་གངས་ཁས་མི་ལེན་
པ་དང་། །ཞེས་དང་།^༡ རོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། །སངས་
རྒྱས་དག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་
རྣམ་གངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས། སྤྱག་བསྐྱེད་
ཆོས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ།^༢ དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱེན་གྱིས་གནས་
བརྟེན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲུམ་སོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། །འདི་ལྟར་ཤེས་ཕྱིན་ནི་ཞེས་སོགས་དང་།^༣ ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་
གཟུགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེ་ནི་ཆེན་པོའོ་
ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེན་པོ། ཞེས་དང་། །གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔྱིདས་ཀྱི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།
སྤྱག་བསྐྱེད་རྗེས་བཟོད་སྟོན་པ་ལ།^༤ ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཆེན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི་ཆེན་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་དང་།^༥ དེ་བཞིན་དུ་དེ་
དག་ཆེན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། སྤྱག་བསྐྱེད་རྗེས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡།
^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༡༡༡་༥།
^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༡༡༣་༡༢།
^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༡།
^༥ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༡༡༣་༡༥།
^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༡།

ཀོ་ཏུ་ལེ་ཀ་ག་ཟུགས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི་ཆད་
མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆད་མེད་པ་དང་།
ཞེས་དང་། ¹སྔ་མ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ཆད་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་སོ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་
བཟོད་སྟོན་པ་ལ། ²ཀོ་ཏུ་ལེ་ཀ་ག་ཟུགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་
ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
མཐའ་མེད་དང་། །ཞེས་དང་། ³ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཉྱལ་བ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ། ⁴དེ་ནས་དབང་སོ་དང་བཅས་པའི་ལྟ་རྣམས་
དང་ཆངས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་སྐྱེ་དགྲའི་བདག་སོ་དང་བཅས་པའི་
ལྟ་རྣམས་དང་། སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་བཅས་པ་དག་གིས་ལན་གསུམ་དུ་ཆེད་
དུ་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེ་མ་རྟོ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པའི་མཐུ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ⁵“བཙེམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་

¹ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་སོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༡།

² བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༡༥་༡༠།

³ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་སོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༩།

⁴ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༡༥་༩༡།

⁵ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༡༥་༤།

ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་འདི་དང་མ་གྲུལ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་
གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེར་གནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། །ཞེས་དང་། ^༡ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
གནས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་
མདོའི་ཆོག་ཟིན་དང་བསྟན་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་
པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་དེར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གཞན་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་གཟུང་དུ་^༢བྱང་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་
རྗེས་བཟོད་སྟོན་པ་ལ། ^༣དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་འདི་
ནི་གཟུགས་མི་ལེན་མི་འདོར་བའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། སྐང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་
གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པ་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ། ^༤ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་ཡང་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་ཐོག་གསལ། ༩༥༩་༡༥།

^༢ ག་༣༩་བ་༥་བཟུང་དུ། བ་༣༩་བ་༡་བཟུང་དུ། ཀ་༥༠་ན་༩་བཟུང་།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༢། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༩༣་༡།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་ཐོག་གསལ། ༩༥༩་༡༢།

^༥ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༢། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༩༥་༥།

རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ལ་མིའམ་མི་མ་ཡིན་པ་དག་སྒྲགས་
ཉིད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
དེ་དག་གིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་
བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱམས་ལ་སོགས་
དང་། ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་
བསྟོམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་འདིར་བྱམས་སོགས་སྟོམས་པར་
གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདིར་སྤྱད་ཀུན་གྱི་སྟོན་རྗེགས་པར་རིགས་
ཤིང་། དགྲ་པར་འགོག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ན་སྤིད་པར་གནས་ནས་གཞན་
དོན་བྱེད་པ་དོར་ནས་ཞི་བ་ལ་གཞོལ་བས་དེ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ། འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་སྟོན་པ་
ལ། ཀུན་ཤིག་གང་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤིང་ཕྱིན་འདི་འཛིན་
ཅིང་འཆང་བ་དང་། སྟོག་ཅིང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རིགས་
ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༥་༡༡།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤིང་ཕྱིན་ར། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༥།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༥་༥།

གྲིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^༡ གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ངོ་བོའི་གཉུག་མ་རང་བཞིན་ཁོ་ནའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། འགོག་པ་
ཆོས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ།^༢ དེ་ནས་ལྟ་རྒྱུ་སྟེ་གྲིས་བཙུན་གྱིས་བཙུན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསེལ་རྟོ། །བཙུན་འདས་ཅི་ཙམ་དུ་བྱང་ཆེན་
ཤེས་ཕྱིན་འདི་འདྲིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། གྲོག་པའམ། གུན་ཚུབ་པར་བྱེད་
པའམ། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་ཆོས་འདི་ཉིད་
ལ་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བགྱིད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་
བགྱིད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་
ཉིད་ནི་འཕྲོ་བ་དང་། ཞེས་དང་།^༣ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའི་དགོ་བའི་རྩ་
བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།
འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་སྟོན་པ་ལ།^༤ དེ་ནས་ལྟ་རྒྱུ་སྟེ་གྲིས་བཙུན་གྱིས་
བཙུན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསེལ་རྟོ། །བཙུན་འདས་ཅི་ཙམ་དུ་
ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཡོངས་སུ་གཟུང་“ན་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྟོང་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༩༠།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་མེད་ལ། སྟོན་པ་བཙུན་འདས་ལ། ཉི་མེད་ ༡༣༩་༡༣།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྟོང་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༩༡།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་མེད་ལ། སྟོན་པ་བཙུན་འདས་ལ། ཉི་མེད་ ༡༣༩་༡༣།

^༥ ག་༣༤་བ་༩་བཟུང་ན། བ་༩་བ་༥་བཟུང་ན། ག་༥་བ་༦་བཟུང་ན།

སུ་གཟུང་¹བར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་ཡོངས་བསྐྱུས་དང་། ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་²གཉེན་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ། ³ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གང་ཕྱོགས་གང་ན་རིགས་གྱི་བྱུངས་རིགས་གྱི་བྱུ་མོ་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ལྷོག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ནས། ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཤེད་བའམ་བཀལ་བའམ་བརྟན་⁴པའམ་འགལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོང་བར་མི་བྱས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ནས་བྱུང་བ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀུན་སེལ། ཞེས་དང་། “དེ་ཉིད་གྱིས་ཕྱི་དང་ནད་གི་འཆེ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལམ་ཆོས་བཟོད་སྟོན་པ་ལ། “དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་ཤེས་ཕྱིན་ནི་

¹ ག་༣༩་བ་༩་བཟུང་བ། བ་༩༠་བ་༥་བཟུང་བ། ག་༥༡་ན་༩་བཟུང་།

² ག་༣༩་བ་༩་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་གཉེན། བ་༩༠་བ་༩་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་གཉེན། ག་༥༡་བ་༡་ཕྱིན་པར་གཉེན།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ན། ༩༡། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༣༤་༩༠།

⁴ ག་༣༩་བ་༩་བརྟན། བ་༩༠་བ་༡་བརྟན། ག་༥༡་བ་༩་བརྟན།

⁵ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ན། སྟོན་པ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འཕེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་༣་༩།

⁶ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ན། ༩༡། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༩༠་༣།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
མོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལྷ་པོ་འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^༡ རྩི་
བཅུན་མེད་པ་སྟོམ་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷ་པོ་ལས་
འདས་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། ལམ་ཆོས་ཤེས་
སྟོན་པ་ལ།^༢ དེ་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདི་
ན་འཛིག་ཉེན་སྟོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེགས་
གྱི་བྱའམ་དེགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འཛིན་ཅིང་འཆད་བ་དང་། ལྟོག་
ཅིང་ཀྱན་ཚུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལ་རྟག་དུ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱར་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲ་བར་མཛད་དེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་ལ་
སོགས། །ཞེས་དང་།^༣ ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲ་བ་དག་མཛད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས། ལམ་རྗེས་བཟོད་སྟོན་པ་ལ།^༤ དེའི་ཆོག་སྒྲུང་བར་འོས་
པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། བདག་གྲུང་སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་
བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ཡང་སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱེལ་བར་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། ལྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་༣་༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༢། ཉི་མེ་ཁ། ལྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༡༥་༩་༣།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། ལྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་༣་༦།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༢། ཉི་མེ་ཁ། ལྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༡༥་༩་༣༡།

འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སློག་མི་གཙོང་པ་ལ་
སོགས་པ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་
དག འགོད་དང་། ཞེས་གསུངས།¹སངས་རྒྱས་ཉིད་མཛོན་བར་འདོད་པས་
བདག་ཉིད་སློག་གཙོང་པ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ལ་གནས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་འགོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ལམ་
རྗེས་ཤེས་སྟོན་པ་ལ།²ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆེ་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
དང་སྐྱུ་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སེམས་དང་ཡང་མི་
འབྲལ་བར་དེ་དག་གིས་ཆེ་འདི་དང་ཆེ་རབས་གཞན་གྱི་པན་ཡོན་རབ་ཏུ་འཕྲོ་
བར་འགྱུར་དོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ། ཞེས་
གསུངས།³སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཐད་བར་བྱེད་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས། བསྐྱེད་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་
དང་། སྤྱོ་བར་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རིམ་པ་ལྟར་ལྟས་བྱས་པ་དང་།

¹ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥་༣་༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙུང་ལྟོན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༩༩།

³ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥་༣་༥།

འབྲུང་བ་ལས་གྲུར་བ་དང་། བར་གྱི་བར་ཆད་སེལ་བཤོ། །

གསུམ་བ་རྣམ་བ་མ་བཤད་པར་འདོད་བ་དགག་བ་ལ། །ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་
བ་དང་། དེ་དགག་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་། དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ཤེས་བཞིན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གིས་རྣམ་བ་མ་
བསྟན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་རྩིས་ཤེས་ཀྱི་པན་ཡོན་འབའ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་སྤར་བཤད་བ་དང་། མ་བཤད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ལ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་བ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
སྤྱ་འཆད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་ཕྱོགས་སུ་སྟོན་བ་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི་འདིར་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ཉི་བར་མཚོན་བ་ལྟར་ལེན་པའི་གཞུང་གིས་རྣམ་པའི་དོན་
མ་བཤད་པར། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉི་བར་མཚོན་བ་ཉི་
ཆེ་བ་མཛད་པར་ཟད་དེ། བཤད་བ་དང་མ་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱིས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་བ་རྣམས་སྤྱ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་བསྟན་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་བ་ལ། དེགས་
པས་དགག་བ་དང་། ལུང་གིས་དགག་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཛོད་རྟོགས་ཀྱི་^༡དེམ་བ་མ་
བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་གྱི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་བ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༥་༣་ཉ།

^༢ ག་༥༠་བ་༤་ཀྱིས། བ་༥༣་ན་༣་ཀྱིས། ཀ་༥་༣་ན་༡་ཀྱི།

རྟགས་ཁས། ཞེས་འཆད་པ་ལ།¹གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་གིས་ནི་སྒྲོམ་པའི་རིམ་
པ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྩལ་ཟད་
ཀྱང་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་
དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་སྤྱི་ཇི་བཞེན་དུ་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་འཆད་པ་
ལ། གཞན་ཡང་།²དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཀྱང་རི་ལྟར་བྲངས་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཐོང་ལམ་སྦྱེ་བའི་
རྟོན་བཤད་པ་དང་། བརྟོན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
ལུས་རྟོན་བཤད་པ་དང་། སེམས་རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མི་སྟན་པ་
དང་། ཟ་མ་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི་སྤིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་།
འདོད་ལྷ་རིགས་བྱུག་གི་རྟོན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་
སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་མ་སྟན་རྟོན་
ཆང་ཞིང་འགལ་རྟོན་དང་བལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟོན་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ལ་
འཁོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོལ་ས་ཆུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས།³གཟུགས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༣༡༥།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༣༡༥།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། སེམས་ཅམ་ཟེ། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྟུ་བ། ༩༡༩༡༥།

དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་
རྣམས་མཛོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་དེ་དག་ནི་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་
དཀའ་བ་ཡིན་པས། དེ་ཞིག་སྐྱོ་བ་ཚུང་དུས་ཀྱང་བདེན་པ་རྣམས་མཛོན་པར་
མི་རྟོགས་ན་གང་ན་སྐྱོ་བ་ཚུང་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ལྟ་
སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས།^༡གོང་ན་མཛོང་ལམ་
མེད། །མི་སྐྱོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཟ་མ་རྟོག་བཀོད་པའི་
མདོ་ལས་འཕགས་པ་འདིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གིས་ཡི་དུགས་མང་པོ་བདེན་པ་
མཛོང་བ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པ་མཛོང་
པའི་རྒྱ་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟའི་
བྱ་རབ་^༢གནས་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས།^༣འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་བྱ་བྱེ་
བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཅི་མོ་ཅོམ་ཐོབ་
པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལེགས་སྟོན་ཅོམ་
ལ་དགོངས་ནས་སྤུའི་རྟེན་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་
སྤུའི་དགོ་བསྟེན་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དར་ལྗིག་གི་རྗེས་འབྲང་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥༡ མཛོན་པ་གྲ། སྟོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༩༡༧

^༢ ག་༩༡ན་༢་རབས་གནས། བ་༩༣བ་༣་རབས་གནས། ༡༡༥༣བ་༩་རབས་གནས།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༣༡ དཀོན་བཞེགས་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས །ལྟ་ཡི་བྱ་རབས་གནས་ཀྱིས་ཁྱས་
པའི་མདོ་ཆད། ༤༥༢་༥༤

འགའ་ཞིག་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས།¹སྤྱི་མི་སྟུན་པ་དང་ཟ་མ་མ་ནིང་མ་
གཏོགས་པའི་མི་དང་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི། གོང་མའི་རྟེན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁམས་གསུམ་ལ་སྐྱོལ་ས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས།²སྟུན་
མའི་རྟེན་ལ་ལམ་ལ་སྐྱུངས་པའི་བག་ཆགས་འབྲུག་པོའི་དབང་གིས་འདོད་ལྟ་
ཁ་ཅིག་དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང་། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་
དང་པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་བའི་
ཕྱིར། རན་སོང་བ་དང་སྤྱི་མི་སྟུན་པའི་རྟེན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་
དེ། དེ་རྣམས་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་
སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ཡང་
མེད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་མེད། དེ་འདྲའི་འདོད་
སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས།³བདེན་པ་རྣམས་
མདོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་དང་། གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་

¹ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༥༦་པ།

² སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། 10༩་པ།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། 2་པ། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྐྱུ་བ། 67༩་པ།

སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་ལམ་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ན་ལྷག་མཐོང་ཤས་
ཆེ་བ་མ་ཡིན་པས། ལྷག་མཐོང་ཤས་རྒྱུ་བའི་ལམ་གྱིས་^༡ ངང་པོར་བདེན་
པ་རྣམས་མཐོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་
སྟེ། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འབྲུག་ཐོབ་པས་བྱུབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྤྲོ་བ་དངོས་གཞི་པོར་ནས་དཀའ་བ་
ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་
བཤད་ལས། ^༢འབྲེལ་ཆེན་དུ་སྟོམ་ལམ་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་ཅིའི་སེམས་
ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཀྱང་དེས་མཐོང་ལམ་ཡང་མཆོན་མི་རུས་སམ་སྟམ་
མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྒྲེ་
བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་ཅིའི་སེམས་དང་བསམ་
གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་མེད་^༣ དེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^༤གང་ཡང་འདོད་
པ་ཁམས་དང་སྲིད་ཅི་ན། བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་འདི་
ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
བསྟུ་བ་ལས། ^༥བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་

^༡ ག་༤༡་བ་༥་ལམ་གྱི། བ་༤་ན་༤་ལམ་གྱི། ག་༥་ན་༤་གྱི།

^༢ སྒྲེ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱ། ༣༥༦་༦།

^༣ ག་༤༣་ན་༣་མེད་དེ། བ་༤་ན་༤་མེད་དེ། ག་༥་བ་༣་ཡོད་དེ།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༣༤་༤།

^༥ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཅན་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྟུ་བ། ༦༡༤་༤།

ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་^༡ གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ།
མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་^༢ རི་ལྟར་བསྟན་པ། སྐད་ཅིག་མ་དུར་སྤྱི་བ་དབྱུང་པའོ། །དང་
པོ་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཁ་ཅིག །སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཇུག་ཐོགས་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེན་བཞིན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོས་བྲལ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་
ཞིག །སྤྱིན་སོགས་སྤྱོད་པའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་ཟིན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཁ་ཅིག །དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་
ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དེམ་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་
རྟོགས་པ་སྤོང་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྱོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་

^༡ ག་ཅན་ན་པ་མཐོང་ལམ་གྱི། བ་ཅན་བ་ཉ་མཐོང་ལམ་གྱི། ཀ་པ་ཅ་བ་ཅ་མཐོང་སྤོང་གྱི།

གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་མ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སྐད་
ཅིག་མ་དུར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
རྩིས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་
གསུམ་དུ་ཡོད། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་

བཞག་^༡ པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
གཞག་^༢ པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱུང་བྱུང་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་
བརྒྱད་ཡོད། དེ་གང་ཞིག །རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱི་རྒྱུར་བྱུང་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྤང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་

^༡ ག་༤༡་བ་༥་གཞག །བ་༤༤་ན་༣་གཞག །ག་༥༥་བ་༣་བཞག །

^༢ ག་༤༣་ན་༡་གཞག །བ་༤༤་ན་༥་གཞག །ག་༥༥་བ་༤་བཞག །

པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་རྒྱུར་བྱ་
འབྱུང་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སློབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔྱེན།
མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་གིས་བྲངས་པའི་རྗེས་སློབ་ཡེ་
ཤེས་བཅུ་བྱུག་ཡོད།

ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་བྱེད་
པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སློབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སློབ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོག་པས་བྱུང་བར་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སློབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
སེམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྟེ་མ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་བྱ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སློབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
རྟོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་སློབ་དབང་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་
བྱ་སྲིད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་
ཉེ། དེ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། ཁོ་ན་དེ། དེ་ཆོས་
ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱེད་ཐུག། ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རྣམ་

གྲོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་བྱུང་།

གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དུར་བཤད་པ་ལ། སྡེ་པ་རྣམས་ལ་གྲངས་མང་ཉུང་གི་འདོད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གྲགས་ཆེ་བ་ལ། མཛོད་ལས།^༡འདི་ལ་སྐད་ཅིག་བཙུག་ཀྱི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙུག་བཤད། ཡུམ་གྱི་རྒྱུ་འདི་དང་ཀུན་བདུས་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཏུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ། བཤད་ཚུལ་འགོད་པ་དང་། འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་མཛོན་པ་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཇེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། ཆོས་བཅོད་བཞི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཇེས་བཅོད་བཞི་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཇེས་ཤེས་བཞི་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཤད་ལ། ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙུག་ཀྱིས་ཆོས་བཅོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གའི་སྐད་ཅིག་བཙུག་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཞིང་། སྐད་ཅིག་བཙུག་ཀྱིས་ཤེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྐད་ཅིག་བཙུག་ཀྱིས་ཇེས་བཅོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་བཙུག་ཀྱིས་ཆོས་བཅོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢།༥། མཛོན་པ་གྱ། སྤོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༢༥་༦།

དམིགས་ནས་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་འདྲིན་ལ། སྤྱག་
བསྐྱེད་རྩིས་ཀྱིས་རྩིས་བཟོད་ལ་དམིགས་ནས་སྤར་ལྟར་འདྲིན་ཅིང་། དེས་
སྤྱག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲ་བར་བཞག་དེ། ཀུན་བཅུས་ལས།^༡ སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན་སྤར་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སོ་སོར་རང་ལ་མཛོན་སྤྱུང་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབས་སྟེ། གང་
གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཛོད་བས་སྤར་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བ་དེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་
པ་གང་གི་བཟོད་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཛོན་སྤྱུང་དུ་
བྱེད་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་རྩིས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན།
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་
གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་སོ་སོར་རང་ལ་མཛོན་སྤྱུང་དུ་
གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབས་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་^༢རྩིས་སུ་རྟོགས་པར་
ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་རྩིས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ་དེས་པར་
འདྲིན་པའོ། །བདེན་པ་སྤྱག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཅི་
རིགས་སུ་སྤྱར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་མཛད་ཟེར་བའི་ཕྱང་སོ་ལྷའི་རབ་བྱེད་

^༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥༥ སེམས་ཅོམ་འི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཅུས། ༣༣༩-༣༤༡

^༢ ག་༩༩-ན་༥-བསྐྱེད་ལ། པ་༩༥-བ་༣-བསྐྱེད་རྩིས། ག་༥-ན་༦-བསྐྱེད་ལ།

ལས།^༡སྤང་བྱའི་གངས་དང་། གཉེན་པོས་སྤོང་ཚུལ་རྣམས་མཛོད་ལས་བཤད་
བ་ལྟར་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་སྤང་བྱའི་གངས་ལ་སོགས་བ་རྣམས་
ཀུན་བརྟུས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་བཤད། ཐུབ་བ་དགོངས་རྒྱན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་
པར་སྤང་བྱའི་གངས་གཉེན་པོས་སྤོང་ཚུལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་པོ་བཙུ་མཐོང་ལམ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་སྒྲོམ་ལམ་
དུ་འདོད་བ་མཛོད་ལྟར་བཤད་ནས། ལེའུ་གསུམ་པར་སྤང་བྱའི་གངས་ཀུན་
བརྟུས་ལྟར་དང་། གཉེན་པོས་སྤོང་ཚུལ་དང་ལམ་གཉིས་སུ་འདོག་ཚུལ་མཛོད་
ལྟར་བཤད་བ་སོགས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་ངོ་ །

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་བ་དེ་སྤར་ཁམས་གོང་འོག་གི་
བདེན་བ་སོ་སོར་གཏན་ལ་ཐབ་པའམ། ཁམས་གོང་འོག་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་པའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་བཤད་ལ། ཐུབ་
དགོངས་ལས་སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟུས་ལྟར་དང་སྤོང་ཚུལ་མཛོད་བཞིན་དུ་བཤད་བ་
མི་འཐད་དེ། དེ་ཀུན་བརྟུས་དང་འགལ་བའི་བྱིར། བྱུང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ཅེས་
བ་དེ་དབལ་ལྡན་ཆོ་བས་མཛད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་བལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བའི་
འདོད་བ་བཀོད་པའི་བཤད་བ་བྱས། དབལ་ལྡན་ཆོ་བས་དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་བ་ལ་ཡང་དགག་བ་མཛད་པའི་
བྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་ཀུན་བརྟུས་སུ་བཤད་བ་ལྟར་འཐད་དེ། ལེགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། དབལ་ལྡན་ཆོ་བ་གསལ་བ། བྱུང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད། ༡༥༥༥་༣།

བཤད་གསེར་གྱི་འབྲེང་བར།^༡ ཆོས་བཅོད་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཀའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་དུ་མ་ཞིག་གིས་འབྲངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ནི་སྤྱད་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སློན་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་གྱི་དཔེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན། དེའི་ཆོས་ཤེས་ནི་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེའི་རྗེས་བཅོད་ནི་སྤྱད་མ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་རྗེས་ཤེས་ནི་རྗེས་བཅོད་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན། དེས་ཤེས་བཅོད་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་རྗེས་བཅོད་དང་ལམ་རྗེས་ཤེས་གཉིས་མཐོང་ལམ་ཡིན་མིན་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱན་སྤང་ལས།^༢ སོ་སོ་རང་གི་གདུལ་བྱའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་བ་དེ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཅོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་གང་གིས་བཅོད་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་

^༡ སྤྱ་འབུམ་དཔར་ན། གསུང་འབུམ་ཅེ། རྩི་ཅོང་ཁ་ཤ། གསེར་ཐེང་། ༢༡༥༧

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༡། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༢༡༧།

ཞེས་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་སྟོན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ། ཞེས་སོ་སོ་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་
པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ངེས་པར་འཛིན་པ་
དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྟེན་བཞིན་དུ་བདེན་
པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དག་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཞེས་དང་། ལྟན་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཉིད་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པར་
རིགས་པའི་བྱིད། ལྟན་ཅིག་བཙུ་ལ་ནི་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
ངེས་པར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་ཆོས་ཤེས་བཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་ནས། དེའི་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡུལ་
ཅན་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱོག་ཆ་ནས་བསྟན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་བ་
རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་
སོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྟེན་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་༣།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་༥།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་༡༧།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་གྱི་ འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༣༥་༡༡།

ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་སོ། །རྩིས་སུ་ཤེས་པའི་བཅོད་པ་དང་
རྩིས་སུ་ཤེས་པ་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཤེས་བཅོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྒྲུང་བྱུང་བའི་སྟོན་ས་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྟོན་པ་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༡ བཅོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཆོན་མ་མེད་
པར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱལོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་
ལས།^༢ བཅོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཆོན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་
བྱུང་བའི་སྟོན་ས་ཆོས་བཅོད་བཞི་དང་། ཆོས་བཅོད་བཞི་བྲགས་ལ་རྟོགས་པའི་
སྟོན་ས་རྩིས་བཅོད་བཞིར་བཞག་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞི་^༣ ། ཆོས་ཤེས་
བཞི་བྲགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྩིས་ཤེས་བཞིར་བཞག་པས། དེ་བཅུ་དྲུག་
པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༤ དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པས་བཅུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆེན་ སྟོབས་དཔོན་སངས་བུ་བཟང་གོ། འབྲེལ་ཆེ། ༡༡༡༤་༡༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦ སེམས་ཅན་གྱི་ འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༢༣༥་༡༣།

^༣ ག་ཅེ་པ་ན་ཆོས་ཤེས་བཞིས། པ་ཅེ་ན་ཆོས་ཤེས་བཞིས། ཀ་ཤེ་ན་ཆོས་ཤེས་བཞིས།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆེན་ སྟོབས་དཔོན་སངས་བུ་བཟང་གོ། འབྲེལ་ཆེ། ༡༡༢༠་༦།

དུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་^༡ རྟོ། །ཞེས་དང་།

ནམ་བཤད་ལས། ^༡ བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྤར་མདོན་སྤུས་དུ་མ་རྟོགས་པ་
ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ན་སྤར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་
སྤོང་བའི་ཐབ་མའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྱག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་
པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཟོད་པ་
བཞིའོ། །དེའི་ཐེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་དུ་སོང་བའི་སློ་དེ་ལ་སྐྱག་
རིགས་པ་ལ་མི་སྐྱག་པར་རྟོགས་པས་ཐེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལྷོག་པས་སྤེལ་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཐེས་བཟོད་
བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུ་ལ་དུ་ཡོད་ལ།
དེའི་དུས་ན་སློ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་རྟོ། །བདེན་བཞིའི་
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་
རྟོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་མ་ལངས་པར་སློ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་
ཐོབ་པ་ནམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་
ལྷོག་པས་སྤེལ་བ་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེས་ཤེས་བཞི་དང་
ཤེས་པ་བརྒྱད་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུ་ལ་དུ་ཡོད་པས། མཉམ་
གཞག་སྤུན་གཅིག་གིས་བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་བརྩ་དུག་
གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་སྐྱེལ་པ་ཡིན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟར་འདི་དག་

^༡ ག་༤༥་བཞིན་རྟོ། །བ་༤༡་ན་༣་བཞིན་རྟོ། །ག་༥༤་ན་༥་ཡིན་རྟོ། །

^༢ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྤྱི་དོན་རྒྱ། ༣༦༠༦།

གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཁོ་རང་མ་རྟོགས་ཟེར་བ་
ལེགས་པར་བཀག་གོ།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞུང་བྱ་དོན་
དམ་བཤེན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བཤེན་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གཞུང་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞུང་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱང་མེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་
པ་དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲིགས་ལས།^༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པས་དེ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞིན་དེ་རྣམས་བྱ་
རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།^༢ སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་
ཤེས་བ་སྟེ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༣ སྐད་

^༡ སྤྱི་འབུམ་པར་ན། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་མཚན་ཟེ། ལམ་སྒྲིགས་ཐེག་མཆོག་སྟོ་འབྲེད། ༣༣༧།

^༢ བསྟན་འཕྲུང་དཔེ་བསྟུང་ན། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༥་༡༠༡

^༣ བསྟན་འཕྲུང་དཔེ་བསྟུང་ན། ༥༦། སེམས་ཅན་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༣༣༥་༡༥༡།

ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་བ་འབྱུང་བས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་
བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་སྐད་ཅིག་མ་དུར་སྐྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། འདོད་བ་དགོད་བ་དང་། འཐད་
ཕྱོགས་བསྟན་བ་དང་། བྱུང་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་སོ་
སོའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བར་འདོད་བ་དང་། སོ་སོའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་
འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །བདེན་བཞི་ལ་རིམ་བ་ལྟར་
ཤེས་བ་དང་སྟོང་བ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་
གྱི་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་
ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་གྱི་ཆོ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནམས་
སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་བྱིར།
རྟགས་བྱུ་བ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་སྟུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་བྱུ་བ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དེ་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་གི་རྒྱ་
ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མ་སྤངས་པར་འབྲས་བུ་སྟུག་བདེན་
སྟོང་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་
ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པས་
བྱུ་བ་པའི་བྱིར། དེའི་ཆོ་སྟུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་

ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱུག་ཀྱན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་སྤྱུག་ཀྱན་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱུག་ཀྱན་སྤངས་པའི་
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག །སྤྱུག་ཀྱན་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དང་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ལམ་བདེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྤྱུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱུག་བསྐལ་ཆོས་ཤེས། སྤྱུག་བསྐལ་
རྗེས་བཟོད། སྤྱུག་བསྐལ་རྗེས་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཏེ། དུས་དེར་
བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དང་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་དེར་སྤྱུག་ཀྱན་མཐོང་སྤང་སྤངས་
པའི་འགོག་བདེན་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་
མཚན་དུ་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་བདེན་པ་སྤྱུག་མ་གསུམ་གྱི་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་འབྲས་
བུའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྤྱུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་ཞིང་། བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་
མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་འགོག་ལམ་རྣམས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་
སོའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྐྱེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་སྤུན་གཅིག་ལ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དུག་སྐོང་།

བའི་རྒྱས་པ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་དེ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་གཞག་སྤུན་གཅིག་ལ་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༡ རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་སྤོང་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དུས་སུ་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ངོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ལམ་སྒྲོམ་མོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པར་བསལ་བས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཁོ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་འདིར་ཞུགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཞན་དག་ན་ལེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དུས་དེར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་།

^༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༥༡། ཤེར་བྱིན་ཆ། སྤོང་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་༡༩།

སྟོང་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^༡དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་
ཡིན་པ་ལ། ཁོད་མ་གཞན་གྱི་བརྟག་བྱ་གང་། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་
ཡོད། ཅིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་
མཐོང་སྤང་དུ་སྦྱར་བའི་འཇིག་རྟེན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་བདེན་འཇིན་ཀུན་བཏགས་
ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་ཏེ་ཞེན་ཅིང་ཞེན་པ་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེས་བདེན་འཇིན་
ཀུན་བཏགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་འབྲུག་བདེན་
བདེན་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཡོངས་
སུ་སྟོང་བ་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སྟུག་མ་རྣམས་སྟུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བ་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་མངོན་རྟོགས་ལས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྟུག་
བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དུས་དེར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་སྦྱེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་མཐོང་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཁོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཁོད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༩༧་༣་༡༧།

སྤང་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྤང་
ལས།^༡ གཞན་དག་ནི་འདིག་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུའི་ཆོགས་དང་། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་
པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་པ་ཡིན་ལ། གྲོལ་བ་ནི་
དམིགས་སུ་མེད་པ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་
དེའི་དོན་དུ་རྣམ་པ་ལྷག་མ་གོམས་པར་འགྱུར་རོ། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའམ། བདག་མེད་པའམ་སྟོང་པ་ཞེས་སྟོམ་
པའི་སྟོབས་རྩོགས་པ་ཡིན་ཏེ།^༢ དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་
སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆད་མ་གཞན་གྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་
ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་སོ་སོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་^༣ འཐད་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ལ། ལུགས་དང་པོ་དེ་མི་འཐད་དེ།
སྤྱག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཐོབ་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་གྱི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ཆ། མྱོས་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་པ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༩༥་ན་༡༩།

^༣ ག་༩་ན་གཉིས་པ་འཐད། བ་༩་བ་ན་གཉིས་པ་ལ་འཐད། ༡༡་ན་༩་གཉིས་པ་འཐད།

ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་དེར་སྤྲུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་
པའི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྤྲུག་
བསྐལ་ཆོས་བཐོན་གྱི་དུས་དེར་སྤྲུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་
བདེན་མངོན་དུ་བྱེད་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་རྟོགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱ་བའི་
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་འགོག་
པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་སློམ་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་སྤོང་བའི་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་འཐོབ་^༡ པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་
པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་
ལས། ^༢འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་
དེ། སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་འགོག་པ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས། འགོག་བདེན་ལ་ལམ་བདེན་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་
དང་། གཞི་གཅིག་གིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་ཅར་

^༡ ག་༤༩ན་༤་འཐོབ་པར། བ་༤༩་བ་༢་འཐོབ་པར། ཀ་༤༩་བ་༥་ཐོབ་པར།

^༢ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ། རྒྱལ་ཆོབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ། ༣༥༩་༥།

དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །འོན་ཏེ་འགོག་པ་མངོན་^༡ དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་
 ཟེར་ན། སྤྱི་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་བཅུ་དྲུག་གིས་དབྱེ་བ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་རྒྱན་ལུགས་ལུགས་པའི་མིང་ཅན་མཐོང་ལམ་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་རྒྱན་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་
 བཤད་ལས། ^༢འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྤྱི་རིམ་ཅན་དུ་མི་
 སྐྱེ་བར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ལུགས་གནས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་འདི་ལ་འཕེན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་
 ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཡང་རིམ་ཅན་
 དུ་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་རང་ལུགས་གང་ལྟར་བཞེད་སྟུང་ན། འདི་ལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་
 རྟོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་བཟོད་སྤྱུག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གོམས་པར་
 འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་

^༡ ག་༤་བ་༡་ཐོན་དུ། བ་༥༠ན་༡་ཐོན་དུ། ཀ་༦་༣་ན་༡་མངོན།

^༢ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ། རྒྱལ་ཆབ་ཟླ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱལ། ༣༥༧

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། སྣམ་དུ་དོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་ལེགས་པའི་ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
རྣམས་འདོན་པ་ལ།^༡དེ་ལྟ་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
རྟོགས་པ་ཡིན་པས། རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་མ་མཐོང་བའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་གཞན་
པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ངི་སྐད་
འབྱུང། ཞེས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལེགས་པའི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
རྗེས་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་འདོན་ལོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། རྒྱན་
སྤང་ལས།^༢དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལ། ཉ་
ཕྱིས་ལ་དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། གཤམ་ཏེ་འཁྱལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། ཡོན་ཏྲ་
གཞན་སྒྲོར་མི་བྱེད་ན། གང་དུ་ཡང་རུང་འཁྱལ་པའི་རྒྱས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
རྣམ་པ་གཞན་དག་གཤམ་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རྒྱང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བཅས་པ་རུང་ནས་འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དག་གི་སྒྲོམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་
པས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ།
དགོངས་པ་འདི་དང་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་མངོན་པར་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་༡༥༡

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༩་༡༥༡

རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་
བོ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཆ་གང་ལ་གོམས་པ་བསལ་
བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པར་སེལ་བར་
བྱས་པ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་བ་པ་སྤང་བའི་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་
རྣམས་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་
སྟེ། ཅི་ཅམ་གྱི་རྣམ་པས་ངེས་པར་སེལ་བར་བྱེད། བསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་
པ་འབྲུལ་བའི་མཆོན་མ་དང་བལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་ན་དེ་རྣམས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐལ་ཆོས་བཅོད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ལེགས་
པར་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྤྱི་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱད་བསྐལ་ཆོས་བཅོད་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་དུས་དེར་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བ་གཉིས་མ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐེན་ནས་མཐོང་སྤང་སྤྱི་བ་
གཉིས་སྤང་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་ན་མཐོང་སྤང་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་

པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་གི་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་
རྟག་པར་སློང་འདྲེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་གི་འཁྲུལ་པའི་
དབང་གིས་འཁྲུལ་བ་སླེད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་
གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཐུན་བ་ལས་ཉ་ཕྱིས་ལས་དངུལ་གྱི་སློང་འདྲེན་པའི་
འཁྲུལ་བ་སླེད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སླེལ་ཡང་ལྷོག་པའི་སློན་ས་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
པ་འདི་དང་། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྟོབས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལས་སླེལ་བར་མ་ཐུན་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དེས་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཡང་། དེས་བདེན་བཞིའི་
མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློན་ས་དེས་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་བསལ་བུས་པ་
དེའི་ཆེ་དེ་མཐོང་སྤང་དེ་སྤང་བུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང་། མ་
ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཆེ་དེ་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སོ་སོ་སླེལ་བའི་
མངོན་སུམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེས་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་

ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་
པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་། དེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་རོ་ཞེས་
ཟེར་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་
ནས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་པས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་མ་
ལུས་པར་སྤོང་བྱས་ཤིང་། སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་མཐོང་ཡང་
དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་མེད་
ཅིང་། སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེ་ཉིད་སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་དང་བྱུང་མེད་དུ་ཐལ་
བའི་སྤྱིན་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དེས་ནི་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སོ། །འབྲུལ་པའི་མཆོན་མ་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་ཞིང་། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱུད་ལ་འབྲུལ་པའི་མཆོན་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱུད་ཅིག་ཅར་དུ་
སྤྱོ། དེ་རྗེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་
སྤང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་
ཤེས་དེ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་བཞིའི་
མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
སྟེ། དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤོང་བྱས་པ་གང་ཞེག །རྒྱ་མཆོན་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་
དུ་འགོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཤེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་
རྣམས་བཞིར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་པོར་སྐྱེ་བས་རྣམས་གཅིག་ དེ་
རྣམས་ཆོས་ཤེས་བཞི་སྐྱེ་བས་རྣམས་གཅིག་ དེ་རྣམས་རྣམས་བཟོད་བཞི་སྐྱེ་བས་རྣམས་
གཅིག་ དེ་རྣམས་རྣམས་ཤེས་བཞི་སྐྱེ་བས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་
ཆེན་ལས།^༡ སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྣམས་ཐོགས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ། ཞེས་སོ་སོ་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྣམས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
རྣམས་ཐོལ་ལམ་གྱི་རྣམས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ཤེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ། ཤེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆེན་མོས་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༥་༡༤།

བ་བརྒྱད་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བེད་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་དེའི་བཟོད་བ་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྒྱས་བར་སྤེལ་ན་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིར་ཡོད་དེ། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། ཆོས་བཟོད་
བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་། རྗེས་བཟོད་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་
ཤེས་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་དུ་སྦྱེ། ཆོས་བཟོད་བཞིའི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་།
ཆོས་ཤེས་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་། རྗེས་བཟོད་བཞིའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་དུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་།
ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་
དེ་ཆོས་བཟོད་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཆན་གཞི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་དང་
རྗེས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་
པའི་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་བ་
བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ། དེའི་ཤེས་བ་བརྒྱད་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བེད་བ་མི་འཐད་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་
རིག་དེ་རྗེས་བཟོད་དུ་འཛོག་དུ་^༡རིགས་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་
ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལོ་གང་རུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་རྗེས་ཤེས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་རྗེས་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བའི་རང་རིག་དེ་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་རྗེས་བཟོད་དུ་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་
དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དེས་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། ཆོས་
བཟོད་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་བཟོད་བཞིར་
བཞག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

^༡ ག་༥༡ན་༣་འཛོག་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། བ་༥༣་བ་༥་འཛོག་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། ག་༤༤ན་༤་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་ཀ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དཔ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་
ལས།^༡ རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དཔྱད་པ་པོས་པའི་མཐོང་ལམ་
སྐྱེ་བ་ན་རིམ་བཤེད་གཤམ་པར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་
དང་། ཀུན་བདུས་ལས།^༢ རྒྱལ་སྤྱི་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན།
གཞན་ཡང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་
གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
དང་འགལ་ཞིང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་
མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་འདའ་བྱེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

^༡ སྤྱི་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས། རྒྱལ་ཆབ་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་ལོ་རྒྱུ། ༡༣༠་༣།

^༢ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༩༤་༦།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་གྲུང་དུ་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་བཤམ་ལས། རྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་མོད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྦྱུང་པའི་སྐོ་
མངོན་གྲུང་དུ་ཡོད་ག་ལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་འདའ་བྱའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདའ་བྱའི་ས་གང་ཞིག །དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། དེས་ན་འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དང་འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེ་མངོན་གྲུང་དུ་
རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤམ་ལས། རྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིབ་བ་གཉིས་ཀུན་

^༡ སྦྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤམ་སྦྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༩་ན་པ།

^༢ སྦྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤམ་སྦྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༩་ན་པ།

བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བཅོམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱལ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་མངོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ས་
ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ། རིགས་པ་བྱལ་བྱ་བ་ལས།⁹ ཆོས་
ཤེས་པ་ཡི་མཐུག་ཐོགས་སུ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་
སྤ་བ་ཡང་། །གང་གིས་སྦྱེ་བར་རྣམ་བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་
ནི། །རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་
དེ་ལྟར་བཤད་པས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་སྦྱེ་འགག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྤུག་
བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་སྦྱེ་འགག་མེད་པར་
རྟོགས་ལ་རང་བཞིན་དེ་ཡང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བདེན་པ་བཞིན་
རང་བཞིན་ཅིག་ཅར་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
པ་མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིམས་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མངོན་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤུག་ རིགས་པ་བྱལ་བྱ་བ། ༥༩༡༥།

རྟོགས་གཅིག་ཏུ་བཅད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལུང་མ་བཅུ་བྱུག་ཏུ་བཞག་
པ་ནི་སྟོས་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་པན་གདགས་པའི་ཕྱིར་བཞག་སྟེ། བདེན་བཞིའི་
རང་བཞིན་ལ་མི་སྐྱག་པས་ཆོས་བཅོད། ཚུལ་བཞིན་དུ་རིག་པས་ཆོས་ཤེས་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་སྐྱག་ཅིང་རིག་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པས་རྗེས་
བཅོད་དང་རྗེས་ཤེས་སོ་ཞེས་བཞེད་ལ། བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་
པ་གནས་པ་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རོན་དམ་
པར་རྣམ་པར་དག་པ་སོ་སོར་རིག་པ་སྟོས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་གནས་ཕྱིར་དུ་གདུལ་བྱའི་ངོ་མོར་སྟོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་
བཅུ་བྱུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་གཅིག་
གིས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་། གུན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་བཅུ་བྱུག་
ཏུ་བཤད་པ་རྣམ་གཞག་ཅུམ་དུ་མཛད་པ་སོགས་དུ་མ་བྱུང་ཡང་རང་ལུགས་
ཀྱི་སྤར་བཞིན་ཁས་ལྷངས་པས་ལུགས་འདི་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་སེམས་ཏེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་ཤེས་བཅོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་སྟོས་པ་རྣམས་སྟོང་
ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོམ་ལས་བཤད་པ་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། རོན་དངོས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། མཐོང་བའི་ལམ། བྱེད་པ་དང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥། སེམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། བསྐྱ་བ། ༢༤༥-༦།

ནི། ཞེས་འཆད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༡ མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སློམ་པའི་ལམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སློམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སློམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྱང་མེས་ས་རྣམས་གིས་རང་གི་སྦྱོན་རིག་པར་བྱས་ནས་ལམ་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་།^༢ ལྷ་རྣམས་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དྲོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གིས་བསྟན་^༣ ། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་སློམ་ལམ་གྱི་དང་པོར་སློམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སློམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དེ་སློམ་ལམ་ལས་བརྗོད་བྱ་ཅུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༡༥༡་༡༠།

^༣ ག་པ་༥་༣་ན་༡་བསྟན་ནས། ༥༩་བ་༥་བསྟན་ནས། ༡༦་ད་བ་༦་བསྟན་ནས།

ཡོད་དེ། གདུལ་བྱས་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་སྒོ་བ་བསྐྱེད་
པས་རྒྱ་སྒོམ་ལམ་ལ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པ་ལ། ^༡བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉུང་བ་ཉིད་དང་གདུལ་བྱ་འབྲས་བུ་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་
དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་དེའི་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་
དོན་བཤད་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^༢རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་
ཡང་བྱེད་པ་བྱལ་ཡོད་པ་ལས་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་
རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་
པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། བྱེད་པ་སེམས་
དུལ་བས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཞན་ལ་འདུད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་ཞི་བས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཞན་གྱི་གཞོད་པས་མི་བཞི་བའི་བྱེད་པ་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^༣བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་རང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་ནི་རོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་
ནས་ཞི་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འཆད་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འཆད་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༩།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་མེད་ལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེད་ ༡༥༡་༡༡།

བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ན་སྤྱིན་པ་ཡང་མི་དམིགས་གཏོང་བ་ཡང་མི་དམིགས་ལེན་པ་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ།¹ བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐམས་ཅད་ལ། །འདུད་དང་། ཞེས་དང་།² དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།³ དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བདག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཆོན་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ཡང་བཅོམ། གཞན་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཆོན་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ཡང་བཅོམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །ཞེས་དང་།⁴ འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།⁵ “ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གཞན་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༣་༡༧།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་པ་དཔོན་མེང་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༧་༤།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༥་༡།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་པ་དཔོན་མེང་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༧་༥།

⁵ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༦་༤།

ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འཛིན་པར་འགྱུར།
ཞེས་བ་ནས། དེ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དྲུག་གཏོར་རམ་བྱད་བྱས་སམ་མེད་འོ་བས་
སྤྱ་གཏོར་རམ་མཚོན་གྱིས་བཏབ་བམ་དྲུག་སྤྱད་དམ་ཆུང་བོར་ཡང་བྱད་སྟེ། དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀོ་ཁུ་ཤི་
ཀ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་རིགས་སྤྲུགས་ཆེན་མོ་ལོ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་བ་ལ། གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^༡ བ་རོལ་
གྱིས་བྱས་པའི་གཞོད་པ་རྩིས་སྤྲུབ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་སྟོན་བ་ལ།^༢ དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་
འདི་ལྟར་བདག་མི་དམིགས། གཞན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བ་ནས། སྤྱ་མེད་རྩོགས་བྱང་ཐོབ་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་དང་ནི། ཞེས་དང་།^༣ ཡང་དག་པར་
རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་དུ་
གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་སྟོན་བ་ལ།^༤ ཀོ་ཁུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་འདི་བྱིས་
ནས་འཛིན་པར་འགྱུར། ཞེས་བ་ནས། ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ཀྱི་སའི་ཕྱོགས་དེ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༡༥༤་༩༡།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༥།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༡༥༢་༡༥།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་ཏེ་མེ་ཏྱག་དང་སློམ་
དག་གིས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་མར་བྱ་བ་དང་བསྟེ་སྒྲ་དུ་བྱ་བ་དང་རིམ་
གྲོར་བྱ་བ་དང་བཀྱར་སྟེར་བྱ་བར་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
པ་ལ། རྟེན་མཆོད་ཉིད། །ཅེས་དང་། །རྟེན་གྱི་ཡུལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་དུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་བསློམས་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལ་རང་དབང་དུ་བྱེད་པ་སོགས་
དུག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སློམ་ལམ་བསློམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་
གྱི་བྱེད་པའི་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་ན། བྱེད་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཞི་བས། བྱི་
རོལ་དུ་སྤྱོད་པོ་གཞན་འདུད་པ་དང་། བྱེད་དུ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
རྒྱལ་བས། བྱི་རོལ་དུ་དུག་མཆོད་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པས་མི་ཚུགས་པ། བྱེད་
དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱེད་ཚུབ་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས་པས་བྱི་རོལ་དུ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་
སུ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་དུག་དུ་ཡོད།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་སློམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། །ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༥༩། ༥༡

རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་
པ་གང་ཞིག །མཆོན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་
སྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོ་རང་
གི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་ཐྱོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
མཆོན་བྱ་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་འཐད་པ་གང་ཞིག །མཆོན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་ཐྱོང་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག །ས་མཆོམས་ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འདྲིལ་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཅུས་

ལས།^੧ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ས་བཅུ་རྣམས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་
ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །རང་
ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམས་སྟོབས་གྱིས་
ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། དེའི་མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས་ལམ་མ་
ཞུགས་ནས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཡོངས་སྤྱིའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་
ཅན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བསྒྲོམས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་དེའི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིའི་
བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིའི་འཕྲིན་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་ལོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་

^੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༤། སེམས་ཅམ་རྒྱུ། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ੨੦੦੭

^੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༤། མཆོན་པ་ཀྱི། སྒྲོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ੧੩་ཨ།

དང་། སོ་སེའི་ངོ་བོ་བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་བ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་བརྗོད་བྱ་མང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་མེད་སྒོམ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༡ བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐག་བ་དང་བཅས་བ་དང་ཐག་བ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་བ་དང་། བརྟེན་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མྱིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་བ་བྱུང་མེད་འདོད་ལྟ་རིགས་བྱུག་དང་བཅས་པའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་རྟེན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་ཤིན་ཆང་ཞིང་འགལ་ཤིན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྐྱེས་ཐེན་གནས་པའི་རྟེན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༥-༩༥༦།

ལ་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་གྱི་
རྟོན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོམ་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཀ^༡་
ཡོད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^༡འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་ས་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་
ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད། སྐྱོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། མོས་བསྡུ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་དུ་ཡོད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དང་། སྐྱབ་
པ་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད། ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོའི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་ཅིང། རེ་རེ་ལ་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ།
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཚུལ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

^༡ ག་༥༥་བ་ན་དགུ་ཀ། །བ་༥༥་ན་༥་དགུ་ཀ། །ཀ་༥༥་ན་ན་དགུ་ཀ། །

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྒྲོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༩༩༤་ལོ་

ཁོ་ན་ལེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྒོམ་ལམ་
དུ་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱུང། དེ་དེར་ཐལ། ས་གཉིས་པ་པ་དེ་དེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང། ཁོ་ན་ལེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་
པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ས་གཉིས་པའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བདེན་འཛིན་
དང་བྲལ་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲོ་བུར་གྱི་བྱི་མ་དང་
བྲལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རང་གི་གཟིགས་པའི་འོར་རང་ཉིད་བྱི་
མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་བྱི་མ་དང་མ་བྲལ་བའི་རྩོན་པ་སྟེ།^༡ བའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉོན་
མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྟེ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་

^༡ ག་༥༩་ན་ན་བསྟུ། བ་༥༥་བ་༩་སྟུ། ཀ་༥༥་བ་༩་བསྟུ།

དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་
དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་ལེ། སྤྱོད་ན་འཕེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན།
ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་
རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་པའི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་ལས།^༡འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི་སྤྱོད་
དོན་འཕེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི་སྤྱང་བྱས་བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།^༢མངོན་
པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཟག་བཅས་ལ་སྤྱང་བྱས་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་
འཕྲེན་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་

^༡ སྤྱོད་འབྲེལ་པར་མ། གསུང་འབྲེལ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ། ༣༧༤་༣།

^༢ སྤྱོད་འབྲེལ་དཔར་མ། གསུང་འབྲེལ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ། ༣༧༤་༥།

པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་།
དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
བྱུབ་སྟེ། ཉོན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སོ་སྟེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཟག་པ་དང་བཅས་ན། ཏྲག་པ་དང་བཅས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན།
ཉོན་མོངས་འཁོར་དུ་ལྡན་པའི་མིག་གི་^༡ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་
སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^༢འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་
སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་དུག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རིག་པར་
བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཏྲག་པ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཏྲག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། རོང་རྒྱུག་པས། བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་རབ་

^༡ ག་༥༦་བ་༥་མིག་གི། བ་༥༤་བ་༡་མིག་གི། ཀ་༢་ན་བ་༡་ཡིད་ཀྱི།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠༥། སེམས་ཅམ་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡༣་༡།

མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་གྱིས་མ་ངེས་ཤིང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་
པ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒྲོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
དང་རྟོག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཆེན་གྱིས། སྤྱོད་
འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་
བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད། ཅས་གསུངས། དེ་ལ་ཨར་ཆེན་པོ་སོགས་གྱིས་^༡ དག་ས་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་
དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པར་རྟོག་པ་
གནས་སྐྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་གཉིས་
དེ་གང་ལ་བྱེད། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ལ་བྱེད་དམ། བདེན་སྤང་ལ་
བྱེད། དང་པོ་སྤང་ན་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤོན་དུ་སོང་བའི་མོས་
པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

^༡ ག་པ་ན་མ་སོགས་གྱིས་དག་ས། བ་པ་བ་མ་སོགས་གྱིས་དག་ས། ཀ་པ་བ་མ་སོགས་དག་ས།

དེར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། བདེན་འཛིན་སྤངས་ན་བདེན་
སྤང་སྤངས་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་
ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྤང་བའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་སྤང་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྗེས་སོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་བས་རྣམ་མཁྱེན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་
དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མ་རྟོགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱམ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་འཇལ་བའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྟོག་པ་
མེད་ན། སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པར་འགྱུར་
ངོ། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་གང་ཞིག ཁཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག རྗེས་སོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་
སྟོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་
གསལ་བར་སྤང་བའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག སྟོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་

༡ སྟུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུ། ༣༧༤-༦༡

མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱོད་འབྲས་རྒྱུ་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱོད་འབྲས་རྒྱུ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དེ། ཅིག་ཤོས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ན། སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དེ་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག །ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་དང་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་གང་རྒྱུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་སྒྲིམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་
གྱི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱོད་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲིམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་དང་། ཟག་
མེད་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆོམས་སྦྱར་བ་
དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། བྱེད་ལས་གྱི་སྒྲོན་ས་མཐུག་བསྟུ་བ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་
དང་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་ལ་
མོས་བསྐྱེད་སྦྱོར་སུ་ཡི་རང་སྒྲིམ་ལམ་གསུམ་དུ་ཡོད། ཅེས་འཆད་པ་ལ། ཇོ་འེ་
བྱིར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་པ་དང་ཟག་བཅས་པ་མོས་པ་དང་། བསྐྱེད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་མེད་ལོ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩-༡༩།

རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མོས་པ་སྒོམ་ལས། བསྐྱོ་བ་སྒོམ་ལས། རྩིས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་
ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མོས་པ་དངོས་^༡ དང་། །མོས་པ་འཛི་པན་ཡོན་
དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཛོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྐྱོ་བ་ཅོས་
ཀྱིས་^༢ འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པ་བྱུག་པ་འཛི་སྐབས་སུ་ཤེར་
བྱིན་གྱིས་ས་སྤྱོགས་མཚོད་པའི་གནས་སུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་
ནས། ^༣ དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་
ལ་ལས་ཤེར་བྱིན་འདི་བྲིས་ཤིང་སྤྲེགས་བམ་དུ་རྒྱུད་པར་བབྱིས་ཏེ་བཅངས་
ལ་དེ་ལ་མེ་རྟོག་དང་སྒོས་དང་ཐེང་བ་དང་བྱུགས་པ་དང་བྲེ་མ་དང་ན་བཟའ་
དང་གཏུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་དང་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་དུ་མར་མེའི་
ཐེང་བ་དང་མཚོད་པ་མང་པོ་དག་གིས་རིམ་གྱོད་དང་སྒྲ་མ་དང་བསྐྱེ་སྒྲ་དང་
མཚོད་པ་བབྱིད་པ་དང་གང་ལ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐྱུ་གདུང་རྣམས་
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཚོད་རྟེན་དུ་བཅའ་ཏེ་བཅའ་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་མེ་
རྟོག་དང་བདུག་སྒོས་དང་བྲི་དང་བྲེ་མ་དང་བྱུགས་པ་དང་བ་དན་མང་པོ་དག་

^༡ ག་ཡ་ན་ན་བསྐྱོས། བ་ཡ་བ་ཡ་བསྐྱོས། ཀ་ཡ་ན་ན་དངོས།

^༢ ག་ཡ་ན་ན་གྱི། བ་ཡ་བ་ཡ་གྱི། ཀ་ཡ་ན་ན་གྱིས།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྐྱོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༡༩༠༥།

^༤ ག་ཡ་ན་ན་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག། བ་ཡ་བ་ཡ་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག། ཀ་ཡ་ན་ན་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག།

གིས་རིམ་གྲོ་དང་སྒྲ་མ་དང་བསྟེ་སྟེ་དང་མཆོད་པ་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་མང་དུ་འཕེལ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བཙུ་
ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཀོ་ལུ་ཕེ་ཀ་ཁྱོད་ཉིད་ལ་རི་ཡི། རི་ལྟར་འདོད་
པ་དེ་ལྟར་ཕྱང་སྟོན་ཅིག །ཅེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་རང་དོན་མོས་
པ། གཉིས་དོན་མོས་པ། གཞན་དོན་མོས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་རྒྱང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྟོན་པ་ལ།¹ ཀོ་ལུ་ཕེ་ཀ་དེ་རི་སྟམ་
དུ་སེམས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། དེ་
བཞེན་གཤེགས་པ་གཉིས་ལམ་གང་ལ་བསྐྱབས་པས་མངོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན།
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བཙུ་ལྟ་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་
པས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་
པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་འདི་ལས་བྱུང་ངོ་། ཞེས་དང་།² དེ་
ནས་ཡང་བཙུ་ལྟ་འདས་ལ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུ་ལྟ་འདས་འཇམ་བུའི་གླིང་གི་མི་གང་ལགས་པ་འདི་
རྣམས་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་མེ་རྟོག་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཀོ་ལུ་ཕེ་
ཀ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་³ པ་མོས་པ་དམན་པ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུ་ལྟ་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༠༡༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུ་ལྟ་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༥༥།

³ ག་ཡ་པ་པ་ལྟན་པ། པ་༩༠ན་པ་ལྟན་པ། ཀ་པ་ཡ་པ་ལྟན་པ།

སེམས་དམན་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་དགའོ། །ཞེས་
དང་། ^༡ ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གཞན་ཡང་སྤྱར་
བ་དང་བདེ་བར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་
འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་འདི་རབ་ཏུ་སྤྲེལ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་རིམ་གྱིར་བབྱིད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མཆོད་
པར་བབྱིད་ན་དེ་ནི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། ^༢ ཀོའུ་ཤི་ཀ་
རིན་པོ་ཆེའི་^༣ རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ལྟ་ཞོག་གི། ཀོའུ་ཤི་ཀ་གལ་ཏེ་
རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཟུང་ན་ལས་འདས་ནས་མཆོད་པའི་ཕྱིར་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་རིན་པོ་ཆེའི་རང་
བཞིན་གྱི་མཆོད་རྟེན། ཞེས་པ་ནས། མཆོད་པར་བྱེད་ན་དེའི་བསོད་ནམས་མང་
དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། ^༤ ཀོའུ་ཤི་ཀ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་གང་བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་ནས། བཀྱར་སྒྱུར་བྱས་ན་
དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། ^༥ ཀོའུ་ཤི་ཀ་སྤྱིང་བཞི་པའི་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡ ཅི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་ཁྱི ༡༥༡་༡་༡༤༡

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡ ཅི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་ཁྱི ༡༥༤་༡་༡༡

^༣ ག་༥་བ་༥་རིན་པོ་ཆེ། བ་༤༠་བ་༥་རིན་པོ་ཆེ། ག་༥་ན་༥་རིན་པོ་ཆེ།

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡ ཅི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་ཁྱི ༡༥༤་༡་༡༤༡

^༥ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡ ཅི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་ཁྱི ༡༥༥་༡་༡༡

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་
བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་ནས། དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་
དང་། ཀོའུ་ཤི་ཀ་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་
རྟེན་གྱིས་གང་བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་ནས། དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་
ལོ། །ཞེས་པ་དང་། ཀོའུ་ཤི་ཀ་སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་གང་བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་ནས། དེའི་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་ཡོད་པ་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ཀོའུ་
ཤི་ཀ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་གང་བ་ལྟ་ཞོག་གི་ཞེས་པ་ནས། རྩ་ན་མེད་པའི་སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་
དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་
གྱི་ལྟ་རྣམས་དང་། འོག་མེན་གྱི་བར་གྱི་ལྟ་འཁྲུག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་
ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཐོགས་པོ་ཤིང་
ཕྱིན་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༤་༡༩།

² བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༤་༡༩།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༥་༡༩།

⁴ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༥་༡༩།

པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་ཤེར་བྱིན་
གྱི་མིང་ཡོངས་སུ་སྒྲོག་པ་དེ་ལྟར་བྱིན་པའི། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་
བར་གྱི་ཡོངས་སུ་འབྲེན་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ནས་ལྟེང་དབང་པོ་བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་འདི་ཉིད་དང་ཆེ་རབས་བྱི་མ་ལའང་
ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཀྱང་དོགས་^༡ པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་
སྩལ་པ་དང་། འདི་ནས་ལྟེང་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་
ཤེར་བྱིན་འདི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་འདིས་ཡོན་ཏན་འདི་
དག་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། “ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་
ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་ཤེར་བྱིན་འདི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིད་དུ་
འོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། “སྤོབས་པ་མི་འཕྲོགས་”^༢ པ་དང་ལྡན་པར་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༡༠༥་༡༧།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༡༡༣་༡༧།

^༣ བ་༥༤་ན་༢་འདོད།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༡༡༦་༥།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༡༡༤་༥།

^༦ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༡༡༤་༡༧།

^༧ བ་༥༤་བ་༣་འཕྲོགས། བ་༦༡་ན་༦་འཕྲོགས། ཀ་༢་༡་ན་༣་ཕྲོགས།

འགྱུར་བ་ཡིན། སྒྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་མི་འཕྲོགས་^੧ པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་
འདི་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གྲང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་
དང་། ^੨ ཀོའུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་
འདི་བྲིས་ཤིང་སྒྲེགས་བམ་དུ་བྲས་ཏེ་འཆང་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་པ་དང་། ^੩ དེ་ནས་བཙམ་
ལྷན་འདས་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། བཙམ་
ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེས་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་གྱི་འཛིག་
རྟོན་གྱི་ཁམས་ན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་བཟུང་བའམ། ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་སེམས་དང་
ཡང་མི་འབྲལ་བར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་དགུ་ཡོད་པ་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ^੪ ཀོའུ་ཤི་ཀ་གལ་
ཏེ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་མ་བཟུང་མ་
བཅངས། ནས། བསྟེ་སྐད་དུ་བྲས་མཆོད་པར་བྲས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་
པ་དང་། “དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་རྟོ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་ཡོངས་སུ་མ་བརྟགས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་ན་ཁྱོད་
ལ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། ནས། བརྟག་ཏུ་མ་

^੧ ག་༥༤་བ་མ་འཕྲོགས། པ་༤༡་ན་༤་འཕྲོགས། ཀ་༥་ན་མ་འཕྲོགས།

^੨ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩་༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ ੩੩੭་༥།

^੩ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩་༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ ੩੩༩་༥།

^੪ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩་༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ ੩੩༤་༡༠།

^੫ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩་༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ ੩੩༠་༡༤།

མཆིས་པ་དང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་སྒོས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་པ་དང་།^༡བཙུང་ལྟན་འདས་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ལྟ་དང་མི་
དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། ཉམས། སངས་རྒྱས་
གྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་དུ་མཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།^༢བཙུང་
ལྟན་འདས་གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་བྱུར་བྱུར་བལྟམས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཅའ་
ལ། ཉམས། བཙུང་ལྟན་འདས་འདི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལ་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཏེ་གཉིས་སུ་བགྱིར་མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
དང་།^༣བཙུང་ལྟན་འདས་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུང་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་མདོ་
དང་དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཉམས། དེ་ཅིའི་སྟོང་དུ་ཞེན་འདི་ལས་བྱུང་བ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུང་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།^༤བཙུང་ལྟན་འདས་གཞན་ཡང་
རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཛིན་པར་འགྱུར། ཉམས།
དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་དེ་དག་གི་མཚན་པ་བརྟེན་སོ། །ཞེས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༤།༤།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༤།༧༥།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༤༠།༡༡།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༤༥།༡།

བ་དང་།¹དེ་ནས་ཡང་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དེ་དག་ནི་པར་བྱིན་རིན་པོ་ཆའི་སྟོང་དུ་
གྱུར་བའོ། །ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཆོག་གི་སྤྱོད་ལུལ་
མ་ཡིན་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །ཞེས་བ་དང་།²བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། ཀོ་ཁྱ་
ཤི་ཀ་དེ་དེ་བཞིན་ལོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། འདས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པོ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཇི་སྟེད་ཅིག་
བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱང་བ་དེ་དག་ཤིང་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་
བ། ནས། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་དག་བཙུག་པོ་པའི་ཆོས་རྣམས་
སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བ་དང་།³བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་
ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤིང་བྱིན་འདི་ནི་པར་བྱིན་ཆེན་པོ་སྟེ། ནས། ཀོ་ཁྱ་ཤི་ཀ་དེ་
བཞིན་དུ་པར་བྱིན་ལྟ་ཤིང་བྱིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་རམ་གྱི་བྲག་ཏུ་མ་དམིགས་
སོ། །ཞེས་པའི་བར་རྣམས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆའས་སྐྱུ་པ། ཅུ་བ། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཙས་
སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོར་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༡༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༩༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༡༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༩༧།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༡༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༩༦།

ཡོད་དེ། མོས་པས་དགེ་ཆ་གསོག་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིས། ཞེས་
འཆད་པ་ལ།^༡ ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ཆན་དང་པོ་དགྲའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མོས་པ་རང་
གི་དོན་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས། མདོ་ཆན་གཉིས་པ་དགྲའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། རང་གཞན་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས། མདོ་ཆན་གྱི་མ་དགྲའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། གཞན་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས་^༢ ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
ཡང་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་གསུམ་
ཞེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །རྒྱུ་དང་འབྲེལ་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
འདོད། །ཅེས་གསུངས། དེ་དག་ལ་ཡང་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དུ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་
ཉི་ཤུ་ཆ་བདུན་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་
ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་
ནས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཆ་བའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ལ།^༣ རང་
དང་གཉིས་ཀ་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་རིམ་ལྔར་མོས་པ་བཞེན་
མཐོང་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༧-༡༧།

^༢ ག་༤༠་བ་ན་གཞན་དོན་དང་། མོས་པ། བ་༤༩་ན་པ་གཞན་དོན་དང་། མོས་པ། ག་པ་༤་ན་༤་གཞན་དོན་དང་། ཞེས་
གསུངས། མོས་པ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༧-༡༨།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མོས་པའི་ཡུལ། མོས་པའི་རོ་བོ། མོས་
 པའི་རྒྱ། མོས་པའི་བྱེད་ལས། འདིར་བསྟན་མོས་པ་གཏན་ལ་འབེབ་¹ པ་དང་ལྷ་
 ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་
 གྱི་མོས་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞུང་ལམ་གཉིས་མོས་ཡུལ་སལ་པ་དང་།

༡ བ་༤༡ན་མ་འཁེབ་པ། བ་༤༢བ་མ་འཁེབ་པ། བ་༤༣ན་མ་དབབ་པ།

འབྲས་བུ་ཤེར་བྱེད་མོས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྦྲང་ལས།^༡ ཤེས་རབ་
པ་རོལ་བྱེད་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་
གྱི་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་འདེད་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་མཆོད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྤྱི་ལ་མཆོད་པའི་བྱེད་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་འདེད་བོད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རོ་བོ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། བྱེད་
མོས་པའི་རོ་བོ་ནི་ཆད་མེད་པའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ངེས་
ལ་བྱ་ཞིང་། སྐབས་འདིའི་མོས་པ་ནི་ཤེར་བྱེད་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་པའི་
དང་བའི་དད་པ་འཇམ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོག་^༢ གསལ་ལས།^༣ འདིའི་
རོ་བོ་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པར་འཛིན་པའོ། །ཞེས་དང་། དག་
ལྡན་ལས།^༤ མོས་པ་ནི་དད་པ་དང་འདུན་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདོད་པའི་
མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། འོག་ཏུ་འཆད་པས་ཤེས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེར་བྱེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཏན་ལ་འབབ་པར་བྱེད་པའི་
ཡུང་རིགས་རྣམ་དག་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི། མོས་པ་སྟོམ་ལམ་དེ་བྱེད་ལས་
བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་གཞན་ལ་དགྲི་བར་མ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེར་བྱེད་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་སོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༡༤༥་༣།

^༢ ག་༤༡ན་༤་ཆོགས་གསལ་ལས། པ་༤་༣་ན་༣་ཆོགས་གསལ་ལས། ཀ་༡་༥་ན་༤་ཆོག།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེར་བྱེད་ཉ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆོག་གསལ། ༤༤༡་༡།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ ཤེར་བྱེད་ཏ། སྟོབ་དཔོན་ཤེས་ཀྱི་ཉེ་མི་དག་ལྡན། ༣༩༥་༡༦།

ནུས་པ་སོགས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་པར་
བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སའི་ངོ་བོ། གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་
རྒྱ་མཆན། མོས་པ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ། ས་མཆོམས་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི།
ཡུམ་དོན་གསུམ་སོ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་དེ་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་
པ་ལ། ཅ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། ཉིང་ལག་གི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ། དོན་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཅ་བའི་སྒྲོ་ནས་རང་དོན་
མོས་པ། གཉིས་དོན་མོས་པ། གཞན་དོན་མོས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མོས་པ་
རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །རྣམ་གསུམ་ཞེས་
བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དེ་གསུམ་སོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་
ཆེན་པོ་^༡ གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ནི། །རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
སྟེ། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི།
དེ་ལ་ཉིང་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་སོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་སོགས་
གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱང་དུའི་རྒྱང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་
ཡང་རྣམ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། དེས་ན་མོས་པ་སྒྲོམ་

^༡ ག་༤༡་བ་ཅ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ། བ་༤༣་བ་༡་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ། ག་༥༤་བ་ཅ་རྒྱང་དུ་འབྲིང་།

ལམ་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དགུ་ཆོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་ལྟར་ན། རྩི་བཅུན་བདུན་དུ་^༡འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་ལ། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་
བའི་ཐེག་ཆོན་གྱི་རྩིས་ལ་མཛོན་ཉོགས། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད། དབྱེན་དགུ་ཡོད། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་རིགས་འགྲེ། བཞི་པ་ལ། མོས་པ་
སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བསམ་པས་གཞན་
དོན་ལ་དམིགས་པ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྦྱོར་བས་རང་དོན་གཙོ་བོར་སྦྱབ་པས་
རང་དོན་མོས་པ་དང་། གཞན་དོན་དང་རང་དོན་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོར་སྦྱབ་པས་
གཉིས་དོན་མོས་པ་དང་། སྦྱོར་བས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སྦྱབ་པས་གཞན་དོན་
མོས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་དོན་མོས་པས་བསམ་པ། གཞན་དོན་
སྦྱོར་བས་རང་དོན་གཙོ་བོར་སྦྱབ། གཉིས་དོན་མོས་པས་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་
ཀས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཆ་མཉམ་དུ་སྦྱབ། གཞན་དོན་མོས་པས་
བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སྦྱབ། ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟར་
ཡང་ཉི་ལྔ་ལས། ^༡རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གི་རང་གི་དོན་ཉིད་སྦྱབ་པར་
བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབྱེ་བཤོ། །རང་
དང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་གི་གཉིས་ཀའི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་གྱི་
དོན་ནི་གང་གི་གཞན་ཁོ་ཅའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་༤་བ་༥་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ། བ་༤་ན་བ་༣་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན། ཀ་༢་༤་བ་༤་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་ཕྱོགས་སྟེ། ཉི་ལྔ་ད། ༡༣༤་༢།

ལུ་པ་ནི། དུམ་ལ་མོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་མོས་པ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་དོན་སུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་འཛོལ་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། སུག་པ་ནི། རང་དོན་མོས་པ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཙོ་ཆེ། གཉིས་དོན་མོས་པ་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཙོ་ཆེ། གཞན་དོན་མོས་པ་ས་བཅུ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་ས་བཅུ་ཀ་ན་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་¹ གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་སུ་ཡི་རང་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་ཅ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དུམ་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྒྱུར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པར་ཐལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ན། དེ་དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

¹ ག་༤ན་༥་ཐེག་དམན་གྱི། བ་༤་ཅ་ན་ཤ་ཐེག་དམན་གྱི། ཀ་༤་ཅ་ན་ཤ་ཐེག་ཆེན།

ཁ་ཅིག །ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།
རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་
ཟེར་ན། ཡུམ་རང་དོན་^༡ གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་ལ་
དེ་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་དོན་གསུམ་
གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་
པའི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་དང་བལ་པའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུ་ལ། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་མ་དག་ས་
བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེར་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པའི་ར་རྒྱལ་སྤ་མོ་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པས་

^༡ ག་༤༡་བ་༡་རང་དོན་གསུམ་གྱི། བ་༤༤་ན་༤་རང་དོན་གསུམ་གྱི། ཀ་༡༠་བ་༥་རང་དོན་གྱི། མཐའ་དཔྱད་ལས་ཀྱང་
རང་དོན་འབྲུང་གནས་ཞེས་སོགས་གསལ།

བསྐྱུས་ཏེ། དེར་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པའི་བྱིར། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ས་བཅུ་པས་བསྐྱུས་ཏེ། དེར་གཞན་
དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་ས་
བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་དོན་མོས་
པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ས་བདུན་པ་བ་ཆོས་
ཅན། ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་
པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ས་བཅུ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་རང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་
གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཀྱས་པར་ཐལ། གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག །རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དུམ་གཙུག་པོར་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང་། དུམ་གཙུག་པོར་གཞན་དོན་གྱི་
འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེར་བྱིན་ནི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ལས་

འཕྲོས་ནས།^༡བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཤིང་བྱིན་འདི་ནི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བའི་སྤྲད་དུ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་
དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། བསྟོད་པ་དང་། བཀྲམ་
བ་དང་། བསྐྱུགས་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་བསྟོད་པ་ཙམ་དགུ་
པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༢བཙུག་ལྷན་འདས་ཤིང་བྱིན་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བའི་སྤྲད་དུ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའོ། །བཙུག་
ལྷན་འདས་ཤིང་བྱིན་འདི་ནི་ཆད་མ་མཆིས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་དང་།
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའོ། །མི་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་པའོ། །གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའོ། །མཐའ་ཡས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་འཕེལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།^༣ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཇི་སྤྲད་དུ་བསྟོན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་བྱ་དུ་སོང་སྟེ་
སྟོན་ཅིང་། ཞེས་སོགས་དང་།^༤ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
ལ་བཀོད་ན་དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་གྱི་འཛུལ་བུའི་སྤྲིང་གི་སེམས་
ཅན་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩༩།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩༩།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩༩།

དང་།^੧ དེ་བཞིན་དུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་ཀྱིས་སོགས་དང་།^੨ དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ། ཞེས་སོགས་དང་།^੩ དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞག་ན། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་བྱང་ཚུབ་ལ་བཞག་ན། ཞེས་སོགས་དང་།^੪ རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་བས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལ་བཞག་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱན་མི་གཅོད་པའི་དོན་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཞེས་དང་།^੫ དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ཞིག་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་བས་བཞག་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལ་བཞག་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། ཞེས་པ་རྣམས་གསུངས།

གཉིས་པ་བཀྱར་བ་ཙམ་དགྲ་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^੬ དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ཞིག་

^੧ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ੩༥༠་ཨ།

^੨ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ੩༥༠་ཨ།

^੩ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ੩༥༠་ཨ།

^੪ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ੩༥༡་ཨ།

^੫ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ੩༥༡་ཨ།

^੬ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ੩༥༡་ཨ།

འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་སེམས་ཅན་སྤྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་བ་བས།
ཞེས་སོགས་དང་།^༡ དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ཞིག་འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་བ་བས། ཞེས་སོགས་དང་།^༢ དེ་
བཞིན་དུ་ལ་ལ་ཞིག་འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་རྒྱུ་
ལ་བཀོད་བ་བས། ཞེས་སོགས་དང་།^༣ ཀོའུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་
བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལས་ལ་བཀོད་བར་གྱུར་ན་ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེ་རི་ལྷ་མ་དུ་
སེམས། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་དེའི་རྒྱས་མང་དུ་
འཕེལ་ལམ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་པོ་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་མང་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེ་
བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་ཤེར་བྱིན་འདི་བྱིས་ནས་
སྤྲེགས་བཅ་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུང་དུ་ན་བྱིས་པའམ། ཞེས་སོགས་དང་།^༤ ཀོའུ་ཤི་
ཀ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་དོན་
གཞན་ལ་ནམ་གངས་དུ་མར་བྱེ་སྟེ་སྟོན་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་དང་།^༥ ཀོའུ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥། ༡༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥། ༡༥།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥། ༡༥།

^༤ བ་༤༥་ན་གིས། བ་༤༥་ལ་ལ་གིས། ཀ་༩༥་བ་ལ་གི།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥། ༡༥།

^༦ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥། ༡༥།

ཞི་ཀ་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཤེར་
ཕྱིན་འདི་འཛིན་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དང་། ཀོ་ཁྱ་ཞི་ཀ་གཤམ་ཏེ་རིགས་ཀྱི་
བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལས་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཞིང་དེ་བཞིན་
གཤམ་གས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོད་མེད་
གངས་མེད། ཅེས་སོགས་དང་། ཀོ་ཁྱ་ཞི་ཀ་གཤམ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱམས་
རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལས་བསྐྱལ་པ་ཆོད་མེད་གངས་མེད་གཤམ་དུ་མེད་
པའི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཞེས་སོགས་
དང་། ཀོ་ཁྱ་ཞི་ཀ་འཛུམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་རིགས་ཀྱི་
བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་ན།
ཀོ་ཁྱ་ཞི་ཀ་དེ་རི་སྟེམ་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེའི་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
མང་ངོ། །བདེ་བར་གཤམ་གས་པ་མང་ངོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་
བ། ཀོ་ཁྱ་ཞི་ཀ་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་ཤེར་
ཕྱིན་འདི་དོན་དང་ལྷན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་རྣམས་གསུངས།

གསུམ་པ་བསྐྱབས་པ་ཅན་ལ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་སྟོན་པ་ལ། ཀོ་ཁྱ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩་༣།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩་༣༠།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩་༣༡།

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༩་༣༢།

ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་སྤྱི་གི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོན་པ་དེ་དག་རིགས་ཀྱི་
བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་
ན། ཞེས་སོགས་དང་། རི་སྟོན་པ་བྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད། ཅེས་
སོགས་དང་། དག་བཙུན་པ་ཉིད་ལ་བཀོད། ཅེས་སོགས་དང་། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་
གཞན་ཡང་ཕྱོགས་བཙུའི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཞིང་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟོན་གྱི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རིགས་ཀྱི་བུའམ་
རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་ན། ཞེས་
སོགས་དང་། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ལ་
ལས་འཛམ་བུའི་སྤྱི་གི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོན་པ་དེ་དག་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བར་བྱས་ན། ཞེས་སོགས་
དང་། སྤྱི་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོན་པ་
ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོན་པ་དང་།
ཞེས་དང་། “སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོན་པ་དང་།
སྟོང་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་སྤྱི་གི་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་པ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༩་༩༩།

² བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་པ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༩་༩༩།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་པ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༩་༩༩།

⁴ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་པ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༩་༩༩།

⁵ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་པ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༩་༩༩།

སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོད་པ་དེ་དག་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་བཀོད་པ་བས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ལ་ནི་དེ་ཅམ་དུ་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་མི་དགོས་ཀྱི་འདི་ནི་འཁོར་བ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་མནར་བའི་བྱིར་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་ནས་གསུངས། དེ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། ¹དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རི་ལྷ་རྗེ་ལྷར་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་²འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ། ཅུ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་དེའི་ཕན་ཡོན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མོས་པ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་དེ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ³དེ་སྒྲོམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དེ་ལྷར་མོས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་བ་དང་བསྟུགས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༣༡༠་༡།

² ག་༤༥་ན་༡་པོའི། བ་༤༤་བ་༥་པོའི། ཀ་༣་༣་བ་༥་པོ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་བྱིན་པ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་༥་༥།

དེའི་དོན་འཆད་པའི་སྒོ་ནས་མོས་པ་སྒོམ་པའི་པན་ཡོན་དེ་སྒོན་པ་ལ། ཤེས་རབ་
པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བའི་དོན་བཀའ་བ་དང་། རང་བཞིན་ངོས་བརྒྱུང་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྒོན་པ་ལ། རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སྟེ། གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་སོ་
སོར་རྣམ་པ་དགུ་པོ་གོ་ངེས་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བར་
བྱེད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་བཀའ་བ་དང་བསྐྱགས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྒོན་པ་ལ། །དེས་ན་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་དོན་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་གཅུམ་^༡ བུའི་ངོ་བོ་ནི་
མ་^༢ ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་
ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། བསྟོད་པ་དགུ། བཀའ་བ་དགུ། བསྐྱགས་པ་དགུ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་
སྒོམ་ལམ་བསྒྲམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་
པན་ཡོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་པོ་དགུ་སྒོམ་པའི་སྐབས་
སུ་བསྟོད་པ་དགུ། བར་པ་དགུ་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་བ་དགུ། ཐ་མ་དགུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་བྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༥་༡༥།

^༢ ག་༤་༥་ན་༤་གཅུམ་བུའི། བ་༤་༡་ན་༩་གཅོམ་བུའི། ག་༤་ན་༥་གཅུམ་བུའི།

^༣ ག་༤་༥་ན་༤་ངོ་བོ་ནི་ཡིན་ནོ། །བ་༤་༡་ན་༩་མ་ཡིན་ནོ། །

སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟུགས་པ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད། ས་མཆོམས་མོས་བ་སྟོམ་
ལམ་སྟོམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་བ་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་སྟོན་བ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^༡ འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^༢མོས་པའི་པན་ཡོན་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པས་མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པར་གསུངས་བ་ལས་འཕྲོས་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆེན་བྱམས་པས་གནས་བརྟན་
རབ་འབྱོར་ལ་སྤྲས་པ། བཅུན་བ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་
ལྟན་པའི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། མོས་བ་སྟོམ་ལམ་ཀྱི་འོག་ཏུ་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
མོས་བས་བསགས་པའི་དགེ་ཅ་རྣམས་བསྟོ་བས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་བ་ལ། ^༣དེ་ལྟར་
མོས་བ་ལ་བསྟོ་བ་འབྱུང་བས་གཉིས་བ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་བ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་བ་ལ། ^༤ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་བར་
ཅན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་བར་ཅན། ཞེས་
པས་བསྟོ་བ་བྱུང་བར་ཅན་དེ་བསྟན་ནས། བསྟོ་བའི་བྱེད་ལས་དེ་སྟོན་བ་ལ། དེ་

^༡ ག་༤་བ་༡་བཅོས་ཀྱི། བ་༤་ཉ་༥་བཅོས་ཀྱི། ག་༤་བ་༣་བཅོས་ཀྱིས།
^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༡༥་༤།
^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༥་༡༤།
^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༥་༡༥།

ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བསྟོ་བའི་རོ་བོ་བཅུ་གཅིག་སྟོན་
པ་ལ། གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་གསུངས། དེ་ཡང་། དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་
ཅན། །ཞེས་པས་བསྟོ་བྱའི་རྩེ་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དེ་བསྟན། ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟོ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་
དེ་བསྟན། དཔེན་དང་། ཞེས་པས་བསྟོ་བ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དེ་བསྟན།
སངས་རྒྱུ་མ་བསོད་ནམས་ཆོག་ས། །རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་
པས་རང་གཞན་^༡ ཀྱི་དགོ་ཅ་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དེ་བསྟན། །ཐབས་བཅས།
ཞེས་པས་ཕྱིན་བྱག་གི་དགོ་ཅ་ལ་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དེ་བསྟན།
མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པས་བསྟོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་
བདེན་ཞེན་དགག་པ་དེ་བསྟན། སངས་རྒྱུ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་^༢ ཐ་སྟན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་དགོ་ཅ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
སར་བསྟོ་ཞིང་འཁོར་བའི་རྒྱུར་མི་བསྟོ་བ་དེ་བསྟན། ཟུང་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟོ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ། བསྟོ་བའི་གངས། གང་དུ་བསྟོ་བ། གང་གི་ཆེད་དུ་བསྟོ་བ།
དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྟོ་བ། གང་གིས་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ནི་^༣ རྣམ་པ་བཅུ་
གཉིས་བྱེད་དོ། །ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི་^༤ སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་

^༡ ག་༤་བ་༡་གཞན། བ་༤་༡་བ་༤་བཞིན། ག་༤་ན་༡་བཞིན།

^༢ ག་༤་ན་༡་ཀྱི། བ་༤་༡་བ་༤་སོགས་ཀྱི། ག་༤་ན་༣་ཀྱིས།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུངས། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཟུང་སྟོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༤་༡༤།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུངས། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཟུང་སྟོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༤་༡༤།

པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོ་བ། ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་ནི།¹སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ། ཞེས་འཆད། བཞི་པ་ནི།²མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་བྱིད། ཞེས་འཆད། ལྷ་
པ་ནི། མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱར་གསུངས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལམ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་རྒྱའི་ངོ་བོ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་
པ་རྣམས་ཀྱིས། ཞེས་འཆད། འོན། བསྟོ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་དོ། །ཞེས་
འཆད་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་བསྟོ་བ་བྱེད་པར་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ།
མདོ་ལས།³བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྷན་པའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་
མོང་དུ་བྱས་ཉི་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་དངོས་པོ་དང་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་
ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་ཉིད་རབ་ཅེས་
བྱའོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡོངས་
སུ་བསྟོ་བ་བྱེད་པར་ཅན། ཞེས་དང་།⁴རྫོགས་བཤད་པའི་མོས་པ་བྱེད་པར་ཅན་
དང་། ཞེས་དང་།⁵“དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་ཉ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་ཉ།

³ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། ཉི་ཁྱེལ། རྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ༣༡༥་༥།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༩།

⁵ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༩།

དུ་སྒྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བསྟོན་བའི་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ལ།^༡ དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་^༢ རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་
ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།^༣ སྒྲ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པ་
རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གདུལ་བར་བྱ་བའི་
སེམས་ཅན་ལ་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
གྱི། ཞེས་གསུངས། ཅ་འགྲེལ་འདི་གཉིས་བསྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པར་
སྦྱར་རོ། གཉིས་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་
ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
སྒྲས་སོ། །བྱམས་པ་གང་ཡང་བྱང་ཆེན་འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་
གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་ཆད་མེད་གངས་མེད་གཞལ་དུ་
མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་སོགས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མེད་དག་གིས་རི་ལྟར་མཆོན་
མར་བྱས་ཏེ། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་
དེ་དག་དང་དམིགས་པ་དེ་དག་དམིགས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་འདས་ཀྱི་ཁྱི་ ༣༡༦་ཅ།

^༢ ག་༤་ན་༥་ཐེག་པ་བ། བ་༤་ན་༥་ཐེག་པ། ༡༡་ལ་ཅ་ཐེག་པ་བ།

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤར་ཕྱོགས་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༤༦་ ༡༥།

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་འདས་ཀྱི་ཁྱི་ ༣༡༦་པ།

གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཞེས་
 དང་།^༡མི་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༢ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་
 དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་
 བསྟོ་བ་སྟོན་པ་ལ།^༣ བྱམས་པས་སྦྱས་པ། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་
 ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
 ཤིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆན་ཉིད་
 རོ། །ཞེས་དང་།^༤ ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༥ བསྟོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
 དང་། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དབེན་པར་ཤེས་པའི་བསྟོ་བ་སྟོན་པ་ལ།^༦ གལ་ཏེ་
 བྱང་ཆེན་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་ཏེ་ཕྱང་པོ་དང་
 ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབེན་པར་འདུ་ཤེས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
 དོན་བཤད་པ་ལ། དབེན་དང་། ཞེས་དང་།^༧ དབེན་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༨ བདག་
 ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༢།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༣།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣་༣༩་༧།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༥།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༦།

^༦ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣་༣༩་༨།

^༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༩།

^༨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩་༡༣།

ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རིགས་དང་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་
 བློ་བའི་བསྟོ་བ་སྟོན་པ་ལ།^༡ གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་བཙུག་པ་
 འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་འདས་པ་
 དེ་དག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བློ་བའི་བྱས་ནས་འདི་
 ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
 པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས། །རང་བཞིན་བློ་བའི་སྟོན་ཡུལ་
 ཅན། ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཆོགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་བློ་བའི་དང་། ཞེས་དང་།^༢ དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོ་བའི་དང་།
 ཞེས་གསུངས། དུག་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་
 སྟོན་པ་ལ།^༣ བྱམས་པས་སྤྲོས་པ་བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་དགོ་
 བའི་རྩ་བ་དེ་དག་མཆོན་མར་མི་བྱེད་ཅིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
 བ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐབས་བཅས། ཞེས་
 དང་།^༤ ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༥ སྤྲོས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། ཞེས་གསུངས། བཙུན་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཆོན་མ་མེད་

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་པ་འདས་ཀྱི་ཁྲི། ༣༣༧་༡༧།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༨། འེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་ཀྱི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༦་༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༨། འེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་ཀྱི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༦་༡༩།

^༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་པ་འདས་ཀྱི་ཁྲི། ༣༣༨་༡༧།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༨། འེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་ཀྱི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༦་༦།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༨། འེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་ཀྱི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༦་༡༩།

པའི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་སྒྲོན་པ་ལ།^੧ འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཁ་ཟས་བསོད་པ་ཁ་དོག་
སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་བྱི་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དུག་དང་འབྲེས་པར་
གྱུར་ན་ཁ་དོག་དང་བྱི་དང་རོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་^੨ ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་།^੩ མཆན་མ་
དང་། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བསྐྱོ་བ་སྒྲོན་
པ་ལ།^੪ བྱམས་པས་སྤྲུམ་པ་རི་ལྟར་འདས་པ་དང་མ་གྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་སྟེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། ཞེས་དང་།^੫ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བ་
དང་། ཞེས་དང་།^੬ ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་ཞེན་པའི་བསྐྱོ་བ་སྒྲོན་པ་ལ།^੭ གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་
བྱ་མོས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་དགེ་བ་རྣམས་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་
བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་གཟུགས་གང་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་

^੧ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༧། ཉི་ཁྱེལ། སྒྲོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ੩༩༠། ༡༠།

^੨ ག་༤༧་ན་འོང་བ་ཡིན། བ་༤༨་ན་འོང་བ་ཡིན། ཀ་༤༩་བ་༤༩་འོང་བ་ཡིན།

^੩ བསྐྱོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੫༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੨༥༤་༡་༣།

^੪ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༧། ཉི་ཁྱེལ། སྒྲོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ੩༩་༣་༣།

^੫ བསྐྱོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੫༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੨༥༤་༢།

^੬ བསྐྱོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੫༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੨༥༤་༡་༤།

^੭ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༧། ཉི་ཁྱེལ། སྒྲོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ੩༩༤་༣།

གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་མ་ཡིན་མ་འོངས་
པ་མ་ཡིན་དུ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཆོན་མའི་ཚུལ་ལམ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། ཞེས་དང་།^༡ཁམས་
གསུམ་པར་མི་གཏོགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
དང་། ཞེས་གསུངས། བཅུ་པ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྟོར་བ་རྒྱུང་
དུ་སྟོན་པ་ལ།^༢དེ་ནས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་
བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་
གྱི་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་བྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། བསྟོར་བ་དེ་ནི་རབ་ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཙོ་བོ་ཞེས་
བྱའོ། །མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །རབ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྒ་
ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གོང་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བསོད་ནམས་
ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྟོར་བ་འབྱིང་སྟོན་པ་ལ།^༣རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟོང་གསུམ་
གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་
དེ་དག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་བྱུང་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། བསོད་ནམས་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བའི་བསྟོར་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ལ།^༤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༠་༥།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༥༣་༢།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༥༣་༥།

^༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༥༥་༡།

སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་རྩི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་
ལྟར་བྱང་ཆེན་ལ་རིམ་གྲོང་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་མར་བྱེད་པ་བསྟེ་སྟེང་དུ་བྱེད་མཆོད་
པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོ་ཆེན་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
ཡིས། །བསྐྱོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་སོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་
དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་
བ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་དང་། སྟེ་དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། རྒྱུན་
དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒྲ་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པ་རྣམས།
ཞེས་གསུངས། ཡང་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ལ། སྟེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་དང་འགྲོགས་ཏེ་
ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་ཏོ། །ཀྱེ་མ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཐབས་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ་འདིས་
དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་སོགས་ནས། བྱང་ཆེན་དམིགས་
སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་འདི་ནི་རབ་ཅེས་བྱའོ། །སྒྲ་མ་མེད་པའི་
བར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་དོན་ནི། ས་གཉིས་པ་པའི་རྒྱུད་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༦་པ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༦་པ།

³ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༢། ཉི་ཤེས་ལ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཤེས་ ༩༥༢་པ།

གྱི་བསྡོམས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་བསྡོམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དོན་
འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མཛོན་
རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་ལ། བསྡོམས་ཀྱི་རྗེས། བསྡོམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྡོམས་ཀྱི་དབང་པོ། བསྡོམས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། བསྡོམས་ཀྱི་དགོས་པ། བསྡོམས་ཀྱི་སྒྲ་ལས་དངོས་དང་དུག་
ལས། དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་དེ་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྦྱར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་
སྒྲོམ་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲིར་བསྟན་བསྡོམས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་དེ་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་
རྣམས་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་
པའི་སེམས་པ་དང་། མི་ཟད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱུས་པ་
བསྡོམས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་
ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་བསྡོམས་ཀྱི་དབང་པོ་

༡ ག་༤་ན་༤་དབང་པོ། བ་༢༠་ན་༣་དབང་པོ། ཀ་༤༤་ན་༤་དབང་པོ།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལྟེ། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ། ༤༢་ན་༣༠།

ཡིན་ཏེ། དེ་རི་ལྟར་བསྐྱོ་བའི་དོན་ལྟར་དུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བཞི་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱན་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་དགོ་ཅ་མི་
ཟད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་བསྐྱོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས།¹ དངོས་སམ་
ཡང་ན་བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྤྱད། །སེམས་ཅན་
ཁོ་འདི་དོན་གྱི་བྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་བསྐྱོའོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་སངས་
རྒྱལ་གཉིས་པས།² རྒྱལ་སྐས་སྒྲོན་ལམ་གང་གྲུའི་སྤྱང་ནམས་ནི། །དམ་ཆོས་
འཛིན་པའི་སྒྲོན་ལམ་ནང་འདུས་པར། །གསུངས་བྱིར་དགོ་ཅ་རི་སྤྱོད་བསགས་
བ་ནམས། །ཀྱན་ཀྱང་བསྐྱན་བ་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོས། །ཞེས་དང་། །སྒྲོ་
གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ནང་ཆུ་ཐིགས་
སྤྱང་། །རྒྱ་མཆོ་མ་ཟད་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་བསྐྱོས་
དགོ་བ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ལྷ་བ་ནི། དགོ་ཅ་སྒྲ་མེད་རྗེ་གས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་བྱུང་པར་
ཅན་དང་ལྟན་ཏེ། འབྲས་བུ་དམན་བ་སྤལ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་སྤྱོན་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྤྱད་པས་མི་ཟད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེས་ན་བསྐྱོ་བ་ལ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་བྱིས་ཀྱང་། སྒྲོན་ལམ་ལ་བསྐྱོ་

¹ ག་༤་བ་3་དབང་ལོ། བ་20་ན་4་དབང་ལོ། ག་11་བ་7་དབང་ལོ།

² བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡ དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྐས་ཞིབ་སྒྲ། སྤྱོད་འབྲུག་། ༤2་༤6།

³ སེར་བྲེས་ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ། རྗེ་གས་བརྗོད། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། རྗེ་གས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ། 3༤༤།

⁴ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༢ དབུ་མ་ཞི། རྒྱལ་སྐས་ཞིབ་སྒྲ། བསྐྱབ་བརྟམས། 7376-73། མདོ་འདི་བསྐྱབ་
བརྟམས་སྤྱངས་པ་མ་གཏོགས་མི་སྤྱང་།

བས་མ་བྱུང་སྟེ། བདག་གིས་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
བྱའོ་སྟེ་མ་པའི་འདུན་པ་དེ་སྟོན་ལམ་ཡིན་ཞིང་བསྟོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ལ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་
སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྩིས་ལ་མཛོན་རྟོགས། བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་བཅུ་
གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། ཁོ་ན་རེ།
རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་
སྟོམ་ལམ་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་
གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
རྟོགས་མ་བྱུང་པོ། །ཁ་ཅིག་ རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་གི་རྒྱར་སྐྱུར་
པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩིས་ལ་མཛོན་རྟོགས་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ །དེ་
མི་འཐད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྩོགས་བྱང་གི་རྒྱར་སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོགས་བྱང་གི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་

༡ ག་༤༩ན་ན་རྟོགས་མ་བྱུང་སྟེ། བ་༡༠བ་༡་རྟོགས་མ་བྱུང་སྟེ། ག་༤༩ན་ཅ་རྟོགས་མ་བྱུང་པོ།

པོ། །ཁ་ཅིག །རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་
པ། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། རང་གི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་
བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་
བྱེད་པའི་དེར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་གི་དགོ་ཅ་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་གྱི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་
པའི་ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དེའི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཐག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
སྒྲ། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པས་ཟས་སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་རྫོགས་
བྱང་དུ་བསྟོ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསྟོ་བ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་ཅིང་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^༡འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^༡བསྟོ་བའི་
སྐབས་སུ་དགོ་ཅ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བར་

^༡ ག་༤་བ་ན་གྱི། བ་༥་ན་༥་གྱིས། ག་༤་བ་༩་གྱིས།

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༤༥་ཉ།

གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་
རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ཡོངས་སུ་
བསྟོ་བར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་བསྟོམས་ཏེ་གཞལ་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་རབ་ཀྱི་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བ་ཞེས་བཀའ་སྤྱལ་ན་རྩི་ཅམ་གྱིས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་རབ་དང་
གོང་ན་མེད་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་
སྤྱལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་འདས་པ་དང་མ་གྱུན་པ་དང་ད་
ལྟར་བྱང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བཅས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་པར་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ནས་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་སྒྲ་མེད་རྩོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་
བསྟོ་འོ། །ཞེས་པ་ནས། ཐབས་མཁས་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྐྱུར། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། མོས་པས་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་བསྟོ་བས་རྩོགས་བྱང་དུ་བསྟོས་པ་

ལ། རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་བའི་དགའ་བས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།¹དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྟོས་པའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་སྤེལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསུམ་པ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདེ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སློན་ས་འཆད་པ་ལ།²རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་ཀྱིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ་སྟོན་པ་ལ།³དེ་ལ་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་འབྱུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་བ་ཞིན་དུ་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། དེ་གསེར་མགར་གྱི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དོ། །རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་བྱས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་འཛོལ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག །རང་གཞན་གྱི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་སློམ་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་སློམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་

¹ ལྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༥༥་ཉ།

² ལྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༥༥་ཉ།

³ ལྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༥༥་ཉ།

བ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་
དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་
ལམ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིད། ཁ་ཅིག །རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་
སྒྲོམ་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་ག་
ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལ་ཉེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོགས་དེའི་བྱིད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། རྗེས་སུ་ཡི་
རང་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིད། གཞན་ཡང་། དེ་གསུམ་ལོ་ལ་བྱེད་ལས་
མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིད།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིད།

རང་ལུགས་ནི། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་
སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་གཉིས་སུ་ཡོད།
ས་མཆོམས་ས་དང་པོན་ས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། གཞུང་དོན་ནི། ས་གཉིས་
པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཉེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་

སྤྱི་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སློམ་ལམ་ལ་སྤུན་མོང་བའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་
སའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་སློམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་ཟག་མེད་
སློམ་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་སློམ་ལམ་གྱི་¹ཆོགས་
གཉིས་བསགས་པ་ལས་སྐྱེབ་གཉིས་འཛོམས་པར་རུས་པའི་ཟག་མེད་སློམ་
ལམ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དམན་མཆོག་
གི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཟག་མེད་སློམ་
ལམ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སློམ་ལམ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ²ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ་
ཟག་པ་མེད་པའི་སློམ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སློམ་ལམ་གང་ཞིག །གཞན་དབང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་
དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འདིག་རྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་
པ། སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་
མཁའ་ལྟ་བུ་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ།
རྣམ་དག་སློམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་

¹ ག་ཧྲི་པ་ལམ་གྱི། བ་ཧྲི་པ་ལམ་གྱི། ཀ་ལྷ་པ་ལམ་གྱིས།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་ཧྲི་པ།

པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཉིས་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་^༡ རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། སྐྱབ་
པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ། རྣམ་
དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་
རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་
གང་ཞིག །མཆོན་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
དེ། ཅིག་ཤོས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་

^༡ ག་ཨ་ན་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན། བ་ཨ་ན་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཐེག་ཆེན། ཀ་ལ་ལ་བདག་མེད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན།

ལམ་དེ་སྐབས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་མཐོང་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་དག་
སྒྲོམ་ལམ་དང་སྐབས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཤར་རང་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས། སྐབས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ཅིག་ཤོས་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་ཡང་སྤྲ་མས་ཞེགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། སྤོང་བའི་སྐབས་པ་དང་གཉིན་པོའི་སྐབས་པ་གཉིས་འགལ་བར་
ཐལ། སྐབས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།^༡ རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་
ལྷན་པ། །སངས་རྒྱུ་མི་དེས་ཐོབ་པ། །དེ་ནི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི། །ཡེ་
ཤེས་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།^༢ སྐབས་པས་
གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ལེགས་བཞག་པ། །རྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོ་གྲོས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྤོང་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༥་ཉ་༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་ལ། ༤༥༩་༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༤༡༩་ཉ་༣།

བཞག། བཅུ་སྟུ་རྟོགས་པ་ཅམ་རིག་རྟོན་པ་དག། ལྷུང་དུ་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པའི་པ་
རོལ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་ཆ་མར་^༡ཁུ་མཚོ་
སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། ལྟོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དག་པ་ནི། མཛོད་
ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། ཁེས་དང་། མདོ་སྟེང་
རྒྱན་ལས། ^༢ལྟོ་དང་ལྷན་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། རྟག་ཏུ་ཀུན་ལས་མཉམ་པར་
སོང་བ་ཡི། ཉེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་ཆང་ཆིང་དག། དུག་སྒྲུབ་ཆེན་པོས་དུག་
བཞིན་སེལ་བར་མཛད། ཁེས་གསུངས། ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། ལྷུང་དང་པོ་
གཉིས་ནི་རྩིས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩིས་
འཛོག་བྱེད་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་མཉམ་གཞག་གི་ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སྤངས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩིས་འཛོག་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩིས་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། གཙོ་བོར་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩིས་
འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་
བྱ་རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན།
ཤེས་བྱ་རི་ལྗ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་
ལག་རྩིས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཅིག་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལྟེ། འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། རྒྱུད་ཆ་མར་ ༤༥༩-༦༡

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལྟེ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེང་རྒྱན་ ༡༩༦-༡༩༧

ལོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་མི་གནས་པའི་
སྤངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
གང་ཞིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་
འཛིག་བྱེད་དེ། སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྟར་ཡོད། དེ་གང་
ཞིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛིག་བྱེད་
དེ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགྲུ་ཡོད། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་
སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས། རྟོག་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་གཅིག་
ཉིད་ཡུལ་ཐོབ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཐོབ་བྱ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་འཛོམས་
ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བྲི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་ཆ་ནས་བསྟན་པས་འདི་
གཉིས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་
ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་

¹ སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཅན་ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྲེང་། ༥༩༧

² སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཅན་ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྲེང་། ༥༩༨

ཞེས་པའི་ཟག་མེད་དེ་སྤྱོད་འབྲས་རྩལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ལ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཟག་བཅས་
ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།^༡ ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནམས། །ཟག་
བཅས་ཞེས་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟག་བཅས་
སྤྱ་བཤད་པ་དང་། ཙྴ་བའི་འབྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས།^༢ མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་^༣ བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སྤྱ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་བརྟུས་
ལས།^༤ ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་
བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སྤྱ་མ་ཐུན་པ་
དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་རྩལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བསྟོལ། །ཞེས་
ཟག་པའི་སྒྲོ་བྱུག་ལོ་གང་རྩལ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་ཟག་བཅས་སྤྱ་འཛོག་པར་བཤད་
པ་དང་། མཛོད་འབྲེལ་ལས།^༥ “དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རྩལ་གི་སྒྲོ་
ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སྤྱ་རྩལ་བ་ལ་ཟག་བཅས་སྤྱ་བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་བ་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་དང་། ནམ་
དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་

^༡ བསྐྱད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥། མཛོན་བ་ཀྱ། སྒྲོ་བ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན། མཛོད་ཙྴ་བ། ༣་༡༡།

^༢ བསྐྱད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༠་༡།

^༣ ག་༢་༣་བ་༣་ཆགས་ཀྱིས། ག་༢་༤་ན་༥་ཆགས་ཀྱིས། ག་༤་༣་བ་༥་ཆགས་ཀྱིས།

^༤ བསྐྱད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་འཛོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༤་༤་༡།

^༥ བསྐྱད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥། མཛོན་བ་ཀྱ། སྒྲོ་བ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན། མཛོད་རང་འབྲེལ། ༢་༣་༡༤།

བསྟན་བཅས་ཀྱི་^༡ འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བོང་དུ་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པའི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་དགོ་བ་བསྡོམ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གསུངས་པ་
ལས་འཕྲོས་ནས། ^༢ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིང་ཕྱིན་ནི་སྤང་བར་བགྱིད་
པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིང་ཕྱིན་ནི་བྲག་བགྱི་བར་འོས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཤིང་ཕྱིན་ལ་བདག་བྲག་འཆལ་ལོ་ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཆམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། དང་པོར་བཤད་པའི་རིམ་པས་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆམ་
ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ལ་
སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆམས་སྐྱར་བ་ལ། ^༣ དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆམ་ཉིད་གྱི་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་
སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལྟ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^༤ གཟུགས་ལ་
སོགས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། མདོ་རྩ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་བསྟུ་ན།
གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དང་། གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྟོས་

^༡ ག་པ་བ་༦་བཅས་ཀྱི། བ་པ་༩་བ་༡་བཅས་ཀྱི། ཀ་༤་ན་༣་བཅས་ཀྱིས།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟུངས། ༡༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༤༥།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟུངས། ༤༥། ཤིང་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༥༥།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟུངས། ༤༥། ཤིང་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༥༥།

པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། རོ་བོ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པ་སྐྱབ་
པ་སྒོམ་ལམ་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲས་བྱ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པ་སྐྱབ་པ་
སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་། བྱེད་ལས་དབང་བཙན་པར་བྱས་པ་སྒོམ་ལམ་
དེ་ཡིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ལ་མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།^༡དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས། ཞེས་པ་ནས།
བཙུན་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བགྱིད་པའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། ཅས་དང་།^༢གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༣བཙུན་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ལ་རི་ལྷ་ར་གནས་
པར་བགྱི། བཙུན་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་སྟོན་པ་ལ་རི་ལྷ་
པ་དེ་བཞེན་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་ནས། མི་མཉམ་པ་མེད་
པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། མཆོག་ཉིད། ཅས་དང་།^༤གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཕྲོག་པ་
ནི་མཆོག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༤༩་༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༥༥་༡༦།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༤༩་༡༥།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༥༥་༡༥།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།¹དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་རི་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། འཇིག་པ་མེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་དང་།²ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་སྐྱོར་བ་ནི་ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྟོམ་པའི་རྣམ་པ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབང་བཅོན་པར་བྱས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔྱིགས་པ་མེད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དབང་བཅོན་པར་བྱས་པ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་བྱེད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།³ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཞིག་གཏོད་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ནམ་ཆོས་གང་ཡང་གཏོད་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཤེར་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༣༥་༣་༥།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་སངས་ལ་འཇུག་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥་༥་༡།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༣༥་༥་༡།

ཕྱིན་གྱི་གངས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་བ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་ཡིད་ཆེས་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། ཆོས་རྣམས་དཔེགས་སུ་མེད་
བར་ནི། །གཏོད་བར་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། འདྲ་བུ་
ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་བ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་མི་དཔེགས་བ་ཉིད་དུ་
རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་ནི་གཏོད་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་དེ་སྟོན་བ་ལ། འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ཆེན་མོའོ། །ཞེས་བ་ནས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་རྣམ་གངས་དེས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ཆེན་མོའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། དོན་
ཆེན་ཉིད། ཅས་དང་། འདོན་ཆེན་སོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེན་
སོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྤྱབ་བ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་
བོའི་བྱང་པར། འབྲས་བུའི་བྱང་པར། བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱང་པར།
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱང་པར། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་
དང་འབྲེལ་བའི་བྱང་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོའི་བྱང་
པར་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤྱོད་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བྱང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༥་༡༩།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༤༠་༡༠།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤྱོད་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བྱང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༥་༡༩།

པར་བདེན་པའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཟེན་པར་སྤྱིན་སོགས་གཞན་ཟག་བཅས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མི་
འཕྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ།
ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྤྱེ་འཛིག་དང་དམིགས་པ་དོན་
དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་ནས་སྦྱོར་བའམ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱད་
ཆོས་ལྔ་མ་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་
མར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་
དང་ལྡན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་དོན་དམ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒྲུབ་ལམ་ལ། རྣམ་དག་གི་རྒྱ་དང་། རྣམ་དག་དངོས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་
འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོགས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོས་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བྱང་ཆེན་གང་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་
ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་མཆིས་པ་ལགས། ཇི་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༧། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོས་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༩༧༢།

ཅམ་ནས་རྫོགས་བྱང་དུ་ཞུགས། རི་ཅམ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་
བསྟེན་བཀུར། རི་ཅམ་ནས་ཕྱིན་བྱག་ལ་སྦྱོད། ཅེས་སོགས་ངེས་པའི་ལན་དུ་
མདོ་འདི་དག་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་བ། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་སྟོན་དུ་དེའི་མཐུན་རྒྱུན་དང་འགལ་རྒྱུན་སོགས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་
ན་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཐུན་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། འགལ་
རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བོར་བས་འཛོལ་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
འདིའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བ་
སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྒྲོན་ནས་དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པ་ལ། ཉེའི་འོག་ཏུ་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་བོར་བས་འཛོལ་བར་འགྱུར་
བ་འདིའི་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བའི་སྒྲོ་
ནས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱུས་བསྟེན་དང་སྦྱིན་
སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ནས་
འཆད་པ་ལ། ཉེའི་སངས་རྒྱུས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩ ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༣།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩ ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༤།

མདོ་རྩ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་བསྟན་སྤྱི་བའི་རྒྱ་དང་། མི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཕྱི་རི་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་ཅིང་མཉེས་པར་བྱེད་པ། ཉན་གྱི་རྒྱུན་སྤྱི་སོགས་པར་ཕྱིན་
ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་དེ་རྒྱུན་པ་ལ།^༡ །ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་བཅུ་འཛིན་གྱི་
རྒྱུ་ཁམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཆོད་མེད་གངས་མེད་པ་བསྟེན་བཀུར་ནས་འདིར་འོང་ཞིང་
འདིར་སྤྱི་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྟེན་
དང་། ཞེས་དང་།^༢ སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་དེ་རྒྱུན་པ་ལ།^༣ །ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་
རྒྱུང་ཆོད་མེད་པ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་
ཡང་དག་པར་ལྷན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་སྤྱི་བའི་
པར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད། ཅས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་སོགས་
དང་། ཞེས་དང་།^༤ སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་རྒྱུན་པ་ལ།^༥ དེ་སྤྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་བ་དང་།

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྒྱུན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༩༥།༡༥།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྤྱོད་པ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩།༤།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྒྱུན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༩༥།༡༥།

^༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྤྱོད་པ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩།༡༠།

^༥ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྒྱུན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༩༥།༡༠།

ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བཅོན་པར་བྱེད་
པ་དེ་ཡུན་རིང་པོ་ཇི་སྲིད་གཅིག་ནས་སྦྱོད་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅོན་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་
པ། །འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། །ཞེས་དང་། །ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། སྟོན་དགེ་བ་མ་བྱས་པས་བདུད་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་
དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང་། མི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་བཞི་ལས། ཆོས་གྱིས་འཛོངས་
པའི་རྒྱའི་ལས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^༡ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དང་སངས་
རྒྱས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་
མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་བྱང་དུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་པ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སངས་ཤེར་པོ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༤༡༡།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༢། ཉི་མེད་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེད་ ༣༤༡༡༡།

གྲིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་¹ རབ་འཁྱོར་གྱིས་
 གསོལ་བ། ² བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེས་ཏུ་སྐྱེན་པ་གང་ཤེར་གྱིན་འདི་སྐྱར་སྐྱོང་
 བར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་ཏུ་ཞིག་གིས་ཤེར་གྱིན་ཟབ་མོ་འདི་སྐྱར་སྐྱོང་བར་འགྱུར།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། ³ རབ་འཁྱོར་སྐྱེས་ཏུ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་རྣམ་
 པ་བཞིས་ཤེར་གྱིན་སྤྱིར་སྐྱོང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ནས། མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
 དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་རྩ་སྟེ། སྐྱེས་ཏུ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་བཏུང་
 གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
 པ་ལ། ཆོས་གྱིས་འཕོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། །བཏུང་གི་ཐེབས་གྱིས་ནོན་པ་
 དང་། ཞེས་དང་། ⁴ བཏུང་གིས་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། “ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་
རབ་ཏུ་དད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟབ་
མོའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་། ཞེས་དང་། “ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།” སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་ཞེན་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་

༡ བ་པ་ལྷན་པ་ལས། བ་པ་ལྷན་པ་ལས། གཞི་བཟུངས་པ་ལས།

༩ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༥། ཉི་ཁྱིམ། ལྷོ་ཁ་བཙམ་ལྷོ་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༩༩། ༡༥།

⁹ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲར་མ། ༣༥། ཉི་མི་ཁ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི་ ༣༩༥༧༥།

“བསྐྱེད་བྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སྒྲོབ་དཔོན་ཤེར་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༤༧༩།

“བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲར་ལ། ༡༥། ཉི་ཁྱེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙམ་སྟོན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༤༠༠།”

⁶ བསྐྱེད་པ་ལྟར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྒྲོལ་དཔོན་མེད་པོ་མཁར་པོ། རྟེན་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩༡༡།

²¹ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཉི་མི་ཁ། ལྷོན་པ་བཙེམ་སྐྱེད་འདས། ཉི་མི་ ༤༠༠་།

ཞེན་དང་། །ཞེས་དང་།^༡དངོས་སོར་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་
དེ་སྟོན་པ་ལ།^༢སྤྲེག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་སོང་བས་ཞེ་སྤང་གི་སྦྱོང་པ་ཅན་
བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་སྤང་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྤྲེག་པའི་
གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་སྤང་བ་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལེ་ལོ་ཅན་བཙུན་འགྲུས་
བཏང་བ་དན་པ་ཉམས་པ་ཤེས་བཞིན་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པར་
དཀའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྲེག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་
ཟེན་པའོ། །ཞེས་དང་།^༣མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་
སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དག་ཡིན་ཀོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་མཐུན་རྒྱུན་དེ་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པ། རང་གི་རྒྱུན་སྦྱོར་སོགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ།
ཞེ་སྤྲེག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལག་ལ་
རྒྱུན་དེ་ལ་ཡང་དུ་མར་ཡོད་དེ། སྟོན་དགེ་བ་མ་བྱས་པས་བདུད་ཀྱིས་གཞོད་པ་
བྱས་པ། ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ། སྤང་སོ་སོགས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འཛིན་པ།
མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲེག་གྲོགས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༩༠༠།༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༡༩།

མཆན་ཉིད། དབྱེན་གསུམ་དུ་ཡོད། རྣམ་དགར་གྱི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་ལས་ཐོབ་པ་
ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ། རྣམ་དག་སྒྲུབ་ལས་གྱི་
འགལ་རྒྱུ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་བཞིར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་དག་དངོས་ལ། རྣམ་དག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེད་པར་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་
གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཟུགས་
རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཚོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། །ཁམས་དང་སྤྱི་མཆོད་དང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
དག་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་
དོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ།
ཤེས་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་
ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་
མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། ལྷོན་པ་བཅོས་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༢༠༠༧༥།

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་
ནི་རྣམ་མཁུན་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁུན་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་
གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་^༡ མ་ཆད་པའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཅུ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་རྣམ་དག་སྒོམ་ལས་འཛོལ་པའི་རྒྱ་དང་མི་འཛོལ་པའི་རྒྱ་བཤད་ནས། རྣམ་
དག་སྒོམ་ལས་དངོས་དེ་གང་ཞེ་ན། སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྣམ་དག་དངོས་དེ་སྦྱིར་
བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་དོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། དེ་ལྟར་འཛོལ་བ་དང་མི་
འཛོལ་པའི་རྒྱ་དག་བཤད་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱིར། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་མདོ་དེའི་དོན་^༢ འཆད་པ་ལ། འབྲས་བུ་དག་པ་གསུགས་ལ་
སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་
འཆད་པ་ལ། ^༣ འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་
ཡིན་པ་དེ། མི་མཐུན་པའི་སྦྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གསུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་

^༡ ག་པ་༩་བ་༡་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པ་པ་༩་ན་༣་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་ཀྱ་༩༩་ན་༥་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༩་ཉ་༩།

^༣ ག་པ་༩་བ་༣་མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ། བ་པ་༩་ན་༥་མདོ་དེའི་འཆད། ཀྱ་༩༩་བ་༡་མདོ་དེའི་དོན་འཆད།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༩་ཉ་པ།

བྱ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
གང་གི་སྤྱིར་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་མི་དད་ཅིང་གཅད་^༡ དུ་མེད་པ་ཉིད་
དེ། རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་
དག་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཆོས་ཅན་དག་གི་གཞི་གསུམ་གྱི་ངོ་
མོ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་
སོགས་བཞེར་བྱེ་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་ལྡན་ལས།^༢ གང་གི་
དག་པ་ཞེན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ་སྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ནི་དེའི་
དམིགས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱིན་སྐྱོམ་ལམ་
དང་། གཟུགས་སོགས་དེའི་ཡུལ་དང་། འབྲས་བྱ་དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཤད། ཉི་
སྤང་ལས།^༣ འཕགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བྱ་གང་
ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་ནི་ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ལ་བཤད་ཅིང་། སྐྱབ་དཔོན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ལ། འོན་ཏེ་འབྲས་བྱ་དང་ཤེས་
བྱིན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཆད་དེ། རྒྱན་སྤང་ལས།^༤ རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་

^༡ ག་མ་ཆ་བ་པ་ལ་གཅད། བ་མ་ཆ་ན་མ་གཅོད། ཀ་ལ་ཆ་བ་མ་གཅད།

^༢ བསྐྱན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༣། ཤེས་བྱིན་ཏེ། སྐྱབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་ཞེད་གཟུགས། ༣༥༥་༡༠།

^༣ བསྐྱན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༤། ཤེས་བྱིན་གྱི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་སྤང་། ༣༥༥་མ་།

^༤ བསྐྱན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༧། ཤེས་བྱིན་ཆེ། སྐྱབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༣༤༣་༡༥།

བའི་འབྲས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དུལ་ལ་ཞེན་བ་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྲིད་དུ་མ་དག་པར་འཛོག་ལ་གང་གི་ཆེ་
གཉིན་པོས་ཞེན་བ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་དགག་བྱའི་ངི་མ་གཅིག་ལས་མེད་པས་
དུལ་དུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་འདུང་ངི་མ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་བྱུང་བར་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀས་བཞེད་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་།
གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་ལྷུང་པོར་དགོངས་པས་གཉིས་སུ་བྱར་མི་རུས་པ་
སྟེ་སྒོས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱར་མི་རུས་ཞེས་པའོ། །དབྱེར་མེད་
པའམ་ཐ་མི་དད་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པའོ། །གཅད་དུ་མེད་པ་
ནི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་དུ་མ་མེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་སྒྲེང་བའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའོ། །དེས་ན་དོན་བསྟུན་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ངི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་
ཀྱི་དུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཁྱོད་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ངི་མས་
རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་པ་དེ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་
དུལ་གཟུགས་སོགས་དེས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལོ་ལོ་ཐ་
མི་དད་ཅིང་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
མཁྱེན་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
རྟགས་མ་གྲུབ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཇི་མས་དག་པ་དེ་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་ཏུ་ཐལ། སྟོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་ཁྲལ། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཇི་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

སྐབས་འདིར་རྟེན་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཇི་མས་དག་པ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་
སོགས་དེ་ཡང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཇི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་དག་
པའི་དག་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དེས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་དག་བྱ་གཅིག་
གིས་དབེན་པའི་དག་པ་རིགས་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེས་དག་པ་ན་དེའི་
ཡུལ་དེ་ཡང་དེས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཇི་མས་དག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཇི་མ་དང་བལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
ཀ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བལ་བ་གང་ཞིག །དེ་དང་དེ་གཉིས་མེད་མཚུངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཇི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པའི་
རྣམ་གྲོམ་ལམ་དེ་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཇི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོས་སྐལ་
གྱི་ཇི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོམ་ལམ་དེས་
ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱིབ་པ་གང་ཞིག །ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོམ་ལམ་
དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་ཁྲལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་
བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོམ་ལམ་དེ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་།
རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་
གང་ཞིག་། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་ངི་མས་དག་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་ངི་མ་མེད་པ་གང་ཞིག་། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་གྱིས་
དག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ་ཟེར་ན། མི་འགྲོ་སྟེ། གོང་དུ་དེ་རང་གི་
ངོས་སྐྱལ་གྱི་ངི་མས་མ་དག་པར་ཁས་སྦྱངས། འདིར་དེ་ཁོ་རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་
ངི་མས་དག་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ངི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་
ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་ངི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཉེ། ཁྱོད་
ངི་མས་དག་པའི་དག་པ་དེ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ངི་མས་དག་
པའི་དག་པ་དེ་གཉིས་རང་མཆོན་ལ་རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་མཆོན་ལ་ལྟོག་
པ་སོ་སོར་གཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ངི་མས་དག་པ་
ན་དེའི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་ངི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ངི་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་སོ་སྟེ་ཡང་ངི་མས་དག་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་
བར་ཐལ་ལོ། རྩོད་རྟེན་པ་ན་རེ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་
རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་ངི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་

གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེས་དག་པའི་དག་པ་དེ་དང་།
ཁྱོད་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་རང་མཚན་ལ་ཇུས་
ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་མཚན་ལ་ལྟོག་པ་སོ་སོར་གཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་
བའི་བྱི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེས་དག་པར་ཐལ་བ་སྤར་
བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། དག་པ་དེ་གཉིས་གི་ལྟོག་པ་སོ་སོར་གཅད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་གི་ལྟོག་པ་སོ་སོར་ཆད་མས་གཅད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གི་
ལྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ས་གསུམ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་བྱི་མས་དག་པ་ན་ཁྱོད་ལ་གང་ཟག་གི་གཟུགས་གི་ཕྱང་པོ་
དེ་ཡང་དེས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་སྤར་བཞིན་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་དག་པ་
གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་པའི་གཟུགས་དེ་གང་ཟག་གི་གཟུགས་ཕྱང་ལ་
བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱིར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་
དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་སྡོད་གི་འཛིག་རྟེན་
དེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གི་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྤྱིར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཅི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་
དེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གཉིས་
ཅི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་དོན་སྤང་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཆད་མས་ཀྱང་དབྱུང་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲིའི་
དག་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་གསུངས། རེ་ཞིག་གཞུང་འདིས་སྒྲོ་བུར་
རྣམ་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེ་གཞུང་
འདྲིའི་བསྟན་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི་^༡ ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་དག་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་
བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་དེ་ལ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་དེའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁོ་ན་རེ། དེ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྣམ་

^༡ ག་པ་ལ་བ་པ་གྱི། བ་ལོ་བ་ན་གྱི། ༡༡༠༣་བ་ན་གྱིས།

པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
དག་པ་དེ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། མདོ་དེས་སྟོང་
ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཁགུང་
འདིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏེ། དག་ལྟ་
ལས། ¹ལེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དེའི་དམིགས་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་
པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་པར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཐར་ཐུག་
གི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་²འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ³རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
བདག་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། བོད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་
སྦྱིར་བསྟན་ནས་ད་ནི་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ། ⁴རྣམ་
པར་དག་པ་སྦྱིར་བརྗོད་ནས་བྱེད་པར་དུ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མདོ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ལེར་ཕྱིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སེཌེ་བཟང་པོ་ཉི་མེད་གཟུགས། ༡༥༩་ཉ་༩།

² ག་པ་ལྟ་ན་ལ་གྱི། བ་༥༠་བ་པ་གྱིས། ༡༡༠༣་ན་ཉ་གྱིས།

³ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོས་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༩༠༩་ཉ་༩།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ལེར་ཕྱིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༥༩་༩།

དེའི་དོན་བཤད་བ་ལ། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། །གསུམ་བ་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གི་སྒྲོན་ས་འཆད་བ་ལ།^༡འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

མདོ་ཅ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་གི་རྣམ་དག་དང་། རང་
རྒྱལ་གི་རྣམ་དག་དང་། བྱང་སེམས་གི་རྣམ་དག་དང་། སངས་རྒྱས་གི་རྣམ་
དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།^༢རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདག་རྣམ་
པར་དག་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་བ། ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟར་
ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྲུག་ཡོངས་སུ་དག་བ་དང་། གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཐུན་གི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་དག་བ་གང་ཡིན་བ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་
མེད་དེ། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན། གཉིས་བ་དེ་སྟོན་བ་ལ།^༣རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་
བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་བ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་བ་གང་
ཡིན་བ་དེ་ནི་ཤེས་མེད་རྣམ་པར་དག་བ། ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟར་ན་གཤི་དང་
སྤྱ་ངན་དང་སྤྱེ་སྤྲུགས་འདོན་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
འབྲུག་བ་རྣམ་པར་དག་བ་དང་རྣམ་མཐུན་རྣམ་པར་དག་བ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་
མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་མེད་ཐུན་མེད་གི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༥༩་པ།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེའུ། ཉོན་བ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་མེ ༩༠༩་པ།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེའུ། ཉོན་བ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་མེ ༩༡༡་པ།

གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉོན་པ་ལ།¹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་
དག་པས་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པ་ནས།
དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་མཁུན་
རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་
ཅིང་མ་ཆད་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

མདོ་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་
གྱིས་²། །ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་
སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀྱན་ཤིན་ཏུ་བ། །ཞེས་དང་།³འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུང་
བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་
པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་ག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྱི་བ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། ཉོན་པ་བཅོས་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༩༡༩་༥།

² འདི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་སྦྱ་རེད་འདུག

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༩་༥།

སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྤྱི་རོལ་
དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་
སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
དག་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤྱིབ་
པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རྣམ་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག། རྣམ་དག་
ཤིན་ཏུ་བ་དང་བཞི་ལས། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ། དང་པོའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག། དེ་འབྲེལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་
བ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་དོན་
གཅིག། དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཆོན་
ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག། སྤྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ། རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག། ས་མཆོམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་

སངས་རྒྱུ་གི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ། དང་པོའི་མཆོན་
ཉིད། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཞེས་སོགས་
གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། ལམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ། གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་
དག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ལ་
དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་ཐོས་ལ་ཡང་དགོས། རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ལམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཅི་རིགས་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །རྟོང་རྒྱུ་པས། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སོགས་མི་འཐད་དེ། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་གྱིས་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ། །ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྣམ་དག་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མ་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན་རྣམ་དག་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་
ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཆེ་དཔག་མེད་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རྣམས་
མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་^༡ བྱང་པའི་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། རྣམ་དག་ཡིན་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། སྤང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་སྤང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་བྱང་པར་
དངོས་དང་། ཚེད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་
བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་དུ་
སྟོར་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྦྱིན་
པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་
པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་

^༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩི་ཚང་ཁ་ཤ། བྱང་པའི་ཤེས་པ་བཤད་སྟེང་ལོ། ༤༧༥་༣༡

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧༽ ཉི་མེད་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེད་ ༤༧༥་༤༡

མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ། །ཞེས་དང་།¹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
དང་།²རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་རྣམ་པར་དག་པས་འདུས་མ་བྱས་
རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་
ཅིང་གཉིས་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་འབྲིང་སྐོར་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།³དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་
དག་པ་འདི་ནི་ཟབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཡིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་།⁴ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྤང་བར་བྱུར་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཡིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་
དང་།⁵ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མཚམས་
སྟུང་བ་མ་མཆིས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཡིན་ཏུ་རྣམ་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༤༩༥།༥།

² བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༤༩༥།༡༠།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༤༩༥།༥།

⁴ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༤༩༥།༡༤།

⁵ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༤༩༥།༡།

པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་འཕོ་
བ་མེད་ཅིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དེ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡ །ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་
སོགས་དང་།^༢ །ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་
ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^༣ །ལྷ་རིའི་
བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མངོན་པར་མཐར་ཐུག་
པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་མངོན་པར་མཐར་ཐུག་
པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཇི་བ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བྱང་མེམས་
གྱི་རྣམ་དག་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྟོས་པའི་ཞར་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་
ཏུ་བ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་
གསུམ་གྱིས། །ཉམས་ཕྱིར་སྟོབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །ཞེས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་
གྱི་རྣམ་དག་དེ་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེས་པའི་
ཇི་བ་སྟོན་པ་ལ།^༤ །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོས་པའི་ཞར་
ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་གོ་རིམས་བཞིན་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༣༥་༡༠།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༣༥་༩༠།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༣༥་༩༤།

^༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥་༩་༡༥།

དུ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་བཤད་བ་དེ་རྩི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། ཅུ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཆོན་དགུ་པོ་^༡དེའི་
དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱ་ས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་།
གཞན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ་ལ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་
པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་བ་^༢དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་བ་
ལ། ^༣འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་
འབྲུག་བ་དག་སྟེ། ས་དགུ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
བ་རྣམ་བ་དགུའི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོར་གོ་རེས་ས་བཞིན་དུ་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུར་
དུ་ལ་སོགས་བ་རྣམ་བ་དགུ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ཅིག་ཤོས་སུ་རྣམ་པར་
དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་དག་བ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱ་ས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་བ་
དང་། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་འཐད་
དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུར་དུ་སོགས་དགུ་པོ་
དེ་རང་རང་གི་སྤྱིབ་བ་གཉིས་ཀའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན། ཉན་
རང་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུར་དུ་སོགས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

^༡ ག་༤༡་བ་༩་ཤོ། བ་༤༣་བ་༣་ཤོ། ༡༡༠༩་ན་༩་ཤོ།

^༢ གཉིས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་ཤོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༥༩་ཉ།

ཁ་ཅིག །ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་
དངོས་གཉེན་ཡིན་པ་ནས། ས་བཙུ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བདེན་འཛིན་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་
ཅིག །རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་
ན། བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ལ། རྟེན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་ས་སྤང་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་བཤད་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་ཡིན་
ཞིང་། འདིར་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
ཆེན་ལས།^༡ འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སུ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་ས་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྤྲིད་ཅིན། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་
བསམ་གཏན་ས་དུག་སྟེ་དགུ་དང་། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལུགས་གཉིས་བཤད་ཅིང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡང་འདི་གཉིས་འདམ་ག་ཅན་དུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྒྲོམ་དཔོན་སངས་ཀྱི་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲིང་། ༡༩༩༩་ལ།

མཛད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་མཛོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་དང་མ་ཐུན་ལ་ཞེས་གསེར་འཕྲེང་
'ལས་བཤད་དོ།

གཉེས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྒྲོམ་
སྤང་བདེན་འདྲིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་སྤང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཚུང་ཏུ་སྐྱོར་གསུམ། དེ་རྗེས་དེ་འབྲིང་སྐྱོར་གསུམ། དེ་རྗེས་
དེ་ཆེན་པོ་སྐྱོར་གསུམ་སྟེ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་སྒྲོམ་སྤང་བདེན་
འདྲིན་ཆེན་པོ་སྐྱོར་གསུམ་དང་། འབྲིང་སྐྱོར་གསུམ་དང་། ཚུང་ཏུ་སྐྱོར་གསུམ་
སྐྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་ཚུང་རིམ་དང་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་ལ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་སྤང་བྱ་སྐྱོར་དཀའ་
སྤྲའི་རིམ་པ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ལ་ཚུང་བ་སྤོང་བ་དང་། ལན་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོམ་སྤང་
ཆེ་རིམ་དགུའི་གཉེན་པོ་ཆུང་རིམ་ནས་འབྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལས་དགུ་
པོ་དེ་འི་མ་དག་གེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རི་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་འབྲས་
བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་ཉི་ཤང་མ་གཏགས་¹ པའི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་
བྱ་ཆེན་པོ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོས་དང་། ཆུང་ཏུ་གཉེན་པོ་ཆུང་ཏུས་སྤང་དགོས་པའི་

༡ བ་༤༣་བ་༡་འབྲེང་། བ་༤༧་ན་༥་འབྲེང་། ཀ་༡༠༥་ན་༧་བྲེང་།

⁹ བ་༥༩་བ་༩་བཏུགས། བ་༥༩་བ་༡་བཏུགས། ཀ་༡༠༥་བ་༩་བཏུགས།

ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསུ་བ་ལ།^༡ རྩི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^༢ འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༣ རྒྱ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་
པར་དག་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ལྷན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས། ཞེས་སོགས་རྩི་འགྲེལ་
རྣམས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ། ལུལ་རྟོགས་ཚུལ། ཅོད་
པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༤ རྒྱ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རྒྱ་རིའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རྒྱ་རིའི་བྱ་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་མི་
སྐྱེ་ལོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི། གཉེན་པོ་ཉིད་
ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། “མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༠༥།

^༢ ག་༤༥་བ་༢་གྱི། བ་༤༢་བ་༥་གྱི། ༡༡་༡༠༥་བ་༣་གྱིས།

^༣ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༢༣༢་༡༢།

^༤ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༢༣༢་༡༢།

^༥ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༠་༡༠།

གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།¹ ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མ་འཁོལ་མ་མཆིས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཕིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་
བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག །མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་དང་།² ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་
དག་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཅེས་གསུངས།
གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།³ ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་བྱ་
ནི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྦྱར་པར་མི་བབྱིད་གཞོད་པར་མི་བབྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཕིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱར་རོ། །ཞེས་
པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
བྱར་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་ལྡན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས། ཞེས་དང་།⁴ “དེ་ལ་
གཉིན་པོ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་ཆུང་ངུའི་
ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པར་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྡན་ཀ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་རྩི་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༣༥་ཉ།

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་བྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༢༠་ལ།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༣༥་ཉ།

⁴ ག་༤༣་ན་༢་གསུངས། བ་༤༥་ན་༣་གསུངས་པ། ༡༧༠༤་ན་༥་གསུངས།

⁵ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་བྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༢༠་ལ།

མ་ཕྱ་མོ་བསལ་བ་ལ་བཙོ་སྒྲག་མཁན་ཆེ་ཐང་དུ་འབད་པའི་དཔེས་སྤངས་པའི་
སྒོན་སྒོམ་པའི་ལམ་ལེན་ཏུ་བ་རི་སྐད་དུ་བསྟན་བ་དེ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་
དོན་ནི། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ལེན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ།
གཞལ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་རྩོགས་པའི་
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁམས་གསུམ་གའི་སྤྱི་བ་བ་མཐའ་དག་གི་
དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྐབས་འདིར་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་
འཛིག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དགོས་ཀྱིས་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཉེས་འཐུང་
སྟོབས་ལྡན་འདུལ་བ་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་ལྡན་དགོས་བ་བཞིན་དུ། སྤང་བྱ་ཆེན་
པོ་སྟོང་བ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གོས་
གྱི་རི་མ་ཕྱ་མོ་སེལ་བ་ལ་བཙོ་སྒྲག་མཁན་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་དགོས་གྱི། རི་མ་
རགས་བ་སེལ་བ་ལ་བཙོ་སྒྲག་མཁན་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་བ་ལྟར།
སྤང་བྱ་ཕྱ་མོ་སྟོང་བ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྐབས་
འདིར་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་གཉེན་དོན་དམ་པར་
མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདེན་གཉེས་གྱི་ཐབས་
མཁས་ལ་བརྟེན་ནས། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་^༡ སྤང་བྱ་མཐའ་དག་
སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་ལ་འོངས་སྟོན་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར།

གསུམ་བ་སྐབས་བསྐྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་

^༡ ག་༤༣་བ་༥་གྱི། བ་༤༥་བ་༥་གྱི། ༡༡༠༤་བ་༥་གྱི།

གི་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྣམ་བཤད་
སྟོང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་
པའི་དཀའ་བའི་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༡། འབྲུག་བཙུག་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་
 བཙུག་པའི་རྒྱུ་བཤད་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་
 གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟགས་བཤད་སྐལ་
 བཟང་ལྷ་དབང་གི་རྣམ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་
 བཞུགས་སོ། །

གསུམ་པ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་བར་དག་བྱེད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྦྲུལ། གཞི་ཤེས་
 མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་
 རྒྱུ་གཞག་ཏུ། ལམ་ཤེས་ཉིད། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་ན།
 ལམ་ཤེས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ཤེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྤྱིས་བྱ་འབྲེང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
 མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་པ་ཐོབ་པར། སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ལམ་ཤེས་མི་འཛོལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྲུལ་བཀོད་པ་ལ།^༡ གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། མོ་བ་དཔོན་སེཌ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༠༡༥།

བ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་
ཉིད། ཅེས་གསུངས། ཁོ་ན་དེ། སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་གཞི་ཤེས་བཤད་མི་
རིགས་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཟེན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་གཉིས་
པར་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་འབྲེལ་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་
ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེའི་སྟོན་དུ་སྟོང་
རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་ལ་སྟོ་སྟོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་
ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའི་བསྟན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱན་སྒྲུང་
ལས།^༡ ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་བཤད་པས།
ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་བྱིར་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་
བ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་དུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ། ལམ་ཤེས་
ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྟོ་
ནས་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་མི་དམིགས་པར་^༢སྟོམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༣༡༤་༣༡

^༢ ག་པ་ན་ན་པར། པ་པ་ན་ན་པ། ཀ་པ་བ་པ་པར།

ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཞི་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ལོགས་ཤིག་དུ་བཤད་པར་བརྒྱུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། གླུ་བས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་གང་
ལ་བྱེད། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་ནམ། སྟོབ་
དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་མཁུན་གྱི་
རྒྱུའི་གོལ་ས་མི་མ་སྟུན་ཕྱོགས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་མི་མ་སྟུན་ཕྱོགས་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་ནམ། གཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན། བྱི་མ་ལྟར་ན་
མི་འཐད་དེ། གཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཕགས་
སངས་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་མ་མཇད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མི་མ་སྟུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་མི་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། གླུ་བས་གསུམ་པའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་
མཁུན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོང་རྟེན་པས། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་
གི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་
སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལྟ་བུའི་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་
ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གང་ལྟ་བུའི་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་ཐལ་^༡། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཙོ་བོར་སྤོང་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་ལེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པར་ཐལ། དེས་དེའི་
ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲལ་སྟེ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་ན་བ་༤་ཐལ། བ་ན་ན་༡་ཐལ། ཀ་ན་ན་༥་ཐལ་ལོ། །

འདོད་ན། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ཡེན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་རྩོགས་བྱང་ཐོབ་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་
ཐལ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་བདེན་འཛིན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
དེའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱང་ཉིད་བསྒྲུབ་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲུབ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞི་
ལེས་ཡིན་ན། གཞན་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་
གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དང་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་གཞི་
ལེས་ཀྱིས་^༡ ཁྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱྱང་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
པས་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཙོ་བོར་སྤྱང་ཉིད་སྒྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་ལེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། སྤྱང་ཉིད་རྩོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་

^༡ ག་ན་ན་པ་ཀྱི། བ་ན་བ་ཀྱི། ག་ན་བ་ཀྱིས།

རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་པ་དེས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་རྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་རྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚོས་
ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་
གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་རྟོང་ཉིད་སྟོམ། རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་རྟོང་ཉིད་མི་སྟོམ་ཟེར་
བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེས་རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་རྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་
རང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་རྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁའ་པ་དེ་མི་མ་སྟུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ། དེ་གཞི་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་པ་དེ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་ན། ལམ་
ཤེས་ཡིན་པས་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པས་བྱང་བར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་

ཀྱིས་ཟིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག་ཀྱང་ཡང་། འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་བ་ཡིན་ན། མཁའ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་
དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་བ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྩེ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཡང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་
ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་མཁའ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྟེའི་མཁའ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
དག་དང་། །ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་བ་
དེ་གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
དག་དང་། །ཞེས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་མི་མཐུན་
པ་དེ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོན་འཛིན་གྱི་གཞི་
ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མཆོན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ། མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྲལ། མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྲལ་བེར་ན། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཉན་ཐོས་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དང་པོ་ལ་དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་
ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
ལས།¹ བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ནི་གཞི་དང་ལམ་ལ་བདེན་པར་
གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ་² །
སྤར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་དབབ་³ པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པས་དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། སྐབས་དང་

¹ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༢༠༥་ཀ

² ག་ཅན་༤་ཡིན་ཏེ། བ་ཅ་༣་ཡིན་ཏེ། ཀ་༥་ན་༣་དོན་ཏེ།

³ ག་ཅན་༢་དབབ། བ་ཅ་༣་དབབ། ཀ་༥་ན་ཅ་བབ།

པོས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་སྐྱབ་པའི་
རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རྣམ་མཁུན་
མཚན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་མོད་ཀྱི་གཏན་
ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཞི་ཤེས་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ་སྐབས་
གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམ་
པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།^༢ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དབས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་

^༡ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཚན་ཇི། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། ༤༧

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་འཐད་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༢༧་༡༩།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བསྐྱེགས་
ལས།^༡ དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་གོམས་
པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་
མཆོན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག །རང་དོན་ཡང་མི་རུས་པས་
ཉོན་མོངས་པའི་དབང་^༢ ལེགས་པར་གཞོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས་
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས། ཉན་ཐོས་ལས་
འབྲུམ་འབྲུང་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་
པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་དེ་ལྟར་མི་སྒྲོམ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་
གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་དེ་སྐབས་
གསུམ་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་^༣ ལྟར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་ཀྱང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་
ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་བསྟན་ཏེ།

^༡ ལྟ་འབྲུམ་པར་ལ། གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་ཐེ། ལམ་བསྐྱེགས། ༡༣་ན།

^༢ ག་ལ་བ་ཤ་དབལ། བ་ལ་ན་ལ་དབལ། ག་ལ་བ་ལ་དབལ།

^༣ ག་ལ་ན་ཤ་གཙོ་བོར། བ་ལ་ན་ལ་གཙོ་བོར། ག་ལ་ན་ཤ་གཙོ་བོར།

ནམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྟོར་
བས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་སྦྱར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གོམས་པར་
བྱེད་ཀྱང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟོམ་བྱའི་གཙུག་པོར་མི་བྱེད་དེ། ལམ་དེ་
གོམས་པ་སྦྱར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམ་ཞེས་པའི་དོན་ལམ་དེ་འབད་རྩལ་ཆེན་
པོས་སྟོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལམ་དེ་འབད་རྩལ་ཆེན་པོས་སྟོམ་ན་ལམ་དེ་
བསྟོམ་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟོམ་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་བསྟོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། བྱང་སེམས་
ཆོགས་སྟོར་པས་ཉོན་སློབ་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་ཉོན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ལས་དབང་
པོ་རྒྱལ་བར་ཐལ། དེས་ཆོགས་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་མར་
ཉོན་སློབ་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉོན་སློབ་ཟད་
པར་མ་སྤངས། བཙུན་འབྲས་ཕྱིན་དུ་འབར་བའི་ཉོན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པས་ཆེ་
གསུམ་ལ་ཉོན་སློབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞི་ཤེས་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས། ཞར་ལ་སྦྱེས་བུ་
གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ཐུན་གྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་

དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། འཕགས་
པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། བཞི་པ་ལ། རང་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་
ལས་ཐར་ནས་མངོན་མཐོང་བདེ་བ་ཙམ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་
གང་ཟག་དེ་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་བྱ་དང་། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་དག་
ལས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཙམ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེ་
སྤྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་
དག་ལས་བསྐལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། མངོན་མཐོང་བདེ་བ་ཙམ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཐར་པའི་བདེ་བ་ཙམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསམ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ།
བསམ་བ་དེ་རྣམས་སྤྱེས་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་
དང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་
བསྐལ་མཐའ་དག་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་བསམ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་
པ་ན་སློ་དེ་རྣམས་སྤྱེས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བསམ་བ་དེ་རྣམས་སྤྱེས་པའི་
ཐབས་ཡོད་དེ། ངན་སོང་གི་ཉེས་དམིགས་རིག་པ་དང་། འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་
ཉེས་དམིགས་རིག་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཁྱི་མ་ཅན་ཤ་སྤྱག་དུ་མཐོང་བའི་
སློན་པ་དེ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་སློ་དེ་རྣམས་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན།

སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་གཞི་ཤེས་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་
ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཉེ་རིང་དུ་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། སྤང་
བྱ་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དབྱེ་དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། བཀྲེན་གསུམ་གྱི་མཁུག་བསྐྱ་བཤད་པ་
དང་དུག་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་
’འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་དུ། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱི་ཤེར་
ཕྱིན་ཡིན་’^༡ རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འགྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས།
ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྩི་འགྲོའི་སློན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་།
ལྷོག་འགྲོའི་སློན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཚུ་རོལ་པ་རོལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་གཉིས་གྱིས། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་
གཉིས་གྱིས་ཟེན་པའི་སློན་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་སློམ་ཚུལ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དུས་རྒྱུས་མཉམ་པ་
ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློམ་ཚུལ་དེ་ཉིད་འབྲས་ལུམ་སྐྱབ་པའི་ཉེ་

^༡ ག་ལ་ན་ན་གྱི། བ་ལ་ན་ལ་གྱིས། ཀ་ལ་ན་ན་གྱིས།

^༢ ག་ལ་ན་པའི་ཕྱིན་ཡིན་རྟོ། བ་ལ་ན་ལ་པའི་ཕྱིན་རྟོ། ཀ་ལ་ན་ལ་པའི་ཕྱིན་ཡིན་རྟོ།

ལམ་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།¹ དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་
རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས། སངས་རྒྱུས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པར་² འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་³ ། མདོ་
ལས།⁴ བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཆུ་རོལ་གྱི་མཐའ་
མ་ལགས། པ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་དམིགས་པ་
ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཤིན་དུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པས་འཁོར་བ་དང་སྤང་འདས་ལ་དོན་དམ་པར་
མི་གནས་པ་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པའི་སྟོན་ས་ཐབས་ཤེས་བྱང་
པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཆུལ་དེ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ། ཆུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་
མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། “ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་
དང་།⁵ སྤང་ཇེས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། གོ་རིམས་བཞིན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༠༡༥།

² ག་༩་ན་༩་མར། བ་༩་བ་༣་བར། ཀ་༥་བ་༥་བར།

³ ག་༩་ན་༩་དེ་ཡང། མདོ་ལས། བ་༩་བ་༩་མདོ་ལས། ཀ་༥་བ་༥་དེ་ཡང་མདོ་ལས།

⁴ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༩༩།

⁵ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༠༡༥།

⁶ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༠༡༥།

དུ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པས་
སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།^༡ རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཚུ་
རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། བ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་
མི་དམིགས་ཏེ། ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་
དོན་བཤད་པའི་སློན་ནས་སྤར་གྱི་སློན་ཚུལ་དེ་ཉིད་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཉེ་ལམ་
དུ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ། དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་
རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དུས་གསུམ་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྩ་བའི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་
གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སློན་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་སློན་ཚུལ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།^༢ རབ་གི་རྟོགས་
པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་
བྲལ་བའི་སློན་ནས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་
བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་

^༡ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༢༢། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། ཤེན་ཏུ་ཕྱིན་པ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༢༡། ༢༡།

གསུངས། ཀང་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ཉིད་འབྲས་ཡུལ་སྐྱབ་པའི་
རིང་ལམ་དུ་བྲགས་ལ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ།^༡ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
བ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་བ་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་དག་པའི་ཤེར་
ཕྱིན་དང་རིང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས།

ཁོན་རེ། སྐབས་འདིར་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་དམན་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཚུ་རྩོམ་བ་རྩོམ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲས་མ་ཟེན་པའི་བྱིར། ཞེན། སྒྱུན་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་བཤད་པའི་
སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་འཁོར་འདས་བར་གསུམ་དུ་དོན་དམ་བར་
མི་གནས་བ་དང་། དུས་གསུམ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟེན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་བ་དེ་ལས་བརྒྱུད་མྱེ། བྲགས་ལ་བསྟན་པས་བྲགས་
བསྟན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་བ་ལ།^༢ ཉན་ཐོས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལས་
བརྒྱུད་མྱེ་བསྟན་པས་^༣ ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤང་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྤང་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༡་༢།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༡་༣།

^༣ ག་པ་ན་ན་བས། བ་པ་ན་པ་བས། ཀ་པ་བ་ན་བས།

ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ། སྤང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤང་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྤང་མཐའ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བྱིར། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་རྗེས་ཟེན་པའི་བྱིར། སྤང་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་མི་གནས་ཏེ། སྤང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྒྱད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤང་བ་ལན་བདུན་པ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤང་བ་ལན་བདུན་པ་བ་སྤང་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་
ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དེའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སློབ་ལམ་དུ་སློབ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་
ཅར་^༡ དུ་མངོན་སུམ་དུ་^༢རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། གཉེན་པོ་
གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཁྱེན་བ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་
ཐལ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག །བྱང་པར་གསུམ་ལྗན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་
བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྗན་ཏེ། སྤྱི་མཐའ་
ལ་མི་གནས། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས། སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དོན་དམ་པར་
མི་གནས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་མཐར་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་

^༡ ག་ཨ་བ་ན་ཅིག་ཅན། བ་པ་ན་ཉ་ཅིག་ཅན། ཀ་ལ་ན་ཅ་ཅིག་ཆན།

^༢ ག་ཨ་བ་ཅ་མངོན་སུམ་དུ། བ་པ་ན་ཉ་མངོན་སུམ་དུ། ཀ་ལ་ན་ཅ་དངོས་སུ་མངོན་སུམ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་
བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་
བར་གྱུར་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་
པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་
དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལག་རྒྱུ་མི་
འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་
ཀྱང་།^༢འདིར་ཉེ་རིང་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་འབྲས་ཡུམ་ལ་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་ཆུང་སྟེ།
ཆོགས་བཅད་འདིས་ཟིན་པའི་ཡུམ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པར་མདོ་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་ལས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པའི་ཡུམ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་
སྤྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱས་ཀྱི་

^༡ སྤྱུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཚན་ཇི། རྣམ་བཤད་སྦྱང་པོ་རྒྱལ། ༣༥༥་༡།

^༢ སྤྱུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྩེ་ཆོང་ཁ་བ། ཤེས་རབ་འཐད་གསེར་བྲེང་། ༡༩༩་༣།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ། ཤེས་བས་སྤྱི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་ཞི་མཐའ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་སྤྱི་རྗེས་ཟིན་པ། སྤྱི་
རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་
མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་བྱུང་བར་
ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
དེ་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་
རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་བ་དང་། གཉིས་བ་ལ་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ལ་ཤེས་བས་སྤྱི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་།
སྤྱི་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ། དམ་

བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་ལེ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། སྙིང་རྩེ་ཆད་
མེད་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྩེ་ཆད་མེད་
གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱད་ལྗན་གྱི་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁོན་ལེ། དམ་བཅའ་དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་
གྱི་རྒྱད་གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་
པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །གཞི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་
བྱེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། གཉེན་པོ་སྤྱོད་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་
གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མི་མཐུན་སྤྱོད་པའི་
གྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་བྱམས་པའི་
གཞུང་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་
ཤིང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལམ་ཤེས་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྲིད་མཐའ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདྲུག་པའི་འདྲུག་གཞི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་

པའི་སྤྱི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་¹ཤེས་རབ་གྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་།
ཞེས་པས་བསྟན། དེ་འདྲའི་ཆ་བདེན་པར་བྱུང་བ་དེ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་
སྤྱི་མཐའ་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་²སྤྱི་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་མཐའ་ཡིན། དེ་
ནི། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱལོ། །ཞེས་པས་བསྟན། ཞི་མཐའ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་དེ་ལ་དུ་
མ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱང་འདས་
དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི། སྤྱི་རྗེས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལྟ་
ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསྟན། དེ་འདྲའི་བྱང་འདས་བདེན་བྱུང་དོན་
དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲར་
བྱར་བྱེད་པ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི། དངོས་པོ་མེད་
པར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱལོ། །ཞེས་པས་བསྟན་³། ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་སྤྱི་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྤྱི་མཐའ་ཡིན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་པ། སྐྱོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༠༠༩།

² གཤམ་ན་མི། བཤམ་བཤམ་གྱི། ༡༡༡ན་མིས།

³ གཤམ་ན་མི་ཞེས་པས་བསྟན། ཞེས་ཟེར་ན། བཤམ་མི་ཞེས་པས་བསྟན། ཞེས་ཟེར་ན། ༡༡༡ན་མི་ཞེས་པས་བསྟན།
ཞེས་ཟེར་ན།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་བཟོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྱུང་སྟེ། ལམ་བསྐྱེགས་ལས།^༡ དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་བ་
སྒྱུར་ཡིན་གྱིས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་བ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
སྒྲ་སྒྲོས་བ་ལ་དགོས་བ་མེད་པར་ཐལ།^༢ དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་པར་
དམིགས་བ་ཉིད་ཀྱིས་^༣ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་
ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞི་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་
ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་བྱེད་རིགས་བ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་བ་དེ་བྱང་སེམས་
ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྒྲེ་
བ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་བྱེད་བ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་
མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོར་དམིགས་
བ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་^༤ ། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་གིས་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་

^༡ སྒྲ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་མཆོན་ཇེ། ལམ་བསྐྱེགས། ༡༣་༣།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༡་༢།

^༣ གཤམ་བ་༡་གྱི། བ་༤་བཅུ་དམིགས་བ་ཉིད་གྱི། ༡༡་༡་བ་༩་གྱིས།

^༤ གཤམ་བ་༩་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་༡༠་ན་ཤེས་

ལུས་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་
དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། གུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་འབྲེལ་བར་ན། སྤྱི་བ་ཐ་མ་པའི་ཉན་
ཐོས་སྒྲིམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཏེ། གུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་
ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས། གུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ།
སྤྱི་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་བྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཐེག་དམན་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ། འཁོར་བ་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཞི་མཐའ་དང་། ལྷུང་འདས་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཁོར་བ་
བདེན་གྲུབ་དང་ལྷུང་འདས་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་འབྲེལ་སྟེ། ཏྲག་ཆད་གྱི་མཐའ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཏྲག་ཆད་གྱི་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་

སྐབས་གྱི་སྤྱི་ཞི་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ༡༡༡་བ་༥་དེའི་སྐབས་གྱི་མཐའ་
དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར།

བ་ཁས།

ཁོ་ན་ལ། སེམས་ཅམ་བ་དེ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲོ་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་
བར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
སྤྲོ་ཞི་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འཁོར་
བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྲོ་མཐའ་དང་། བྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་
དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོ་རྩི་ཚོས་ཅན། བདེན་
མེད་ལ་དམིགས་བར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོ་རྩི་ཡིན་པའི་
བྱིར། བྱབ་སྟེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོ་རྩི་ཞེས་པའི་དམིགས་བ་
མེད་པ་དེ། བདེན་མེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། བྱབ་བ་ཁས། ཁ་ཅིག །སངས་
རྒྱས་འཕགས་བ་དེ་སྤྲོ་མཐའ་ལ་གནས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྲོ་
མཐའ་ལ་མི་གནས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ལ་སྤྲོ་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྲོ་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་
ལ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲོ་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འདས་དེ་སྤྲོ་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་^༡ གྱི་བྱང་འདས་དེ་ཡང་དེར་ཐལ་

^༡ ག་ཀྱང་ན་ལ་ཐེག་དམན། བ་ཀྱང་ན་ལ་ཐེག་དམན། ཀ་ཀྱང་ན་ལ་ཐེག་ཆེན།

ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་
ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་
པ་གང་ཞིག །དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཞིག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་
བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མཚུངས་པ་སྤྱར་བཞིན་བྱུངོ། ཁོ་
ན་དེ། འཁོར་བ་དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག །མྱང་འདས་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མྱང་འདས་དེ་མྱང་
འདས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན།
འཁོར་བ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མྱང་འདས་ཡིན་ན་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་
མཐའ་འཁོར་བ་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད། ཅས་པས་བསྟན། སྤྱི་པར་སྤྱི་བ་ལ་
མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱི་མཐའ་

ཡིན། དེ་ནི། དངོས་སོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །ཞེས་པས་བཤད། སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་
མྱང་འདས་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི། སྲིད་རྗེས་པ་རོལ་གྱི་
མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་པས་བཤད། དེ་འདྲའི་
མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷང་བྱར་ཞེན་པ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་
གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི། དངོས་སོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །ཞེས་པས་བཤད། ཅེས་
གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་
གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་གཉིས་
པ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་རོལ་
འཁོར་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་
ཐག་གི་རྒྱད་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུ་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་པ་སྦྱེ། ཚུར་ངོས་
ན་ཡོད་ཀྱི་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་པར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་མི་
གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱིར།

༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཆོན་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྦྱིང་ལོ་རྒྱུ། ༣༤༦་་་།

གཞན་ཡང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་ཉིང་མཆམས་
'སྤྱིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱི་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། སྤྱི་བར་སྤྱི་བ་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱི་མཐའ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་མཐའ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་གཉིས་བཤད་བ་དང་། འདིར་
བསྟན་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཀུན་
རྩོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། ཤེས་པས་སྤྱི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་
གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ། གཞི་ཀུན་རྩོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། ལྷིང་རྩེས་ཞི་

༡ ག་༡༡ན་༣་འཆོམས། བ་༡༡་བ་༢་འཆོམས། ཀ་༡༡་བ་༣་འཆོམས།

ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ལ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲིད་མཐའ་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི། ཤེས་རབ་གྱིས་
ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་རྟག་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་པས་བསྟན། དམན་པའི་
མྱང་འདས་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་དང་། དེ་
ལ་གནས་པ་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་
ཡིན། དེ་ནི། སྒྲིང་རྩིས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆད་པའི་མཆོན་
ཉིད། ཅེས་པས་བཤད། འཁོར་བ་བདེན་བྱུང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲིད་མཐའ་
དང་། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱུང་བདེན་པར་ཞེན་པ་འདིར་བསྟན་
དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི། དངོས་པོར་
དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པས་བཤད། མྱང་འདས་བདེན་བྱུང་དེ་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་
མཐའ་དང་། དམན་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་བྱུང་བདེན་པར་ཞེན་
པ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི། དངོས་པོ་མེད་
པར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བཤད།

དེ་ལྟར་ཡང་། ལམ་བསྐྱེགས་ལས།⁹ སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
པ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སྤྱི་བར་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་བ་སྤྱི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱི་བར་སྐྱེ་བ་
ཆད་ཅམ་ལས་ཐོབ་པའི་སྤང་འདས་ཞི་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་
བ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱི་མཐའ་དེ་ཉིད་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་འགོག་ལ། ཞི་བའི་
མཐའ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོན་ས་སྤྱོད་སྟེ། སྤྱི་མཐའ་སྤྱ་མ་བཀག་
ནས་སྤྱིང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྷངས་ཏེ་སྤང་འདས་སྤྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ནི། སྤྱི་ཞི་ལ་
དོར་བྱ་དང་ལྷང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་
སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་བ་ལྟར་ན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་ཡང་།
ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞི་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱི་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
བྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་

⁹ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ལམ་བསྐྱེགས། ༡༥་པ།

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེས་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡དེ་ཡི་གཞོད་བྱེད་
ནི། །བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རང་རྒྱལ་དབྱེ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ།
དམན་པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་
པར་ཐལ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་སྦྱང་རྩེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་
གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
རྣམ་བཤད་ལས།^༢ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་ཆད་
པར་མ་ཟད། སྦྱང་རྩེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པའི་མུང་འདས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཉོན་ཐོས་སྦྱོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་
བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉལ་
མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙམ། ༡༩༩༡།

^༢ སྐྱེ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྦྱང་པོ་རྒྱུ། ༣༤༦་པ།

ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ།
རྣམ་བཤད་ལས།^༡ ཉག་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱན་རིང་པོར་ཉིང་
མཆམས་སྤྱར་ནས་འབྲུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉག་དངོས་གྱི་མཐའ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉག་མཐའ་སྤྱར་བཤད་ཅམ་
སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོན་ཅེ།^༢ འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱང་མཐའ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་བྱིར། བྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འཁོར་བ་བདེན་
གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་བྱིར། བྱ་བ་ཁས།
འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྣོད་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཉེ་རིང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༣ རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གྱི་བྱུངས་
རིགས་གྱི་བྱ་མོ་ཐབས་མི་མཁས་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་
པར་བགྱིད་ན་ཤེར་བྱིན་འདི་འདོར་བར་འགྱུར་རིང་དུ་བགྱིད་དོ། །ཞེས་པ་ནས།

^༡ སྤྱི་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༣༩༩་༥།

^༢ ག་༡༩་བ་༣་ཁོན་ཅེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ། བ་༡༣་ན་༡་ཁོན་ཅེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ། ག་༡༥་བ་༡་ཁོན་ཅེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མཁའ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མཁའ། ༩༩༩་༡༩།

དེ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རྫོམ་སེམས་སུ་བྱེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འདོར་བར་འགྱུར་རིང་
དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་དང་།^༡རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་
ལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་ནི་ངོ་མཆར་
ཆེལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོན་རེ། དུས་
གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། ཉན་རང་རྣམས་
ལ་ཡང་དག་པའི་ཡུམ་རིང་བ་དང་། བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཉེ་བར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་
སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུམ་ལ་ཉེ་བར་
འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ནི། གཞི་རྟོན་
འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཁོན་ཡིན་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
ལས་^༢ རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༣ ལྷགས་ལས། རྟོན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༩༩༥། ༡༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མཐོན་པོ་སྐུ་སྐུབ། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༩༠༠། ༦།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༦༡། ༤།

གཉེས་པ་ལ། ཚིགས་རྒྱུ་དང་པོ་གཉེས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ།¹ ལྷ་མ་
མཁན་གྱིས་སྐུལ་བའི་དངོས་པོ་སྣང་བ་ལ་དེའི་རང་གི་དོ་མོ་མི་ཤེས་པས་དངོས་
པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུ། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་དངོས་
པོ་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོག་¹ བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་དོ་མོ་
མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་དེ། དེའི་སྲིད་དེ་དག་ལ་

༩ བ་༡༣་བ་༡་ཉྱེ་བ་༡༣་བ་༦་ཉྱེ་བ་༡༡་བ་༣་ཉྱེ་བ་སྟེ།

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རིང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། ཚིགས་རྒྱུ་མ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ།^༡ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགྲ་བར་བྱས་པའི་མན་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་ཅན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱི་བའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པས། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འབྲུལ་པའི་མཚན་མ་
བསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་
ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདི་
ཡང་དག་པར་ཉི་བར་གྱུར་པས། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུན་ཏེ་སྟོན་
པ་ལ།^༢ ཐབས་མ་ཡིན་པས་ནི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐབས་ཀྱིས་ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་
ཐག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་
ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་
ཞིང་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་
ཡུམ་ལ་ཉི་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་དང་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢་༣་༡།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢་༣་༢།

པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་པའི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་མི་མ་བུ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ཐེག་
དམན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འབགས་པའི་མཁའ་པ་གང་
ཞིག །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་
པ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་གཉིས་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །དང་པོའི་ས་མཆམས་ཐེག་དམན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
ཐེག་དམན་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཞིག །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། དང་པོའི་
མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ།
སྤྱིང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཁའ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་ལམས་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །འབྲས་ཡུམ་སྐབས་པའི་ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་

བ་ལ་ཞུགས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཞུགས་པ། ཅིག་
ཤོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་བ་དེ་འབྲས་
ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས།^༡ སྤང་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཐེག་བ་གསུམ་
བསྟན་པ། །རྣམ་འདྲན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་བ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་བ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་
པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་
དང་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་བ་དེ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
རྟོགས་བ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར།
གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ མདོ་སྟེང་། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ། ༡༥༦་༡༦།

དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་ལ། གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། དེ་དག་གི་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^༡ འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་དུ་^༢ བྱང་ཆེན་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པར་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ལེགས་པར་མཐར་བྱིན་པའི་རབ་ནི་དོ་མཚར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ཏེ། ^༣ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་གང་ཡིན། ཆགས་པ་མ་མཆིས་པ་ནི་གང་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^༤ བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་། “བྱང་ཆེན་དམིགས་པའི་

^༡ ག་༡༩་བ་ན་གྱི། བ་༡༥་ན་ན་གྱིས། ཀ་༡༥་ན་ན་གྱིས།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༩༩༥་༡༠༦།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༩༩༥་༡༥།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༩༩༥་༥།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༩༩༥་༡༡།

ཚུལ་གྱིས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་ཤེས་བར་བརྒྱུད་སྟེ་སྤྱིན་པའི་ཤར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་སྤྱོད་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྤྱར། ཅ་བ། འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བར་གྱུར་པའི་སྤྱབ་བྱེད་མཆོན་མར་དམིགས་པ་ཉིད་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཆོམས་སྤྱོར་བ་ལ། ཉི་ཤེས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་རིང་བར་གྱུར་པའི་སྤྱབ་པ་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྟོན་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ལྷུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཀྱན་བརྟགས་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། སྤྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༤་ན་༥༩

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༤་ན་༥༩།

གཞུང་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། སྤྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་སྟོང་ཞེས་མཆོན་
མར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དག་ཏུ་
མཆོན་མར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིན་སོགས་དྲུག་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་
ནས། རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་སྟེ་ལམ་དུ་མཆོན་མར་འདུ་ཤེས་པ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
བྲལ་ཞིང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད།

ཁོ་ན་ལེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་

མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་རྩི་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཟེན་པ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། སྤྱོད་ཉིད་
མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྤྱོད་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
གྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞི་ལམ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ། མདོ་
ལས་གསུངས་ཆུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཆུལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ^༡ ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཤེར་

^༡ ག་༡༥་བ་ན་ཕྱིར་ཏེ། བ་༡༩་ན་ན་ཕྱིར་ཏེ།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༽ ཉི་མེད་ལ། སྟོན་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེད་ ༢༢༤༽

ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། མ་ཆགས་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་
ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་འདི་
སྙམ་དུ་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་།¹འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་།²བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་
པའི་ཆོ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གི་སྤྱིན་པ་ཞིག་བྱིན། འདི་ལ་སྤྱིན་པ་བྱིན། སྤྱིན་པ་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱིན་ནོ་ཞེས། ཞེས་པ་ནས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་དག་
ནི་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་མ་ཆགས་པའོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
³འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ནི་མཆན་མར་མི་དམིགས་པ་ནི་སྤང་བྱ་
ལས་བཞེགས་སྟེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་སྟོན་ནོ། །ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ།⁴བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེགས་སྟེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པར། ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་ལྟ་སྟོམ་ལ་སྟོམ་པའི་སྤང་གཉེན་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་སྟོམ་
པའི་སྤང་གཉེན་གཉིས་ལས། དང་པོའི་སྤང་བྱ་སྤང་བ་ཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་
གཉེན་པོ་དེ་བསྟན་པའི་སྟོན་མཛད་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉེ་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྷན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༩༩༩་༡༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉེ་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྷན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༩༩༩་༡༥།

³ ག་ཏེ་ན་ན་གྱིས། བ་ཏེ་བ་མ་གྱིས། ག་ཏེ་བ་མ་གྱིས།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩་༩་༡༥།

ངར་འཛིན་མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་
འགོག་པས། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་སྤང་བྱ་ཐའི་གཉེན་པོ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས།

དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པའི་སྤང་བྱ་དེ་སྟོན་
པ་ལ། མདོ་ལས།^༡དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་
འདི་སྤྲད་ཅེས་སྤྲུལ་སོ། །བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་རྣམས་གང་གིས་ན་བྱང་
ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུལ་པ། ཀོ་ལུ་
ཕི་ཀ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སེམས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དུ་འདུ་ཤེས་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙེ་མ་ལྡན་འདས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་
སྤྲེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་དུ་འདུ་ཤེས་ནས་དགེ་རྩ་དེ་དག་གཅིག་དུ་བསྐྱས་
ནས་བསྟོམས་ཤིང་གཞལ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བར་བྱེད་པ་འདི།
ཀོ་ལུ་ཕི་ཀ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ།^༢ཀོ་ལུ་ཕི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་གཞན་ཞིག་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་ལེན་དུ་ཞུགས་པར་
འདོད་པ་དང་གཞེངས་བསྟོད་པར་འདོད་པ་དང་རབ་དུ་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་
པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཡང་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥༡ ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙེ་མ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ༤༥༠་༣།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥༡ ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙེ་མ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ༤༥༡་༤།

དག་པར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་བྱ་མོ་
དེས་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། དེ་ནི་ཆགས་
པའི་མཐའ་འགོག་པས། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་གཉེན་པོ་དངོས་
སུ་བསྟན་ནས་སྤང་བྱ་བྲགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་ཀླང་དེ་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་ལ། །འཁོར་
གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་
པས་རང་དང་གཞན་སྦྱོར་བ་ནི་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་
པའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས། སྤང་གཉེན་
འདི་དག་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་འདིས་གཉེན་པོ་རྣམས་གཅིག་དུ་
མཛད་ཅིང་སྤང་བྱ་དང་པོའི་གཉེན་པོ་མ་ཟིན་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ཆོག་ཆོགས་བསྐྱུངས་པ་དང་བྲགས་ཀྱིས་གོ་རུས་པ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་སྦྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩་ན་༡།

པའི་མཁའ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
འདིར་བསྟན་གཉིན་པོ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའོ་སྟུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། དུས་གསུམ་ལ་འདས་སོགས་སུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁའ་གྱི་བར་ལ་ངར་འཛིན་
པ་སྟེ་བདག་གིས་འདི་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ་འདི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྦྱོང་
པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤང་བྱ་ཡོད་དེ། བསྟོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་བསྟོ་བྱའི་དགེ་
བ་ལ་མཆོན་མར་ཞེན་པས་རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྟོ་བའི་མཆོན་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཉིན་པོ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ནི་
སྦྱིན་པ་བྱིན་པའོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བའོ་ཞེས་སོགས་སུ་མངོན་པར་རྫོམ་པ་
བཀག་ནས་སྦྱོང་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གྱང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་
དེའི་སྒྲོན་ས་རང་གཞན་གྱི་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་བལ་བས་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོང་
པ་པོ་དང་ཐོབ་པ་པོ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ནས་རང་དེ་ལ་གནས་ཤིང་གདུལ་
བྱ་གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་མཁའ་བྱེད་པ་
ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་ལམ་ལྟར་རེ་འགའ་བའི་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་བར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཆགས་པ་མངོན་ཞེན་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གཉེན་
པོས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་
པ། གཉེན་པོ་སྦྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། །ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་
ཞིག །ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སུ་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་
སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་བཤད་པ་ལ། ཆགས་
པའི་ངོ་ཤོ། ཆགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ། རྒྱ་མཆོན་
ལས་འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་

ནི།^༡ དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་
པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་མཐའ་འདི་དག་མདོར་
སྟོན་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན་ཡང་ཆགས་པའི་མཐའ་ཕྱ་
བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་འེན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ལེག་
དང་བཤད་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་བགྱེད། །ཞེས་ཆེ་དང་ལྷན་
པ་རབ་འབྱོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱིར་ཉན་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་
བྱ་མོ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོན་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་
ན། རབ་འབྱོར་ཅི་ཅམ་མཆོན་མར་བྱུང་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཆགས་པའོ། །ཞེས་པ་
ནས། དེ་རྣམས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་མཆོན་མར་ཡིད་ལ་བྱར་
མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྩ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དམི་དོན་བཤད་པ་
ལ། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཕྱ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལ།^༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་
འཆོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་^༣ རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༥༤༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱ། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༣༥།

^༣ ག་ཏ་ན་ཏེ་ཀྱིས། བ་ཏ་པ་ཏེ་ཀྱིས། ཀ་ཤ་ན་ཏེ་ཀྱི།

“གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཆགས་པ་ཕྱ་མོའི་ངོ་བོ་”^༡ ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པས། མི་མཐུན་པའི་སྦྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་བདེན་པར་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་བྱ་གཤམ་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགེ་བ་ལ་མཆན་མར་གཟུང་བའི་“སྒོ་ནས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡོམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་དེ་རྣམས་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྤང་བྱར་འགལ་ལོ་ཞིན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྤྱོད་སོགས་འགལ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དེ། ཆགས་པ་དེ་ཞེན་པ་ཕྱ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། “དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཟབ་བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱལ་བ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་

^༡ ག་ཏ་ན་ཏ་ཀྱི་ བ་ཏ་པ་བ་ཏ་ཀྱི། ག་ཏ་ན་ཏ་ཀྱིས།

^༢ ག་ཏ་ཏ་ཀྱིས། བ་ཏ་པ་བ་ཏ་ཀྱིས། ག་ཏ་ན་ཏ་ཀྱི།

^༣ ག་ཏ་ན་ཏ་པོ། བ་ཏ་པ་བ་ཏ་པོ། ག་ཏ་ན་ཏ་པོ།

^༤ ག་ཏ་ན་ཏ་བཞི། བ་ཏ་པ་བ་ཏ་བཞི། ག་ཏ་ན་ཏ་བཞི།

^༥ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་ས། ༡༥། ཉི་མེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ༤༥༥༥།

འདས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
ལ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་མ་བྱས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ནི་
སྤྱི་ཤར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རོ་བོར་མ་ཟད་དེའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ལ།^༡ ཡང་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་
ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དོན་བཤད་པ་ལ།^༢ གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་རོ་བོ་
ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོང་པས། དེ་དག་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དཔེ་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པ་ཡང་
ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་
ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོང་པས་དེ་དག་གི་གནས་
ལུགས་དེ་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དཔེ་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཡང་ཞེས་ཡང་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩་༣་༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩་༣་༡༠།

པར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན། མི་མཐུན་སྦྱོགས་དང་གཉེན་པོ་སྦྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས།

དམིགས་པ་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་
པར་དམིགས་པ་ཡང་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།^༡ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་དགའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཆོས་
ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ནོ། །གང་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་
པའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ལུ་རང་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ན་ཆགས་པའི་
མཐའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་གནས་སུ་བདེན་པར་
ཞེན་པ་དེ་ཆགས་པ་སྤོལ་ཡིན་ན་དེ་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཚུལ་རི་ལྟར་སྤོང། ཞེས་
མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༢ འོ་ན། རི་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།
མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༥༥༡༣།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༣༡༩།

ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་
ནས་བཤད་པ་ལ།^༡ གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་
པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཆགས་པ་སྒྲ་མོ་དེ་སྤོང་བའི་གཉེན་སོ་དང་སྤོང་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རང་བཞིན་གཅིག་
ཏུ་ཤེས་པས་ནི་ཆགས་པ་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྤོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་ཞེན་
སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གོལ་ས་མི་མ་སྐྱབ་སྟོགས་ཡིན་ན། མི་
མ་སྐྱབ་སྟོགས་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་
གཅིག་བུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཉེན་སོ་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤང་བུ་ཡིན་ན། སྤང་
བུ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ་^༢ །གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་མཆོན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༢་ན་༡༩།
^༢ ག་༡༩་ན་༥་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་མཆོན་འཛིན་གྱི་བཅིངས་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། བ་༡༩་བ་
༩་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་མཆོན་འཛིན་གྱི་བཅིངས་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ག་༡་ན་བ་༩་ཟེར་
ན། གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་མཆོན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཀྱི་གཞོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཕྱིན་བྱུག་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རང་གནས་ནས་གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་མཚན་ལས་འཕྲོས་དོན་ལ། ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྟོགས་
དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི།^༡རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་རྟོགས་
པར་དགའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཤེར་
ཕྱིན་ནི་སྤྱི་ཀྱང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་པར་མ་ངེས་མཛོན་པར་སངས་
མ་རྒྱས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེན་
པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་སམ་རང་
བཞིན་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཞེས་མཚམས་སྒྲིབ་པ་ལ།^༢ཡང་ཇི་
ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་
རྟོགས་པར་དགའ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་
ཀྱི་སྒྲོལ་བཤད་པ་ལ།^༣གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༥༥།༩།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། རྟོན་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འཕྲོད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༤༣།༡༥།

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། རྟོན་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འཕྲོད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༤༣།༡༥།

པའི་དོན་གསལ་བས་རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་
ཕྱིར་དེ་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། དེ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཆོས་
ཅན། རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་ཤིང་། རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༡རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིང་ཕྱིན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་གོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤིང་ཕྱིན་ནི་སུས་
ཀྱང་རྣམ་པར་མ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་
ཕྱིན་ནི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། འོ་ན། དེ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བར་བཤད། རེས་བཤད་ན། ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་རྒྱ་
མཆོན་གང་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྟོར་བ་ལ།^༢ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དགའ་
བ་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༥༡ ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༥༦་ན།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༥༡ ཤིང་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ། ༡༤་ན་༡༡།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར། །དེ་ནི་བསམ་མི་བྱུང་བར་འདོད། །ཅེས་
གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་པ་ལ།¹ གང་གི་ཕྱིར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་² བསམ་པ་ལས་འདས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་
ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོས་
རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་པའི་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་
འདས་པ་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་
བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་གནས་ལུགས་དེ། ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོས་
ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐུག་བསྟུན་པ་ལ། མཆམས་སྒྱུར་³ བ་དང་། ཅ་བ།
འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་དང་གཉེན་པོ་སྦྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བརྗོད་ཟིན་ནས། ད་ནི་དེའི་
མཐུག་བསྟུན་བསྟན་པར་བྱལོ། །ཞེས་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་
པའི་སྦྱོགས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་མཐུག་བསྟུན་བར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༣།

² ག་མཐུན་པ་བས། པ་མཐུན་པ་བས། ག་མཐུན་པ་བ་བས།

³ ག་མཐུན་པ་སྒྱུར། པ་མཐུན་པ་སྒྱུར། ག་མཐུན་པ་སྒྱུར།

⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༤།

ལུགས་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་བཞི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་
བཤད་བ་ལ།^༡ ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་
མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྤར་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ངེ་
སྐད་བཤད་པའི་མི་མ་སྟན་པའི་^༢ ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དུ་ཐམས་སྐྱབས་
འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་།
དེ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས། གཟུགས་སོགས་སྤར་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཞེས་
སོགས་དང་། སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ངེ་
སྐད་བཤད་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་དང་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་
སྤར་གཉེན་གྱི་ནམ་དབྱེ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྤར་གོང་དུ་
རྒྱས་པར་བསྟན་ཟེན་བ་དེ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ངེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་
བོ་དང་། རྣམ་པའོ། །དང་བོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༥།

^༢ ག་༢༠ན་༢་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས། བ་༢༡ན་༡་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས། ག་༢༤ན་༦་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས།

ལ། གཞི་ཤེས་སྒྲིབ་བ་ལ་བཅུ་ཡོད་པའི། དང་པོ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་
དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་གཟུགས་
ལ་མི་སྒྲིབ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་དོ། །ཞེས་བ་ནས། རྣམ་མཁུན་ལ་མི་སྒྲིབ་ན་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས།
ཞེས་དང་།^༡ གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་བ་
སྟོན་པ་ལ།^༢ གལ་ཏེ་གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྲིབ་ན་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་དོ། །ཞེས་བ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་བ་དང་རྣམ་
མཁུན་གྱི་བར་དེ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་མི་རྟག་
སོགས་དང་། ཞེས་དང་།^༣ དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་མ་རྩོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་
སྒྲིབ་བ་སྟོན་པ་ལ།^༤ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོངས་
སུ་མ་རྩོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྒྲིབ་ན། ཞེས་བ་
ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མི་
སྒྲིབ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་མ་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩-༣༠༡།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༥-༩༦།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩-༣༠༡།

^༤ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༥-༩༦།

རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །ཞེས་དང་།¹ སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་
ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་བ་གཟུགས་སོགས་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ་ལ། དེ་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།² ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་
རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་འདི་ངོ་མཆར་
ཆེའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།³ བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་མ་
ཆགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོད་ན་ཤར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ཟླ་མེད་
རྫོགས་བྱང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་མ་ཆགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདྲུ་ཤེས་
པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་
ལ། །སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཞེས་དང་།⁴ ཆགས་པ་མེད་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

ལྔ་བ་ “གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ་ལ།⁵ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཟུགས་སོགས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༡-༩༩༢།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ་ ༩༩༡-༩༩༢།

³ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ་ ༩༩༡-༩༩༢།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཟུགས་སོགས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༡-༩༩༢།

⁵ ག་༩༡་བ་༩་བ། བ་༩༩ན་༩་བ། ༩༩༩་བ་༥་བ།

⁶ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉི་ཁྱེལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ་ ༩༩༡-༩༩༢།

འདས་དེ་ལྟར་ཤར་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་བསྟན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་འགྲིབ་མ་བསྟན་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་འགྲིབ། བསྟན་ཀྱང་མི་འཕེལ། མ་བསྟན་ཀྱང་མི་འཕེལ་བ་ངོ་
མཚར་ཆེན། །ཞེས་བ་ནས། ཉམ་མཁའ་ལ་ནི་བསྟགས་བ་བརྗོད་ཀྱང་མི་འཕེལ།
བསྟགས་བ་མ་ཡིན་བ་བརྗོད་ཀྱང་མི་འགྲིབ་པོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་བ་ལ། མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།
དུག་བ་བྱེད་བ་པོ་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་སྟོན་བ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲུ་མའི་སྦྱེས་སུ་ནི་བསྟགས་བ་བརྗོད་ཀྱང་འཕེལ་བ་མེད་
དོ། །བསྟགས་བ་མ་ཡིན་བ་བརྗོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་བ་མེད་དོ། །བསྟགས་
བ་བརྗོད་ཀྱང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །བསྟགས་བ་མ་ཡིན་བ་བརྗོད་ཀྱང་
ཁོང་ཁོར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་ཀྱང་དེ་བཞིན་མ་བསྟན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་བ་ལ། བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །ཞེས་དང་། བྱེད་བ་པོ་མེད་བ་
ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས།

བདུན་བ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱ་དགའ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་བྱ་དགའ་བ་དང་། བྱེད་
བ་བྱ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་རྣམས་སྟོན་བ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩:༩༠།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༥:༩༩།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩:༩༠།

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༥:༩༩།

བ་^༡། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་པའི་ཆེ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་པ་
ན་སེམས་ཁྱུ་པ་དང་། གཡེང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་
ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པས་སོ། ཞེས་
དང་། ^༢བཙུག་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་འཆལ་བ་དེ་དག་
ནི་ནམ་མཁའ་བར་སྒྲུང་ལ་བཏེགས་པར་འཆལ་བའོ། ཞེས་དང་། ^༣བཙུག་ལྷན་
འདས་བྱང་ཆེན་གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་འཆལ་
བ་དེ་དག་བཙུག་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་
ཡོངས་སུ་འགྲོ་བར་འཆལ་བ་ལགས། ཞེས་ཟེར་མཆིའོ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་། ཞེས་
དང་། ^༤གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་དང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་
གསུངས།

བརྒྱད་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་འབྲས་ཡོད་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ་ལ། ^༥དེ་
ནས་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་འདི་སྟུང་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྦྱི་
བའམ་འགག་པ་མེད་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གདགས་སུ་ཡོད། ཅས་པ་

^༡ ག་༡༡་བ་༡་བ། བ་༡༣་བ་༡་བ། ཀ་༡༡་ན་༩་བ།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༩་༡་༣།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༩་༡་༥།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོན་པ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩་༥་༡།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༩་༡་༡༥།

ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དུ་གདགས་སུ་ཡོད། ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གདགས་སུ་ཡོད་པའི་བཙུན་ལྷན་འདས་མ་ཤེར་བྱིན་མ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་སྟུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།^༡ སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་མི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་བ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་བྱིས་མི་འཕྲོག་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ་ལ།^༢ དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལོ་བརྒྱ་བྱིན་བྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་བ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟུང་སོ། །བཙུན་བ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བཙུན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་གང་ལ་བཙུན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། རབ་འབྱོར་བྱིས་སྟུང་བ། ཀུན་ཤི་གཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་བཙུན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ན་དེ་ཉིད་དེའི་བསྐྱང་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྐབར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་བསམ་པ་ལྟར་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་གང་དང་། ཞེས་དང་།^༣ གཞན་གྱི་རྒྱུ་བྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། བཙུན་པ་ཤེས་བྱེད་སྐྱང་བ་རྣམ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འཆད་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥་༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༤༤་༤།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་འཆད་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤༥་༩།

བདུན་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་བ་ལ།¹ བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྦྲས་པ། བཅུན་བ་རབ་
འབྱོར་རི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་བ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
ལམ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱ་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་།
གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་། རི་ཟའི་བྱོར་ཁྱིའ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱལ་བ་ལྟ་བུར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཀོ་ཁྱ་
ཤེ་ཀ་གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ཆོས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། མི་ལམ་གྱིས་ཆོས་
སེམས་སུ་མི་བྱེད། མི་ལམ་དག་གི་ཆོས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། མི་ལམ་ལ་ཆོས་
སེམས་སུ་མི་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱལ་བའི་བར་དུ། ཞེས་བ་ནས། སྦྱལ་བ་ལྟ་བུའི་
བར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
བ་ལ། སྤང་བ་ནམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། ཞེས་དང་།² ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
མཉམ་དུ་ཆོག་གས་བ་དང་། འགལ་བ་དང་། རྒྱུན་དང་། མ་འཕྲོས་བ་དང་། རྟེན་
མེད་བ་དང་། བྱེད་བ་སོ་མ་ཡིན་བ་ནམས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་བདུན་ལ་སྦྱབ་
པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་
དེ་དང་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ནམ་བ་བཅུ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས། ཞེས་
གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་
དུ་ཆོག་གས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༥། ༡༩། ཞི་ཁྱིམ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༡༩། ༡༩།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༥། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྦྱོར་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༦༥༥།

དེས་ན་གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་
དང་། རོན་དམ་པའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་
པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱེད། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཕྱི་ན་
བཅུ་ཡོད་དེ། བྱ་དཀའ་ནམ་གསུམ་ལ་བྱ་དཀའ་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་
བྱས་པས་བཅུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བཅུར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
སྦྱོར་པའི་ཡུལ་བཅུར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་མེ་སྒྲུང་
བ་ལས། སྦྱོང་བ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཞེས་པ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་བཞི་ཉིད་ལ་
སྦྱོར་བ་མདོའི་ཆོག་ཟེན་དང་མཐུན་ཏེ། མདོ་ལས་གཟུགས་སོགས་དང་། དེ་
རྟག་མི་རྟག་སོགས་དང་། དེ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། དེ་ཆགས་བཅས་ཆགས་
མེད་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྦྱོང་ན། ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་། ཅེས་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྦྱོང་བ་བཀག་
གི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་འདིར་རྒྱང་བ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་ཏེ། རོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་
བ་བཞི། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་གསུམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་གཉིས། ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ། རོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་གཞི་གཟུགས་སོགས་ནས་¹ རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དེ་དག་གི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདེ་སྤྱག་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆགས་བཅས་ཆགས་མེད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཆོག་གི་སྒྲོན་ས་བསྟན་མ་བསྟན་གྱི་འཕེལ་འབྱིབ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་གཙོ་བོའི་ཡུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལས་སུ་བྱ་བ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། བསྐྱུགས་པ་དང་བསྐྱུགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པ་སོགས་སུ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། རྣམ་མཁུན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒྲོན་ས་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བའི་སྒྲོན་ས་བྱ་དཀའ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་བྱ་དཀའ་བ་སྟེ་བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་འཕམ་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་ལ་

¹ ག་པ་ན་ན་པ་སོགས་ནས་རྣམ། པ་པ་ན་བ་པ་སོགས་རྣམ། ཀ་པ་ན་ན་སོགས་ནས་རྣམ།

བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པས་རང་ཉིད་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་འཛོལ་པས་འབྲས་ཐོབ་འདོད་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་འཛོལ་པས་མི་
སྒྲོར་བ་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་འབྱེད་ལ་
བཅོན་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་བསྐྱུང་མ་གཞན་གྱི་
རྒྱུན་གྱིས་མི་འགོ་བའམ་རག་མ་ལས་བ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྤང་བ་བདུན་ལ་
བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲོང་ཉིད་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ལྟ་བུ། འདིའི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ལྟ་བུ། འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ན། འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་
གྱུར་། འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་
མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན།

མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱང་སྒྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སེམས་ཅན་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་
ཅན་དེ་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
བྲལ་སྟེ། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
རྟོགས་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱོད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་
ཚོས་སྤྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་སྤྱོད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་ཚོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཀུན་རྩོལ་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་
ཤེས་སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་
པོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིད་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྟོན་
ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྣམ་

⁹ སྒྲུབ་ལྷན་གསུང་མཛད། གསུང་འཕྲིན་ཁྱེད་རྩེ་ནས་པོ་ལྟོ་ཡི་ཆུ་ན། ༥༠༢་ན།

৩৭৭

སྐབས་འདིར་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན།
ཡོངས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
ན། མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། རྣམ་བྱངས་པའི་ཀུན་
བརྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་
དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་གཞན་དབང་གི་མཆོན་ཉིད།
དབྱེ་ན། དག་པའི་གཞན་དབང་དང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མ་དག་པའི་སྣོད་
བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་བུ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་བྱུང་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་མེད་ཡོངས་བྱུང་
དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ལྟ་བུ། རྟོག་པ་ལ་
གཟུགས་སུ་སྤང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན། དེ་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་
གཟུགས་དོན་གཅིག་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་བརྟགས་^༡པའི་
གཟུགས། དེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དོན་གཅིག་ཤེས་པ་བདེན་
པས་སྟོང་པ་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན། དེ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་དོན་གཅིག་གོ། སྤང་བ་རྣམ་བཟུང་ཤེས་བྱེད་དོ། ཞེས་
པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་

^༡ ག་པ་ལ་ན་ལ་བཞག་ཤིང་། བ་པ་ལ་ན་ལ་བཞག་ཤིང་། ཀ་པ་ལ་ན་ལ་བཞག་ཤིང་།

^༢ ག་པ་ལ་ན་ལ་བཞག་ཤིང་། བ་པ་ལ་ན་ལ་བཞག་ཤིང་། ཀ་པ་ལ་ན་ལ་བཞག་ཤིང་།

པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མི་ལམ་དང་། སྦྱ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྦྱ་བརྟན་དང་།
གཟུགས་བརྟན་དང་། བི་ཟའི་ཤོང་ཁྲེར་དང་། སྦྱལ་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་བདུན་པོ་
དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། སྦྱང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་^༡མི་
མ་ཐུན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་བརྗོད་བཞིན་ནོ། །དཔེ་ནམ་པ་བདུན་པོ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དེས་ན་སྦྱོར་བ་འདི་དག་རྗེས་ཐོབ་གཙུག་ཅེ་སྟེ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འབྲུག་པའི་གཟུངས་ལས། ^༢རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ད་ཀྱིལ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ། །དེའི་
རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། མི་ལམ་ལ་
སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་སེམས་དཔའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་
ལམ་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རིམ་པ་ལྟར། བག་ཆགས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་^༣དེ་དང་དེར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་སྤང་བས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་
དང་། མིག་བསྐྱད་པའི་སྒྲགས་དང་སྟན་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་ལས་བྱུང་བས་སྦྱ་
མ་ལྟ་བུ་དང་། བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མེད་བྱིར་འགལ་བ་སྤང་བས་

^༡ ག་པ་ལ་ན་ལ་ཟད་ཀྱང་མི། པ་པ་ལ་ན་ལ་ཟད་མི། ག་པ་ལ་ན་ལ་ཟད་ཀྱང་མི།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༥། མདོ་སྟེ་བ། རྟོན་པ་བཙུག་པའི་དགས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འབྲུག་པའི་
གཟུངས། ༤༦།

^༣ ག་པ་ལ་བ་པ་ལ། པ་པ་ལ་བ་པ་ལ། ག་པ་ལ་ན་ལ་ཟད་པའི་དེ།

སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྤང་བས་སྤྲ་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་
བྱའི་ཚུལ་གཟུགས་བརྟན་འཛོག་བྱེད་ལྟ་བུའི་གང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ངེ་
ལྟར་འཕངས་བ་ལས་མ་འཕོས་བའམ་མི་འདའ་བར་སྤང་བས་ན་མིག་ཡོར་ལྟ་
བུ་དང་། འདི་ལ་མདོར་^༡གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱུན་སྤང་དུ་^༢མིག་
ཡོར་ཞེས་བྱ་ལ། གཞོད་འཛོམས་རྩུང་བ་ལས་^༣རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤྲ་ཤད་འཛོག་
བར་སྤང་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། བཤད་སྒྱུར་ལས། ^༤བག་འདྲའི་ཚེ་མོ་ཞེས་འབྱུང་
བས། ཁ་ཅིག ཁ་གཤམ་མེ་ལྷུང་དུ་བསྐྱོར་བ་སོགས་ལ་བཤད་དོ། གནས་པར་
བྱ་བའི་རྟེན་མེད་བར་སྤང་བས་བྱི་ཟའི་གྲོང་བྱིར་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་རག་གི་བྱེད་བ་
དེ་ཁོ་ནར་རྒྱ་དང་བུལ་བར་སྤང་བས་སྤྲུལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེ་བདུན་པོ་དེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབབས་སོ། །

གཉིས་བ་སྤྱོར་བའི་རྣམ་པའམ་མཉམ་ཉིད་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་བ་རྣམ་བདུན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་བ་ལས་འཕྲོས་
ནས། ^༥རབ་འཕྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྤྱོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་རྣོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱི་རྣོམ་སེམས་སུ་མི་
བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་རྣོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ལ་རྣོམ་སེམས་སུ་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༥༠༡༣།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། རྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱུན་སྤང་། ༡༣༡༤༡༥།

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་པ། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤྲེས་མཛད། གཞོད་འཛོམས་རྩུང་བ། ༡༡༤༤༡༠།

^༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཅམ་དེ། རྟོན་དཔོན་དགེ་བསྟན་བཅོན་པ། བཤད་སྒྱུར། ༤༠༣༤།

^༥ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། རྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༥༡༡༠།

མི་བྱེད། ཅེས་བ་ནས། སྤུལ་བ་ལ་ཆོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། གཟུགས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་གཟུགས་སོ། །ཞེས་མི་ཆོམ་བ་
དང་། གཟུགས་འདིས་དངོས་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྦྱབ་བོ་ཞེས་མི་ཆོམ་བ་དང་།
གཟུགས་ལ་རྩེ་ཁོལ་གྱི་དངོས་པོར་མི་ཆོམ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་པན་གཞིད་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་ཞེས་མི་ཆོམ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་
དང་། །ཞེས་བཤད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་དེའི་མཉམ་ཉིད་འཆད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུལ་དུལ་ཅན་རྣམས་མཉམ་བ་
ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་སྦྱོར་བ་བསྟོམ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།
ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༡ མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་སྦྱོར་བ་བསྟོམ་དགོས་
པས། སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་མཉམ་བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་བ་མདོ་དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་ཆོམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་བ་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་བ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ།^༢ གཟུགས་ལ་སོགས་
བ་ལ་མདོན་བར་ཞེན་བ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དང་སྟོས་བ་
དང་། རྟོགས་པའི་ཆོམ་བ་རྣམས་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་དམིགས་པ་ནི་སྦྱོར་
བའི་མཉམ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་མཉམ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༥་༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༥་༡༡།

དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་
ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེའོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་སོགས་པའི་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཆོན་མ་ལ་རྣོ་མ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྦྱོས་པ་ལ་རྣོ་མ་བ་དང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་སོགས་རྟོགས་
པའི་རྣོ་མ་བ་རྣམས་བཀག་པས་རྟོགས་པ་སོ་དང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན། གཞིའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་མཆོན་མཆོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་དེ་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་^༡ བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། ཁོ་ན་དེ། སྦྱོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྦྱོ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང།

^༡ ག་པ་༤་ན་པ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི། བ་པ་༤་ན་པ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི། ག་པ་༣་ན་བ་པ་༡་
འགོག་པའི་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར།

^༢ ག་པ་༤་ན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི། བ་པ་༤་ན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི། ག་པ་༣་ན་བ་པ་༡་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི།

ཁ་ཅིག་གཞིའི་^༡ངོ་ཐོ་དང་དབྱེ་བ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་མཆན་མཆོན་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་[དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་[དེ་འདྲའི་སྦྱར་བའི་འཛིན་སྤངས་དེ། སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དེ་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཉམ་བ་ཉིད་རྟོགས་བ་དང་། ^༢དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྦྱོར་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། འཐབ་བུལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྷན་བ་

^༡ ག་ཤ་བ་ཤ། གཞིའི། བ་ཤ་བ་ཤ། གཞི། ག་ར་ར་བ་ཤ་གཞིའི།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ཤ་ཤ། ཉི་ཞི་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཞི། ར་ཤ་ལ་ཤ།

རྣམས་དང་། འབྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་
དང་། ཚངས་འཁོར་བ་རྣམས་དང་། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་རྣམས་དང་།
ཚངས་ཆེན་པོ་^༡ རྣམས་དང་། གནས་གཙང་མའི་རིགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་གང་ཇི་སྟེད་
ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལྷ་རྩལ་གྱི་ཅན་དན་གྱི་ཕྱེ་མས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་གཏོར་ཞིང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་ལྷགས་ནས། ཞེས་
པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
པའི་བར་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྟེར་བསྟན་ནས། དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་
འཆད་པ་ལ། ^༢ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པ་གང་དག་དང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེ་ཡང་འཁོར་དེ་དག་འདུས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་དེ་དག་
གི་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱལ་སྟོང་གིས་ཤེར་བྱིན་འདི་ཡི་གོ་དང་།
མིང་འདི་ཉིད་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱ་བ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་
མཐོང་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་འབྱོར་ལ་བྱམས་
པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་བཟང་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ས་
ཕྱོགས་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱལ་ཏེ་ཤེར་བྱིན་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཆོ། བྱམས་
པས་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱིས་པའི་ལན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོ་
སོར་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་གསུངས།

^༡ ག་ནུ་བ་པ་ལ། བ་ན་པ་བ་པ་སོ། ག་ནུ་ན་པ་ལ།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱེ ༩༧༥་༡༩།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་བྱམས་པ་སོགས་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་
རྒྱས་ཀླུ་མ་ཀླུ་པ་འདི་ལྟར་ཆད་^༡ ལྷག་མེད་པར་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པར་གསུངས་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་མེད་པར་
བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་འཇིག་ལ་སོགས་པ་
འདས་པ་མ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་བསྟན་པ་རྫོགས་པར་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་སོགས་མ་འོངས་པ་བརྗོད་པའི་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གངས་སྟོང་གི་ངེས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མི་མཐེད་ཀྱི་ཞིང་དུ་བསྐལ་
པ་བཟང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཉིད་དུ་གྲགས་པས་དགག་སྐྱབ་མེད་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། མཉམ་ཉིད་དང་། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བཤད་
ན། སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་མཐོང་ལམ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་བཞེ་པོ་དེ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་
པར་རྟོགས་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་བསྟོམ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཤད་པ་ལ། ^༢སྦྱར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་
བསྟོམ་དགོས་པས་མཐོང་བའི་ལམ། ཞེས་གསུངས།

^༡ ག་ན་པ་ན་ལ་འཆད། པ་ན་ན་པ་འཆད། ཀ་ན་ལ་བ་ཀ་ཆད།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་མ། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥-༣༩༦།

གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་བ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ། ཅུ་འབྲེལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པ་ལ། སྤྱག་
བསྐལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།^༡ བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སྤྱེའེས་པའི་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སྤྱེའེས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
སྤྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་^༢ ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་
བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེས་ངེ་བའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་
སྒྱུར་བ་ལ།^༣ བདེན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་
རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ཀྱན་ཤེས་
ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་ལ་དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་
གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་འཐད་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༤༥་༡༩།

^༢ ག་༣་པ་བ་ཅ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། བ་༣༤་བ་༥་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ༣༡་༣༥་ན་༣་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་འཐད་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༤༦་༣༡།

སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༡ ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི།^༢ དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ།^༣ ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལས་བསྒྲག་པ་མི་ཉག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་
ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྩ་བྱག་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤྱག་
བདེན་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་
པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མི་ཉག་སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་མེད་བཞིའི་དང་
པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༤ བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པ་གང་དག་དང་ཉག་པ་གང་དག་དང་
མཚན་མ་གང་དག་གི་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོལ་བར་
སངས་རྒྱས་ནས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་འགྱུར། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོལ་
བར་སངས་རྒྱས་ནས་གཟུགས་ཉག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་ཉག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་
སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ཉག་མ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༢་༡༠།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༢་༡༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༢་༡༢།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉེ་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱེ ༩༢་༥་༡།

ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་དང་། འདི་ལོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ན་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། འདི་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རི་ལྷར་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གཞུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་གོ་ཞེས་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་
གྱི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཐའ་ལས་འདས་དང་། །ཞེས་དང་། འཇིག་
བསྐལ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་རྟག་པ་དང་ཆད་
པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་
ཕྱིན་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པ་
ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༩་ཉ།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༥་༩༥།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༩་ཉ།

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༥་ཉ།

པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྣམ་དག་དང་། ཞེས་དང་། སྟོང་པ་
དང་མི་སྟོང་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྟན་འདས་ཇི་
ལྟར་ན་གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པ་
ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་རབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་^༢ཡོངས་སུ་
དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མ་སྐྱེས་མ་འགག་ལ་སོགས་
དང་། །ཞེས་དང་།^༣བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་མ་སྐྱེས་པ་
དང་མ་འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་
དེ་སྟོན་པ་ལ།^༤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེར་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༡༡༥།

^༢ ག་༡༩་བ་༡་རྣམ་མཁུན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །བ་༡༩་བ་༤་རྣམ་མཁུན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ག་༣༩་ན་༩་རྣམ་
མཁུན་གྱི་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༩༡།

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༥། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༡༥༥།

ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ནམ་མཁའ་ལྟར་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། མཁའ་འབྲུ། ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་གསོག་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ་^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་གོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་གོས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^༢ཀུན་འབྱུང་བ་དང་ཀུན་
འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^༣རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་བཟུང་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་
ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡོངས་སུ་
འཇོན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །ཞེས་དང་། ^༤རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡ ཤེར་ཕྱིན་ད། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ་ལས་དངས་པའི་
མཛོད། ༡༩༡༥་༩༠༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩༡ ཤེར་ཕྱིན་ད། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ་ལས་དངས་པའི་
མཛོད། ༡༩༡༥་༩༠༡

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩༢ ཉི་ཁྲི་ལ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༤༡་༡༩༢

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩༣ ཤེར་ཕྱིན་ད། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ་ལས་དངས་པའི་
མཛོད། ༡༩༡༥་༩༠༡

མ་འབྲེལ་བས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་བ་སྟོན་པ་ལ།¹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་སྙད་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བ་ནས། ནམ་མཁའ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཐ་
སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་མེད་དང་། ཞེས་དང་།²ཀྱེན་དང་ཀྱེན་མ་
ཡིན་པ་ལས། རྣམ་བར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་རོ་བོས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། འགོག་པ་ཞི་བ་བྱ་ནོམ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བཞིའི་
དང་པོ་སྟོན་པ་ལ།³རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་ནས། ནམ་མཁའ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཤར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
པ་ལ། གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡི། གཞན་ལ་སྤྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། ཞེས་
དང་།⁴གང་གི་ཕྱིར་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར།
འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པས་རྒྱུད་གཞན་ལ་སྤྱིན་དུ་མེད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། 32། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༥་7༩།

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། 43། ཤར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། 362་7༩།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། 32། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༥་3།

⁴ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། 43། ཤར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། 362་3།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ།^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་དམིགས་སུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁའ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་ཞེས་ཀྱི་བར་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༢ཞི་བ་དང་
མ་ཞི་བ་མེད་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ།^༣རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན། ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་ཞེས་ཀྱི་བར་དུ་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཤེས་དང་།^༤གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་། གྲུ་ལོ་མ་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ།^༥རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་
ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གི་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་ནི་མིག་གི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ༤༡༥།༤༡

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡༡། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༤༥༡།༤༡

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ༤༡༥༡།༤༡

^༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡༡། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་པ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༤༥༡།༤༡

^༥ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥༡། ཉི་ཁྱེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེལ། ༤༡༥༡།༤༡

རྟོ། །རྟོ་བའི་ནད་དང་། སྦྱའི་ནད་དང་། སྦྱའི་ནད་དང་། ལུས་ཀྱི་ནད་དང་། ཡིད་
ཀྱི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རྟོ། །ཞེས་བ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་^༡ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྟོ་བའི་ནད་དང་། ཞེས་དང་། ^༢དེས་བར་འབྱུང་བ་དང་དེས་
བར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོ་བའི་ནད་ཅན་མི་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་བ་ལ། ལམ་རིག་བ་སྐྱབ་བ་དེས་འབྱེན་བཞིའི་དང་པོ་དེ་སྟོན་བ་
ལ། ^༣རབ་འབྱོར་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་བར་གྱུར་ན་དཔུལ་བ་ལས་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རྟོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་བས་ན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། རྟོ་བའི་ཆད་དང་། ཞེས་དང་། ^༤ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རྟོ་བའི་ཆད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་བ་སྟོན་བ་ལ། ^༥རབ་འབྱོར་
བར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྤྱི་བའམ་འགག་བའམ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་བའམ་རྣམ་བར་བྱང་བའམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའམ་དོར་བ་མེད་
དོ། །ཞེས་བ་ནས། རབ་འབྱོར་རྣམ་གངས་དེས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་

^༡ ག་༡༥་བ་༣། དེ་ཅིའི། བ་༣༠་བ་༥། ཅིའི། ག་༣༡་བ་༥་དེ་ཅིའི།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩་པ་༢།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༢། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༩་པ་༤།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩་པ་༤།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༢། ཉི་ཁྱིལ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༩་པ་༤།

པར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འབྲས་བུ་ནི། །
མངོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །ཅེས་དང་། ^༡རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
མ་འབྲས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ཐབས་ལ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^༢རབ་འབྱོར་པར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆོས་གང་གིས་
ཀྱང་གོས་པ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་དག་གི་གོས་པར་
གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་ན་
པར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི་གོས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
པ་ལ། མཆོན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །ཞེས་དང་། ^༣སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་མ་དག་དང་
མ་འབྲེལ་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^༤རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་
ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་
ལྟར་འཕྲོ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཤེས་ཕྱིན་སྟོམ་པའོ། །ཞེས་པ་
ནས། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ། །ཤེས་པ་སྦྱི་བ་མེད་པ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༧་༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༥༠་༡།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༢༧་༡༡།

^༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༥༠་༡༧།

ནི། །ཞེས་དང་། འདིས་པར་འབྱེན་པ་དང་དེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་མོའི་མཆོད་ཉིད། ཤེས་བྱ་
དང་སྐྱ་གཉིས་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། རིགས་དེས་ བློ་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་
མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བློ་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བློ་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བློ་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བློ་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
མཆོད་ཉིད། ཡང་འདའ་བུའི་མཐོང་ལམ་འཁྱགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བློ་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། དབྱེན། ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད།

ཁོ་ན་དེ། བློ་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །བློ་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀྱི་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༤་ཉ་༥།

² ག་༥༠ན་ཇ་རིགས་དེས་བློ་ཆེན་གྱི། བ་༥༡་བ་༡་རིགས་དེས་བློ་ཆེན་གྱི། ག་༥༢་བ་ཇ་བློ་ཆེན་གྱི།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་པ་སྤེལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདའ་བྱའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་བྱའ་མཛོན་སྤེལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐབས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱར་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟེན་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཆད་པ་ལ།^༡ ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབུས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མཛོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཆད་བྱེད་

^༡ ག་༣༠་བ་༩་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོན་རྟོགས། བ་༣༡་བ་༩་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོན་རྟོགས། ག་༣༤་ན་༩་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩་པ་༡༩།

གི་གཞུང་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་
སྤྱང་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་¹ གཅིག་མེད་
པར་ཐལ། གཞུང་འདི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བྱེད་གི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ཉི་
སྤང་ལས། ² ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞུང་འདིའི་བྲགས་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་མཐོང་ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པའི་མཐོང་ལམ་³ ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུད་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་
རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་
འདིའི་བྲགས་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟུས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་གྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག གཞུང་འདི་སྒྲོམ་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བྱང་ཚུབ་

¹ ག་༣༠་བ་༤་སྒྲོམ་ལམ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། བ་༣༡་ན་༡་སྒྲོམ་ལམ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ག་༣༤་བ་༡་སྒྲོམ་ལམ་
པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ར་༥། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་སྤང་། ༡་༥་༥་༥།

³ ག་༣༡་ན་༡་མཐོང་ལམ་ལ། བ་༣༡་ན་༤་མཐོང་ལམ་ལ། ག་༣༤་བ་༤་སྒྲོམ་ལམ་ལ།

སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྒྲིལ་པའི་མ་ལམ་སྒྲིལ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཆོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་སྟོང་པོའི་རྒྱ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་འདི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་འདི་སྒྲོམ་ལམ་
ཡིན་པས་བྱ་བ་སྒྲིལ། དེ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུ་འདི་སྒྲོམ་ལམ་
ཡིན་པས་བྱ་བ་སྒྲིལ། དེ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་བྱ་གསུལ་ལ་བསྟན་པས་བྱ་བ་པའི་
ཕྱིར། རོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ སྐབས་གསུམ་པར་རོན་
གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མོ། །ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་དུག་གི་གོ་རིམས་
ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་དུག་ཀ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་
གསུམ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རེ་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་མོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩་པ་༩༠།

^༢ སྐྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱལ། ༥༩།

དབྱེད་ན། ཡང་དག་མཐའ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་
སྤར་བཞིན།

གཞན་ཡང་། མི་རྒྱལ་སོགས་བརྩ་བྱ་ག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་
ཐལ། དེས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་རིམ་བཞིན་སོང་། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་ཐལ། རྒྱན་སྤང་
ལས།^༡ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ངེ་ལྟར་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་
ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་བྱིར་མ་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱུང་། སྐབས་འདི་ཞེས་པ། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ་^༢ །ཞེས་དང་།
དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཞེས་པའི་བར་འདི་ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་བཟང་པོ། རྒྱན་སྤང་། ༡༣༡༥-༡༥།

^༢ ག་༣༡་བ་༥་དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། བ་༣་༣་ན་ཤེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། ༣༥༠་བ་༥་ཀུན་ཤེས་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅིག་ལ།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་
ལུགས་ལ་^༡ ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ཞེས་པའི་བར་འདིར་
སྟོན་རྒྱུ་ལྟེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུ་ལྟེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་བར་དེར་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མཛོང་
རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་གཞུང་ཆོག་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་ལྟེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་ལྟེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་ལྟེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། མེད་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་སྟེ། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་
རྟག་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཛོང་ལམ་བྲགས་ལ་བསྟན་ནས། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གཅིག་སྟོན་རིགས་སྟུང་པའི་
དོགས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འཕོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་

^༡ ག་༣༡་བ་༤་དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། བ་༣་༣་ན་༣་དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། ག་༤༠་བ་༡་ཀུན་ཤེས་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ལ།

བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་སྒྲིབ་ལས།¹ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་བ་ལ་རི་སྐད་
བསྟན་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ལ་ཡང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལོགས་
ཤིག་བ་མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་བ་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་བ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་
བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མངོན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་བ་ལ་ཡང་རི་སྐད་ཡོངས་
སུ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་བ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་
པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ། ཚུད་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་དེ། ལམ་ཤེས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་
པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་བ་བཞིན་དུ།
འདིར་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་
པའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་
རིགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ན།

གཉིས་བ་ནི། དེ་མི་རིགས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་བ་ལྟར་ལན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། རྒྱན་སྒྲིབ་། ༡༣༡༩-༡༠༡

སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་
བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་གྱི། དེས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་མཐུན་
པ་ཉི་སྤང་ལས། །གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། །ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་པ་
མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་འདི་ནི་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ལས་ནི་^༡ ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་
གྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསེར་གྱི་སྤང་
བར། ^༢གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ལ་མཐོང་ལམ་ལས་ལོགས་པར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་ཀ་ འཕགས་པ་ཤོལ་སྟེ། ཉི་སྤང་། ༥༥་མ་མཐོང་།

^༢ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཚན་ཇི། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༤༥་ལ་།

^༣ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། ཇི་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་། ༥༦་མ་མཐོང་།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ནས་
འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྒོམས་ཏེ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་འཁུག་བསྟུ་བ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཤེས་བྱིན་འདི་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མི་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་མ་ཡིན། ཞེས་བ་ནས། ད་ལྟར་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀོ། །ཞེས་དང་།^༢རབ་
འབྱོར་ཡང་ཤེས་བྱིན་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱེད་
པའམ་གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བ་ནས། རྣམ་བཤམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པའམ་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་།^༣རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཤེས་བྱིན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་པའམ་
འཕྲོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བ་ནས། ཆོས་བསྟན་པ་འདི་ལ་གང་སུ་ཡང་
སྤྱིན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་
རྫོགས་པར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཁུག་སྟུང་གསུངས།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༧།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༧།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༧།

ཞེས་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ལ།^༡དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་དོན་མཐའ་དག་སྤྱད་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་མཐུག་བསྟུ་བར་ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ཆོན་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ནས་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་མཐུག་སྤྱད་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ནས་བཤད་པ་ལ།^༢བཤད་
མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འདི་དང་། ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་འདི་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེ་འུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞུང་དོན་ནི།
མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
མཐུག་བསྟུ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཆོན་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་
ཐམས་ཅད་སྐྱབ་རུས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་
གསུམ་ལ་མཐུག་བསྟུ་མཛད་ནས་མདོན་རྟོགས་གཞན་ལ་དངོས་སུ་མི་མཛད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་
མཐའ་དག་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་ལ་མཐུག་སྤྱད་མཛད་
པས་མདོན་རྟོགས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
མདོ་ཆོན་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤་མ་༩༧།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༤་མ་༩༧།

པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུའི་མཁུག་སྤྱད་སྟོན་བྱེད་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ཚན་གཉིས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ལམ་ཤེས་རྩོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་
གཉིས་ནམ་དག་གི་ལེའུའི་མཁུག་སྤྱད་སྟོན་བྱེད་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ཚན་གསུམ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ནམ་མཁྱེན་རྩོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་
འབྱོར་གྱི་ལེའུའི་མཁུག་སྤྱད་སྟོན་བྱེད་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ནམ་བཤད་ནམ་པ་གཉིས་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་
པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

སྤྱིས་པ།

སྟོན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་ཡི། །མདོ་ཡི་སྤྱིས་དོན་གཞི་ཤེས་མཆོན་
བྱེད་པའི། །ཆོས་དབྱེ་གསལ་བྱེད་གཞི་ཤེས་སྐབས་གྱི་ནི། །ཅ་འགྲེལ་དགོངས་
པ་ནམ་བཤད་ནམ་གཉིས་གྱིས། །རི་ལྟར་བཀའ་བཞེན་རྩེ་བཙན་སྒྲ་མ་
ཡིས། །ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཡི། །གསུང་ལས་བྱུང་བ་རི་
བཞེན་ཡི་གེར་བཀོད། །འདིར་འབད་ནམ་དཀར་ལུང་མོ་ཅི་མཆིས་པ། །རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་ནམས། །ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་རྒྱ་ཐམས་
ཅད་གྱི། །བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། །འབྲོ་ནམས་ཀུན་
མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་བསྟོ། །བདག་ཀྱང་དང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་

དུ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་བའི་བསྟན་ལ་ཡིད་ཆེས་བའི། །དད་བ་རྟེན་ནས་རབ་རྩ་
བྱང་བྱུང་ཏེ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་བར་ཤོག། །ཤེར་ཕྱིན་སྤྲུལ་
དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྤྱར་བའི་ལེགས་
བཤད་ཆེ། །སྤྱད་བར་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྦྱོར་བཙོན་དགེས། །མད་བྱང་བཤད་
སྤྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་བྱུར་ཅིག །

དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

པར་བྱང་སྒྲིན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོག་ཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་
དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ། །ལྟའི་
དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲེལ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།
དགེའོ།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བརྒྱུད་

མ་ཁྱུ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་མཐུན་འཐུར་

ཆ་ཚང་དང་དབར་ཐུན་གནང་མཁན་བཅས།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

བྱུ་ཞིག་འགན་ཁུར་བ།

མེར་བྱེས་སྟེ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྱག་དང་ཞིབ་བརྒྱུད་གནང་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་འཛིན་གྲུ།

དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་ཁོང་འོག་ལས་ཕྱིན་འཛིན་གྲུ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བརྒྱུད་ལས་བྱེད་ཀྱིས་པ།

བ་མའི་བྱུ་དག་གནང་མཁན།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆུན་ཀྱིས་པ།

དཀར་ཆག་ཞིག་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་སྟེ་རམས་འཛིན་གྲུ།

ཡིག་ཆར་བྱངས་བའི་མདོ་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཛོལ་མཁན་དང་དེ་བ་ཞིག་པ།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་དང་འདུལ་གསར་འོག་མའི་

འཛིན་གྲུ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཛོལ་བའི་ལས་བྱེད་ཀྱིས་པ།

ལས་ཏུས།

ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འབྲེམ་ཞེལ་བྱེད་མཁན་དང་དབར་ཐུན་བདག་དབང་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་།

ཕྱི་ལོ་ (2015) མཚན་མོག་ཟུང་ཚོག་དཔེ་བརྒྱུད་མའི་བར་གཞི་ཚོག་མར་བཞེགས།